

Etupeyörrä

Jääkäriprikaatin joukko-osastolehti 1/2011

Lapin Jääkäripataljoona

90 vuotta 11.3.2011

Tässä numerossa ▶

Lapin Jääkäripataljoona
90 vuotta 11.3.2011

Etupyörä 1/2011

Pääkirjoitus	4
Jääkäriprikaatin komentajan tervehdys	5
Lapin puolustuksen kehitysvaiheet ja näkymät...	6
Jääkäriprikaatin joukko-osastoletti	
Etupyörä 85-vuotias	8

Lapin Jääkäripataljoona 90 vuotta:

Lapin Jääkäripataljoonan komentajan tervehdys	12
Maavoimien komentajan tervehdys	13
Eversti Kauko Kuismasen tervehdys	14
Jääkäarin tie	15
Jääkäripataljoonista on jäljellä vain yksi	17
Marskin konepistoolit.....	19
Vänrikki Ilmo Haarion viinanahakuretki	20
Vartioston "muistomonumentti"	
Sodankylän varuskunnassa	21
Lapin Jääkäripataljoonan synty	22
Varuskunnan rakentaminen	24
Jääkäripataljoona 1964–1979	26
Varuskunta kasvualustana	28
Lapin Jääkäripataljoona tänään	32
Aliupseeristo ennen ja nyt.....	38
Aliupseerina jalkaväen perusyksikössä	39
Kuljettajakoulutus ennen ja nyt.....	41
Liikuntakasvatus 1970-luvulta nykypäivään	43
Sodankylän Varuskunnan Upseerikerho ry	
ennen ja nyt.....	46
Metsästys ja kalastus ennen vanhaan	
ja nykypäivänä	49
Lapin Jääkäripataljoonan komentajat	51
Tärkeät tapahtumat pataljoonan	
90-vuotistaipaleella Terijoelta Sodankylään	53

Ajankohtaista:

Henkilöstössä tapahtuu.....	58
Palkitut varusmiehet.....	61
Tapahtumakalenteri	62
Vierailuja ja tapahtumia	63

Maanpuolustustyö:

Veteraaniesittelyssä Arvo Ylitalo	67
Jääkäriprikaatin Kilta ry	68
Sodankylän Sotilaskotiyhdistys ry.....	70

Aliupseerikoulun kurssijulkaisu:

Aliupseerikoulun kurssijulkaisun kansi	72
Aliupseerikoulun johtajan tervehdys	73
Kranaatinheitinlinja	74
Kiväärilinja	76
Moottorilinja	77
Sissilinja	78
Panssarintorjuntalinja	80
Huoltopalvelu-aliupseerikurssilla Kajaanissa	81
Lääkintäaliupseerikurssilla Lahdessa.....	82

Etupyörä 1/2011 | Jääkäriprikaatin, Jääkäriprikaatin Killan ja Pohjan Prikaatin Killan lehti

Toimituskunta:

Päätoimittaja, everstiluutnantti Hans Adolf Ehrnrooth
Toimitussihteeri Taina Pirinen, sihteeri Aija Raaterova
Hankintasihteeri Riitta Mikkola, taloudenhoitaja Leena Rautanen
Sodankylän Sotilaskotiyhdistyksen edustaja Marita Lintula
Jääkäriprikaatin Killan edustaja, everstiluutnantti evp Pekka J Heikkilä
Aliupseerikoulun edustaja, kapteeni Stenka Schroderus
Lapin Jääkäripataljoonan komentaja, everstiluutnantti Aki Sund

Yhteystiedot:

Jääkäriprikaati
Etupyörä
PL 5
99601 SODANKYLÄ
taina.pirinen@mil.fi
puh. 0299 45 2106

Kannen kuva:

Jääkäriprikaatin
arkisto / Taina Pirinen

Valokuvat:

Jääkäriprikaatin arkisto
Jääkäriprikaatin Killan arkisto
Erikseen kuvissa mainitut

Taitto ja paino:

Tornion Kirjapaino Ky
2011

Painosmäärä:

3500 kpl

Hyvät jääkäriprikaatilaiset, kilttojen jäsenet ja yhteistyökumppanit!

Pääkirjoitus

Kädessä on ETUPYÖRÄ 1/2011 -lehti. Lehteen on koottu kirjoituksia ja kuvia Jääkäriprikaatin ja yhteistyökumppaneiden toiminnasta vuoden 2010 syksyn ja 2011 alkutalven ajalta. Lehden ilmestyessä ovat Jääkäriprikaatin 1/2010 saapumiserän johtajat ja 2/2010 saapumiserän miehistö kotiutuneet ja 1/2011 saapumiserän alokkaat astuneet palvelukseen. Lehden ilmestyminen on perinteisesti ajoitettu alokkaiden valatilaisuuden yhteyteen. ETUPYÖRÄ 1/2011 -lehti ilmestyy perinteistä poiketen 11.3.2011, jolloin juhlistetaan Jääkäriprikaatin "kantajoukon" Lapin Jääkäripataljoonan 90. vuotta pitkää ja kunniaakasta taivalta Puolustusvoimissa.

Lehden sisältö noudattaa perinteistä peruskaavaa, mutta kirjoitusten painopiste on Lapin Jääkäripataljoonan 90. vuoden pituisen taipaleen ja toiminnan kuvaamisessa. Jääkäriprikaatin komentajan tervehdyksen lisäksi on vieraskynäkirjoitus, jossa valtiotieteen tohtori eversti evp Pekka Visuri esittelee Jääkäriprikaatin perustamiseen liittyneitä tekijöitä ja luo katsauksen joukko-osas-

ton nykyiseen toimintaan ja kehitysnäkymiin. Historianurkkauksessa Jääkäriprikaatin Killan kunniajäsen ja "kantajääkäriprikaatilainen" everstiluutnantti evp Pekka Heikkilä esittelee Etupyörä-lehden syntyvaiheita ja toimittamista vuosien saatossa.

Lapin Jääkäripataljoonan 90. vuoden taivalta esitellään lehdessä monipuolisesti ja kattavasti. Juhlavuutta tuovat Maavoimien komentajan ja Lapin Jääkäripataljoonaa vuosina 1967–71 johtaneen komentajan tervehdykset Puolustusvoimien vanhimmalle joukkoyksikölle. Erityistä mielenkiintoa tuovat Lapin Jääkäripataljoonan perinteitä, Sodankylään siirtymistä ja alkuvuosien taivalta esittelevät kirjoitukset, joiden uskotaan herättävän mielenkiintoa erityisesti Jääkäriprikaatiin palvelukseen vasta tulleiden henkilöiden keskuudessa. Mutta myös Lapin Jääkäripataljoonan tämän päivän toimintaa esitellään kuvin ja kirjoituksin. Kirjoituksista selviää, että Lapin Jääkäripataljoona on tänä päivänä moderni ja aikaansa seuraava joukkoyksikkö, joka haastavien ja mielenkiin-

toisten palvelustehtävien lisäksi tarjoaa työntekijöilleen ja näiden perheille myös vapaa-ajanviettomahdollisuuksia.

Maanpuolustustyötä käsittelevässä osiossa on 2/2010 -lehdestä alkaen vakioitu Sotilaskotipalsta. Perinteiseen tapaan esitellään Jääkäriprikaatin Killan toimintaa sekä veteraanin henkilökuvaus.

Jääkäriprikaatin joukko-osastolehti Etupyörä 1/2011 esittää parhaimmat onnittelet 90. vuotisjuhlansa viettävälle Lapin Jääkäripataljoonalle, sen komentajalle ja henkilökunnalle sekä toivottaa parasta menestystä nyt ja tulevaisuudessa. Olkoon mottona "kerran Lapin jääkäri - aina Lapin jääkäri".

Toivotan Jääkäriprikaatille, sen killoille ja henkilöstölle hyviä lukuhetkiä joukko-osasto- ja kiltalehemme ETUPYÖRÄ 1/2011 parissa.

Sodankylässä 11.3.2011

Everstiluutnantti Hans Adolf Ehrnrooth
Esikuntapäällikkö
Päätoimittaja

Kuva: Seta/Säätiö/Mediapaja/Juha Takala

Hyvät Etupyörä-lehden lukijat!

Tätä lehteä lukiessanne, Jääkäriprikaati on saanut valmiiksi vuotta 2010 koskevan vuosiraporttinsa. Raporttiin on koottu keskeisimmät saavutetut tulokset ja niihin vaikuttaneet tekijät. Tärkein havainto on, että käsketyt tehtävät on toteutettu hyvin.

Yleisen asevelvollisuuden pohjalta laajaan reserviimme on kyetty kouluttamaan hyvähenkisiä ja ammattitaitoisia maanpuolustajia. Alueellisen puolustuksen periaatteiden mukaisesti näistä maanpuolustajista muodostettuja sodan ajan joukkoja valmistaudutaan tarvittaessa käyttämään koko laajan maan puolustamiseen. Kiitän henkilökuntaa tehdystä arvokkaasta työstä!

Emme voi kuitenkaan hyvistä tuloksista huolimatta tuudittautua Ruusun uneen ja unohtaa koulutuksen kehittämistä nähtävissä olevia uhkakuvia vastaavaksi. Puolustusvoimain komentaja on kiinnittänyt erityistä huomiota peruskoulutukseen, jonka aikana luodaan valmiudet joukkokohtaisiin harjoituksiin ja operaatioihin. Emme enää voi pitää itsestäänselvyyksinä kaikkia niitä vahvuuksia, joita historian kokemusten mukaisesti on totuttu meillä pitämään vahvuuksina.

Maaston käyttö, hiihtotaito, yllätykseen perustuvat koukkaukset ja näihin liittyvä suunnistustaito eivät ole jokamiehentaitoja, joita koulutukseen tulevilta voidaan olettaa lähtökohtaisesti palvelukseen astuttaessa. Osin mahdollisen vastustajan kalusto ja toimintatavat ovat vieneet meiltä myös yllätykseen perustuvan edun. Täällä pohjoisessa vaikeuserrointa tuottavat talven pimeys, kylmyys ja paksu lumipeite sekä vastaavasti kesän yötön yö. Näiden erikoisolosuhteiden koulutukseen on mitavoitavasti panostettu kuluvan vuoden aikana ja työ jatkuu.

Tavoitteenamme on tarjota tulevaisuudessa entistä monipuolisempi ja korkeatasoisempi koulutus käsiimme luovutetuille asevelvollisille.

Tuleva vuosi tuo toiminnalle omat haasteensa erityisesti taloudellisten resurssien osalta. Tähän liittyen esimiesten kaikilla tasoilla tulee kyetä varmistamaan henkilöstön työssä jaksaminen sekä priorisoimaan annettuja tehtäviä ja takaamaan perustehtävällemme, asevelvollisten kouluttamiselle, onnistumisen edellytykset.

Välillä tulee kyetä myös juhlistamaan saatuja tuloksia. Tämä Etupyörä-lehden

numero on omistettu toiselle joukkoyksiköistämme, Lapin Jääkäripataljoonalle, sen täyttäessä 90 vuotta.

Onnittelen juhlijaa Lapin Jääkäripataljoona sekä koko sen henkilökuntaa ja toivotan Jääkäriin vihreällä värillä voimakasta eteenpäinmenon henkeä tuleville vuosille!

Prikaatin komentaja
Eversti Mauri Koskela

Kuva: Setta-Säätiö/Mediapaja/Juno Takala

Lapin puolustuksen kehitysvaiheet ja näkymät

Kylmän sodan aika

Suurvaltojen ydinasekilpavarustelu kiihtyi 1950-luvun puolivälistä alkaen, ja sen myötä Pohjois-Eurooppa tuli sotilaallisesti tärkeäksi. Amerikkalaisten pommituslaitteiden suorat lentoreitit Islannin ja Grönlannin suunnilta Neuvostoliiton kohteisiin kulkivat Suomen yli, ja maamme ilmatilaa käyttivät hyväkseen myös tiedustelukoneet käydessään kuvauslenssien avulla Muurmannin - Arkangelin alueilla.

Loukkausten havaitsemiseksi alettiin rakentaa kattavaa tutkaverkkoa pitäen aluksi painopistealueena Etelä-Suomea. Silloisten tutkien kyky havaita lentoja rajoittui noin 10 kilometrin korkeuteen, joten korkeammalla lentävistä tiedustelukoneista ei saatu tietoja. Erityisen alttiina ilmatilan loukkauksille oli Pohjois-Suomi, joka suoranaisesti sijaitsi sotilasliittojen välissä.

Myös Unkarin kansannousu ja Suezin kriisi loka-marraskuussa 1956 kiristi-

vät Euroopan tilannetta. Suomi oli yysopimuksella sitoutunut estämään alueensa käytön hyökkäykseen Neuvostoliittoa vastaan, joten katseet kohdistuivat Pohjois-Suomessa olleeseen sotilaalliseen tyhjiöön. Pohjoisin varuskunta oli silloin Oulussa.

Presidentti Kekkonen keskusteli vuoden 1956 lopulla puolustusvoimain komentajan jalkaväenkenraali K.A. Heiskasen ja puolustusministeri Emil Skogin kanssa toimenpiteistä, joihin oli ryhdyttävä Lapin puolustuksen vahventamiseksi. Presidentille kerrottiin, että Pohjois-Norjassa rakennettiin sekä ilmavoimille että maavoimille tukikohtia niin, että liikemanshallan jälkeen Suomen rajan takana olisi yksi prikaati Käsivarren tien kohdalla ja toinen Karigasniemen - Inarin suunnalla.

Puolustusvoimain komentaja sai tehtävän valmistella kiireellisesti joukkojen sijoittamista Lappiin, tarkoituksena saada suljetuksi poikittain johtavat tieyhte-

ydet, mieluiten heti talvella "sotaharjoitusten varjolla". Vuodenvaihteessa Kekkoselle tiedotettiin yleisestä sodanvaaran kasvusta ja annettiin tarkentavia tietoja Pohjois-Norjan varustamisesta. Vaarana oli, että jos Suomi ei tehosta Lapin puolustusta, niin Neuvostoliitto tulee sen tekemään.

Puolustusneuvoston toiminnan alkamisaikana vuonna 1958 tehtiin laaja sotilaspoliittinen tilannearvio.

Siinä todettiin, että Suomi ja Ruotsi olivat etupiirien rajavyöhykkeellä mutta kuitenkin sivussa ratkaisualueelta. Kriisin kärjistyessä sodaksi kulkisivat heti sen ensi vaiheessa Yhdysvaltojen ilmavoimien reitit Suomen yli. Sitten käsiteltiin Suomelle Neuvostoliiton taholta mahdollisesti tulevia vaatimuksia eri tilanteissa. Suomea ehkä painostettaisiin sallimaan läpikulku Lapissa, ja toisaalta Ruotsin mahdollisesti liittyessä länsivaltoihin, joutuisi Suomi erityisesti huolehtimaan länsirajan puolustuksesta, tai

Jääkärit juhlistivat 15.7.1982 tykkimiesten tuloa Sodankylään.

Henkilökunnasta muodostettu tykkiryhmä opettelee uutta kalustoa Hautainmaassa 1988. (155 K 83)

muussa tapauksessa Neuvostoliitto miehittäisi Suomen.

Puolustusneuvosto hyväksyi suunnitelmat joukkojen siirrosta pohjoiseen, jolloin Pohjanmaan Jääkäripataljoona muutti Vaasasta Sodankylään ja Pohjois-Savon Prikaati Kuopiosta Kajaaniin. Pohjanmaan Jääkäripataljoonan siirto toteutui vuonna 1964, ja joukko-osaston nimi muutettiin parin vuoden kuluttua Lapin Jääkäripataljoonaksi.

Toinen parlamentaarinen puolustuskomitea esitti mietinnössään vuonna 1976, että Lapin puolustusta pitäisi edelleen tehostaa. Ilmapuolustukseen keskittyvän Rovaniemen varuskunnan laajentamisen ohella Lapin Jääkäripataljoona muutettiin Jääkäriprikaatiksi vuonna 1979. Pohjanmaan Tykistörykmentti määrättiin siirtymään Oulusta Sodankylään, ja sinne perustettiin myös pioneeri-komppania. Jääkäriprikaati tuli täysivahviseksi vuonna 1982.

Perusteluna Pohjois-Suomen varuskuntien vahvistamiselle oli tarve ylläpitää vakinaisia joukkoja osoittamassa halua alueen puolustamiseen sekä toisaalta pitkien ja uhanalaisten siirtojen välttäminen kriisin kärjistymsvaiheessa. Oli myös tarpeen kouluttaa pohjoisiin oloihin sopivia ja erikoisvarustettuja joukkoja.

Kylmän sodan jälkeen uudenlaiset tarpeet

Kylmän sodan päättyminen luonnollisesti helpotti sotilaspoliittista tilannetta

myös pohjoisessa. Kesti kuitenkin vielä 1990-luvun lopulle, ennen kuin selvisi, että naapurimaissa supistettiin voimakkaasti maavoimia ja niiden tukemiseen tarkoitettuja ilmavoimia. Ei siis ollut enää tarvetta pitää jatkuvassa taisteluvälmiudessa vakinaisia joukkoja myöskään Suomen puolella.

Silti yhä varauduttava siihen, että maailmalla voi jälleen kehittyä vakavia kriisitilanteita, jotka heijastuu Pohjois-Eurooppaan. On säilytettävä perustava sotilaallinen valmius ja kyky puolustaa myös Lapin aluetta.

Tulevaisuutta ajatellen on vaarallista jättää Lappi sotilaalliseksi tyhjiöksi, kuten se oli lähes pari vuosikymmentä toisen maailmansodan jälkeen. Puolustuksen vahvistaminen lähtien liikkeelle tyhjästä on erittäin epävarmaa, jos siihen jälleen tulee tarvetta.

Yksi puolustusvoimien päätehtäviä tulee olemaan yhteiskunnan tärkeiden toimintojen tukeminen. Näistä tilanteista esimerkkinä ovat tulvien torjunta ja pelastusalan toimien avustaminen koulutetulla henkilöstöllä ja erikoisvarusteilla. On selvää, että virka-aputehtävät ovat Lapissa paremmin hoidettavissa alueella jo olevan joukon voimavaroilla kuin satojen kilometrien päästä siirrettävillä osastoilla.

Vakinaisten joukkojen ylläpitämiselle Lapissa on siis monia edelleen päteviä perusteita. Niistä tärkeimpiä on tarve säilyttää hyvä pohjoisten olojen erityisosaaminen ja alueen tuntemus sekä

kehittää sinne sopivia varusteita ja toimintamenetelmiä.

Pohjoisten alueiden puolustamiseen tarkoitettujen joukkojen tarve on nykyisin pienempi kuin kylmän sodan aikana, mutta se ei ole kokonaan hävinnyt. On edullista säilyttää entisestään supistettu mutta silti toimintakykyinen pohjoisten alueiden erikoisjoukko Sodankylään rakennetussa hyväkuntoisessa varuskunnassa.

Valtiotieteen tohtori eversti evp Pekka Visuri

Jääkäriprikaatin joukko-osastolehti Etupyörä 85-vuotias

Jääkäriprikaatin joukkoyksikön Lapin Jääkäripataljoonan synnyinjoukossa Polkupyöräpataljoona 1:ssä oman joukko-osastolehden aikaansaamisesta oli ollut puhetta jo syksyllä vuonna 1925. Tuolloinen upseerioppilas Antero Rautavaara (1905 – 1986), myöhemmin opetusneuvos, kirjoitti Reserviupseerikoulusta asiasta ennen joulua 1925 pataljoonan sotilaspapille Juho Karhulle.

Lähtökohtana oli samalla RUK:n kursilla olleen pioneerioppilaan Eero Eetu Saarisen, myöhemmin eversti, kehuskelu korialaisten "Hakku"-lehdellä. Näiltä taustoilta sisuuntuneena esitti Antero Rautavaara oman joukko-osaston, Polkupyöräpataljoona 1:n, lehdelle nimeksi ETUPYÖRÄ.

Lehden näytenumero julkaistiin jo 21.12.1925. Sen toimitussihteerinä ja luojana oli pataljoonan sotilaspappi, pastori Juho Karhu. Pastori Karhun erotua puolustusvoimien palveluksesta hoiti lehteä reserviupseerikokelasvääpeli Antero Rautavaara. Vuodesta 1927 lähtien lehden toimitussihteerinä oli kapteeni Kaarlo Breitholtz (1899 – 1951). Hä-

nen aikanaan lahjoittamana on Jääkäriprikaatin perinnetiloissa Etupyörän vuosina 1925 – 1939 ilmestyneistä numeroista sidottu kirja, josta tosin puuttuvat vuoden 1938 lehdet jostakin syystä kokonaan.

Etupyörä ilmestyi Terijoella vuoden 1926 alusta alkaen kahtentoista kausinumerona vuosittain aina talvisodan alkamiseen syyskuun 1939 numeroon saakka. Vuosittain yksi lehti, yleensä vuosipäiväjuhlanumero, oli kaksoisnumero. Lehden sivukoko oli koko tämän ilmestymisvaiheen ajan nykyisen tabloidkoon mukainen, johon Lapin alueen valtalehti Lapin Kansa siirtyi tammi-kuun 17. päivän numerosta 2011 alkaen. Ei mitään uutta auringon alla, voisi sanoa, kun Etupyörä aloitti 85 vuotta sitten ilmestymisensä tuossa sivukoossa, johon nyt ovat kaikki päivälehdet kilvan siirtymässä.

Lehden numerot olivat sisällöltään varsin monipuolisia käsitellen asioita kiinnostavasti sekä varusmiesten että henkilökunnan kannalta laajasti eikä kulttuuriakaan oltu unohdettu.

On huomattava, että jo vuoden 1926 numerossa 04 (joukko-osaston 5-vuotisjuhlanumero) julkaistiin ensimmäiset valokuvat. Valokuvat palasivat lehteen seuraavaksi kuitenkin vasta 10-vuotisjuhlanumerossa 03/1931. Joukko-osaston tuon ajan arkipäivästä kertovien kirjoitusten joukossa on silmiinpistävää, että lähes joka toisessa lehden numerossa on yksi tai useampi muistikirjoitus edesmenneestä varusmiehestä, jollaisia nykyisin Etupyörä-lehdessä on hyvin harvoin. Laajasti on lehdissä tuotu esiin joukko-osaston laaja ampuma-, hiihto- ja pyöräilykilpailutoiminta, polkupyöräjoukkojen taktinen käyttö eri maissa I MS:n aikana ja ilmestymisvuosi-

na. Lehden numeroissa ei ole unohdettu myöskään joukko-osaston soittokunnan toimintaa, eikä sotilaskotitoimintaa. Lisäksi lehdissä on monia varusmiesten tekemiä kronikoita, runoja jne. Merkillepantavaa on, että tuolloin henkilöt tunnustettiin yleensä vain sukunimestään ja mahdollisesta etunimen etukirjaimesta, mutta ei etunimellään kuin poikkeustapauksessa. Vanhojen Etupyörä-lehtien arkistokirja vuosilta 1925 – 1939 on eräs Jääkäriprikaatin nykyisten perinnetilojen arvokkaista aarteista.

Käytyjen sotien jälkeen Etupyörä-lehden julkaiseminen aloitettiin uudelleen Vaasassa vuonna 1961 everstilutnantti Otto E Yliriskun aloitteesta. Tällöin lehden sivukoko oli A 4 (= nykyinen sivukoko vuodesta 2009 alkaen). Tämän kokoisena lehti ilmestyi aina vuoteen 1970 saakka, jolloin sen sivukooksi muutettiin B 5 (176 x 250 mm). Vuonna 1973 ei lehteä saatu julkaistuksi.

Nykyisin lehti ilmestyy Sodankylässä kahtena vuosinumerona vuodessa. Lehden painos on 3500 kpl. Lehden päätoimittajana on Jääkäriprikaatin esikuntapäällikkö ja toimitussihteerinä esikunnan tiedotussihteerä. Liitteenä olevaa lehden tekijähistoriaa katseltaessa voidaan todeta, että lehden päätoimittajana toimi kulloinkin joukko-osaston komentaja aina vuoteen 1971 saakka, josta alkaen päätoimittajana on toiminut pataljoonaupseeri, koulutusupseeri tai prikaatiaikana esikuntapäällikkö. Poikkeuksen tekee vuosi 1975, jolloin päätoimittajana oli pataljoonan komentaja itse. Ihailtavaa on todeta, että lehti ennen sotien aikaa saatiin julkaistuksi vuosittain keran kuukaudessa. Vasta vuodesta 2009 alkaen lehti on ollut kauttaaltaan värillinen. Lehden suureksi ansioksi voidaan varauksetta todeta sen olevan tärkein arkistolähde koottaessa joukko-osaston perinnehistoriaa vuosien takaa, mutta siitä huolimatta, ilmeisesti tekijöiden nopean vaihtumisen aiheuttaneen tähän tietoaukkoja, joiden paikkaaminen tänä päivänä on mahdotonta. Nykyisenä tietokoneaikana lehden pitäisi olla myös tuleville polville arkistolähde koko joukko-osaston toimintaan aina perusyksikötasolle saakka, ei yksin kulloistenkin vastuhenkilöiden ansioiden esilletuoja.

ETUPYÖRÄ

POLKUPYÖRAPATALJOONA 1:n POIKIEN OMA LEHTI
VIIDES VUOSIKERTA

N:o 7

TERIJOELLA

1930

Jääkäriprikaatin perustamisen 01.10.1979 jälkeen käytiin prikaatissa laaja keskustelu ja järjestettiin kilpailukin mahdollisesta lehden nimen muuttamisesta, mutta parempaa nimeä joukko-osastolehdelle ei keksitty, vaan Antero Rautavaaran joulukuussa 1925 lehdelle keksimä nimi ETUPYÖRÄ jäi lehden nimeksi. Toivotamme Etupyörälle onnea ja hyvää tulevaisuutta seuraaville vuosikymmenille.

Prikaatissa yritettiin perustaa uusi joukko-osastolehti vuoden 2008 aikana, mutta mm. joukko-osastokillan irtisanoutuminen ajatuksesta ja perinnetiedon jakaminen olemassa olevista toisasioista, että jo yli kahdeksankymmentä vuotta aikaisemmin perustettu joukko-osastolehti Etupyörä on maamme vanhimpia joukko-osastolehtiä, sai ilmeisesti lopulta päättäjät palaamaan perinneruotuun. Nyt luettavana oleva Etupyörä-lehti on myös omaksutun lehden historiallisen perinteen mukaisesti 90-vuotiaalle Lapin Jääkäripataljoonalle omistettu juhlanumero. Kunnioittavat onnentoivotukset juhlivalle Lapin Jääkäripataljoonalle kaikilta entisiltä lehdentekijöiltä!

20 -- 1961 -- N:o 1 ETUPYÖRÄ

Mietelmiä

Heikko ihminen odottaa tilaisuutta,
tavallinen ottaa sen vastaan,
suuri huo sen itse!

Uskon uljahimman kasvattaa
päivät pimeimmät ja korpi karuim!

Hämärä ei hiukase, eikä vilu hirvitä!

Terveessä nuorisossa on kansamme
tulevaisuus!

Sankarin tunnusmerkki on hallitsevan
älyn ohjaama urhoollisuus!

OPP MAUNO A VIRTANEN:

Etupyörä

Kirje tytölleni

1/69

Kun luet tätä, tiedät, että se tulee harmaalta mieheltäsi, minulta. Oikeastaan muuta asiaa minulla ei ole kuin se, ettei minulla ole mitään erikoista asiaa. Kuitenkin ajattelin sanoa sinulle kolme sanaa, kolme kirkasta sadepisaraa, kolme omenapuun kukkaa. Ole valmiina, minä tulen.

Sinä loikoilet siinä sohvalla, avasit juuri kirjekuoren ja nyt juuri olet lukemassa tätä sanaa. Ehkä sinä arvaat etukäteen, mitä nuo kolme sanaa tulevat olemaan, ehkä et. No niin, sammuta tuo kirkas pöytälamppusi, ettei minun tarvitse ujostella. Sinähän tiedät, että minä olen sinun i kioma harmaa miehesi aamuineni kaikkineni.

Ota nuo iki-ihanat hiuskiehkurasi pois kuvankau尼ilta poskipäältäsi, valmistaudu kuulemaan kolme unohtumatonta sanaa erästä asiasta, lause, joka on sanottu satoja kertoja, mutta joka on aina uusi. Sivumennen sanoen, sammuta tuo radio, se häiritsee keskittymistäni.

Nyt sinä siis olet valmiina ja minäkin melkein. Minun pitää vain vielä hieman valmistella tätä asiaa, ettei seuraisi mitään järkyttävää. Niin, ja tiedäthän sinä, että minun on tällaisissa asioissa vaikea sanoa, mitä ajattelen. Ehkä minä olen sanonut nämä sanat sinulle ennenkin, ehkä ne on sanonut sinulle joku toinen mies. Minä olen nyt kuitenkin tässä, sinun ikioma harmaa miehesi ja minulla on sinulle aivan ikiomaa asiaa.

Sinähän tiedät, mitä Romeo sanoo Julialleen, eikö vain. Kuitenkin sinun on ehkä vaikeata arvata, mitä minä haluaisin sinulle sanoa. Kävi miten kävi, nyt minä rohkaisen itseni. Ole nyt ihan hiljaa, älä ajattele muuta, kuin että minä olen sinun harmaa ikioma miehesi ja minulla on sinulle asiaa, kolme kaunista sanaa.

Nyt pidätä hengitystäsi, ehkä minä punastelen hieman, mutta joka tapauksessa tässä minä nyt tulen ja kuiskaen korvaasi nuo kolme vaaleanpunaista sanaa:

"AuK:issa on kiire!"

Nyt sinä, jonka ikioma harmaa mies minä olen, tiedät sen mitä halusin sinulle kertoa jo kauan sitten. Nyt minun on hyvä olla.

Eipä minulla muuta asiaa olekaan.

Toivoo ikioma harmaa miehesi Mauno

Vuosi- kerta	Päätoimittaja	Toimitussihteeri	Painopaikka	lehtiä / v
1925	näytenumero 21.12.1925	Juho Karhu ja	Kouvola	1
1 / 1926	Tauno Ilmoniemi	Antero Rautavaara	Kouvola / Viipuri	11
2 / 1927	Tauno Ilmoniemi	Kaarlo Breitholtz	Viipuri	11
3 / 1928	Tauno Ilmoniemi	Kaarlo Breitholtz	Viipuri / Terijoki	9
4 / 1929	Hjalmar Strömberg	Kaarlo Breitholtz	Terijoki	9
5 / 1930	Hjalmar Strömberg	Kaarlo Breitholtz + ptoim	Terijoki	12
6 / 1931	Hjalmar Strömberg	Hjalmar Strömberg	Terijoki	12
7 / 1932	Hjalmar Strömberg	Hjalmar Strömberg	Terijoki	11
8 / 1933	Hjalmar Strömberg +KAH	Evald Backman n:o 06 ->	Terijoki	12
9 / 1934	Kaarlo A Heiskanen	Evald Backman	Terijoki	12
10 / 1935	Kaarlo A Heiskanen	Evald Backman	Terijoki	12
11 / 1936	Kaarlo A Heiskanen	Evald Backman	Terijoki	11
12 / 1937	Kaarlo A Heiskanen	Evald Backman	Terijoki	11
13 / 1938	KAH -> 07; Ilmari Karhu ->	Evald Backman	Terijoki	11
14 / 1939	Ilmari Karhu	Evald Backman -> n:o 09	Terijoki	8
	lehti ei ilmestynyt vuosien 1940 – 1960 välisenä aikana			
15 / 1961	Otto E Ylirisku	Antero Siltala	Vaasa	1 A4
16 / 1962	Otto E Ylirisku	Antero Siltala	Vaasa	1
17 / 1963	Otto E Ylirisku	Antero Siltala	Vaasa	1
18 / 1964	Paavo Junntila	Keijo Talvisto	Vaasa	1
19 / 1965	Paavo Junntila	Kalle Parkkari	Rovaniemi	1
20 / 1966	Erkki Koivisto	Pentti H Tikkanen	Rovaniemi	1
21 / 1967	Erkki Koivisto	Pentti H Tikkanen	Rovaniemi	1
22 / 1968	Kauko K Kuismanen	Pentti H Tikkanen	Rovaniemi	3
23 / 1969	Kauko K Kuismanen	Pentti H Tikkanen	Rovaniemi	3
24 / 1970	Kauko K Kuismanen	Pentti H Tikkanen	Rovaniemi	2+1 B5 ->
25 / 1971	Ilkka Halonen	Pentti H Tikkanen	Oulu	3
26 / 1972	Lauri Kymäläinen	Pentti H Tikkanen	Oulu	3
1973	lehti ei vuoden aikana ilmestynyt			
27 / 1974	Lauri Kymäläinen	Lauri Kymäläinen	Oulu	1
28 / 1975	Martti Alatalo	Reijo Kukkohovi	Oulu	1
29 / 1976	Olli Heiskanen	Osmo Kiiskinen	Kemi	1
30 / 1977	Jorma Vilenius	Hannu Kontiainen	Kemi	1
31 / 1978	Ilkka Ilmola	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
32 / 1979	Ilkka Ilmola	Sakari Kulmakko	Kemi	1
33 / 1980	Martti Vuori	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
34 / 1981	Pekka J Heikkilä	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
35 / 1982	Risto Roiha	Pekka J Heikkilä	Ylivieska	1
36 / 1983	Risto Roiha	Pekka J Heikkilä	Ylivieska	1
37 / 1984	Pekka J Heikkilä	Pekka J Heikkilä	Kemi	1

Vuosi- kerta	Päätoimittaja	Toimitussihteeri	Painopaikka	lehtiä / v
38 / 1985	Pekka J Heikkilä	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
39 / 1986	Reijo Sallinen	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
40 / 1987	Pekka Ekdahl	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
41 / 1988	Pekka Ekdahl	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
42 / 1989	Jorma Ahlholm	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
43 / 1990	Raimo Lappi	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
44 / 1991	Raimo Lappi	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
45 / 1992	Raimo Lappi	Irja Ruonaniemi	Kemi	1
46 / 1993	Seppo Alahonko	Ritva-Liisa Hyytinen	Kemi	1
47 / 1994	Seppo Alahonko	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
48 / 1995	Seppo Alahonko	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
49 / 1996	Timo Ekdahl	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
50 / 1997	Timo Ekdahl	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
51 / 1998	Timo Ekdahl	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
52 / 1999	Timo Ekdahl	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
53 / 2000	Markku Tomperi	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
54 / 2001	Raimo Sevón	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
55 / 2002	Raimo Sevón	Pekka J Heikkilä	Kemi	1
56 / 2003	Jyrki Kaiponen	Pekka J Heikkilä	Helsinki	1
57 / 2004				
58 / 2005				
59 / 2006				
60 / 2007				
61 / 2008				
62 / 2009	Jyrki Kaiponen	Taina Pirinen	Helsinki	2 A 4 ->
63 / 2010	Hans Adolf Ehrnrooth	Taina Pirinen	Tornio	2
64 / 2011	Hans Adolf Ehrnrooth	Taina Pirinen	Tornio	2

Lapin Jääkäripataljoonan komentajan tervehdys

Otin Lapin Jääkäripataljoonan komentajan tehtävän vastaan 1.1.2011 ja sain samalla kunnian käynnistää Lapin Jääkäripataljoonan juhluvuoden. Lapin Jääkäripataljoona juhlii tänä vuonna 90-vuotisjuhluvuottaan. Tähän aikaan sisältyy lähes koko itsenäisen Suomen historia. Perinneypäivänä 11.3.2011 me voimme syystä olla ylpeitä pataljoonastamme ja sen 90-vuotisesta historiasta.

Perinneypäiväksemme määräytyi aikanaan Joutselän taistelun päivä 11.3.1555 ja siitä meitä muistuttaa päivittäin Joutselän taistelun muistomerkki Prikaatimme esikunnan edessä. 90-vuotinen historiamme alkaa vuodesta 1921, jolloin perustettiin Polkupyöräpataljoona 1, sittemmin vuodesta 1936 Jääkäripataljoona 1.

Jääkäripataljoona 1 taisteli kunniakaasti sekä talvi- että jatkosodassa. Näistä kunniakaista taisteluista on osaltaan osoituksena sotamarsalkka Mannerheimin lahjoittamat 10 hopealaatoin varustettua Suomi konepistoolia tunnusluksena kunnostautumisesta talvisodan ankarissa taisteluissa. Osa näistä aseista on edelleen käytössä Lapin Jääkäripataljoonan kunniaavartioaseina.

Jääkäripataljoona 1 oli jo syntymästään asti yksinäinen ja itsenäinen. Sotien monissa vaiheissa nämä piirteet kasvattivat joukosta terveen omanarvontunnon omaavan joukon. Tänä päivänä, monien vaiheiden jälkeen, Lapin Jääkäripataljoona ei ole yksin, mutta se on edelleen vahvan omanarvontunnon omaava joukkoyksikkö osana Jääkäriprikaattia.

Lapin luonto ja olosuhteet luovat erinomaiset puitteet toiminnallemme. Olosuhteet tarjoavat mahdollisuuksia, mutta asettavat samalla haasteita kalustolle, koulutukselle ja harjoittelulle. Olo-

suhteet ovat vaativat kaikkina vuodenaikoina. Lapin Jääkäripataljoona on sopeutunut näihin olosuhteisiin ja panostaa vahvasti Jääkäriprikaatin osana arktisen osaamisen kehittämiseen.

Lapin Jääkäripataljoona antaa koulutusta kolmessa perusyksikössä. Koulutus toteutetaan vuosittaisten ja saapumiseräkohtaisten joukkotuotantovelvoitteiden mukaisesti. 1. Jääkärikomppania kouluttaa nimensä mukaisesti kaikki jääkärijoukot, Tukikomppania kouluttaa esikunta-, kranaatinheitin- ja panssarintorjuntajoukot ja Huolto- ja kuljetuskomppania tuottaa huollon toimialajoukot ja ajoneuvojen kuljettajat.

Lapin Jääkäripataljoonan henkilöstörakenne ja ammattitaitoinen henkilöstö mahdollistavat joukkotuotantovoitteiden saavuttamisen. Asepalvelustaan suorittamaan tulevien varusmiesten- ja naisten asenne ja motivaatio tukevat näiden koulutustavoitteiden saavuttamista. Pataljoonan muut resurssit kuten rahoitus, tilat, harjoitus- ja ampuma-alueet, ampumaradat sekä materiaali ja kalusto ovat tarkoituksenmukaiset ja mahdollistavat koulutuksen, sekä käskettyjen joukkojen tuottamisen.

Lapin Jääkäripataljoonan koulutuskulttuuri on vahva ja tämän kulttuurin tulee edelleen vahvistua. Henkilökuntamme on pääosin nuorta, jolloin erityiset vaatimukset sukupolvien väliseen saumattomaan yhteistoi- mintaan koulutuskulttuurin edistämises- sä ja jalkauttamisessa. Keskeinen teema henkilökunnan osaamisen kehittämises- sä on nuorten sotilaiden innovatiivisten ja uusien ajatusten sekä kokeneempien sotilaiden kokemusten ja osaamisen yhdistäminen ja sitä kautta saatava toiminnan parantaminen.

Lapin Jääkäripataljoonan toimintaa

tukevat yhteistyökumppanimme niin sotilasorganisaatioissa kuin muissakin yhdistyksissä ja organisaatioissa. Tämä tuki on meille korvaamaton.

Lapin Jääkäripataljoonan toiminta ja kehittyminen perustuu vankasti rakennetuille perustuksille. Tämän perustuksen ovat rakentaneet edelliset Lapin Jääkäripataljoonan komentajat ja Lapin Jääkäripataljoonassa palvelleet henkilöt. Teidän luomanne perustan varassa meidän on hyvä jatkaa eteenpäin.

Osoitan tervehdyksessäni erityisen kunnianosoitukseni sotiemme veteraaneille. Ilman teidän uhrauksianne me emme olisi tässä, emmekä voisi suunnata katsettamme tulevaisuuteen.

Toivotan Lapin Jääkäripataljoonassa palveleville ja kaikille tukijoillemme ja yhteistyökumppaneillemme hyvää juhluvuotta! Olkaamme nyt ja aina, ansaitusti, ylpeitä pataljoonastamme!

Sodankylässä 12.1.2011

Lapin Jääkäripataljoonan komentaja
Everstiluutnantti Aki-Juhani Sund

Maavoimien komentajan tervehdys

90 vuotta täyttävä Lapin Jääkäripataljoona on yksi vanhimmista yhtäjaksoisesti toimineista joukko-osastoista, sittemmin joukko-yksiköistä, maavoimissa. Joukko-osaston juuret ulottuvat Terijoelle, jossa lakkautetun Käkisalmen läänin Rykmentin I pataljoonasta muodostettiin vuonna 1921 Polkupyöräpataljoona 1. Nimi muuttui vuonna 1936 Jääkäripataljoona 1:ksi, jolla nimellä pataljoona osallistui niin talvi- kuin jatkosotaankin. Sodan jälkeen, vuonna 1957, Vaasaan siirron myötä, nimi muuttui Pohjanmaan Jääkäripataljoonaksi.

Puolustusjärjestelmäämme kehitettiin kylmän sodan aikana vahventamalla puolustusvoimien läsnäoloa Lapissa. Näihin järjestelyihin liittyen Vaasassa toiminut Pohjanmaan Jääkäripataljoona siirrettiin vuonna 1964 Sodankylään. Vuonna 1966 joukko-osaston nimi muuttui alueelliseksi, Lapin Jääkäripataljoonaksi. Kun pohjoisen puolustusta runsaat 30 vuotta sitten edelleen vahvistettiin, pataljoona muuttui joukko-yksiköksi perustettavaan Jääkäriprikaatiin, jonka rungon ja ytimen se edelleen muodostaa.

Lapin Jääkäripataljoona juhlii vuosipäiväänsä 11. maaliskuuta. Vuosipäivä määräytyy Joutselän taistelun päivästä vuodelta 1555. Tuolloin Kivennavan vordin Juho Maununpojan johtama 500 miehen suomalaisjoukko voitti noin 5000 miehen vahvuisen venäläisjoukon. Taistelu on jäänyt sotahistoriaan, koska tuon ajan sodankäyntitavasta poiketen suomalaiset hyödynsivät taitavasti maastoa, suksimiesten liikkuvuutta sekä yllätystä ja korvasivat siten suuren miesalivoiman. Sotataidollisesti Joutselän taistelua voidaan verrata talvisodan mottitaktiikkaan. Taistelun kunniaksi Kivennavalle pystytettiin muistomerkki vuonna 1931. Muistomerkki on nyttemmin hävinnyt. Kopio muistomerkistä sijaitsee Jääkäriprikaatin esikuntarakennuksen edessä.

Maailma ympärillämme ja turvallisuusympäristömme muuttuvat. Naapurimaamme Norja ja Ruotsi ovat merkittävästi supistaneet puolustusvoimiensa vahvuuksia sekä siirtäneet toimintojensa painopistettä kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan. Pohjoisten alueiden merkitys ei ole kuitenkaan vähenty-

nyt. Suomi on edelleen ylläpitänyt vahvan kyvyn myös pohjoisen alueen olosuhteissa toimimaan kykenevien joukkojen kouluttamiseen sekä operatiivisen valmiuden ylläpitoon. Tätä tehtävää toteuttaa keskeisesti Jääkäriprikaati ja siellä Lapin Jääkäripataljoona, arktiin osaamisen keskuksena.

Lapin Jääkäripataljoonan päätehtävinä ovat varusmiesten ja reserviläisten kouluttaminen pohjoisen olosuhteissa käytettäviin puolustusvoimien sodan ajan joukkoihin sekä puolustusvalmiuden ylläpito. Pataljoona on täyttänyt saamansa tehtävät hyvin. Sen saavutta-

mat hyvät koulutustulokset ovat osoitus siitä, että pataljoonassa on hyvähenkinen, osaava ja työhönsä motivoitunut henkilöstö.

Kiitän Lapin Jääkäripataljoonaa ja kaikkia siellä kuluneiden vuosikymmenien aikana palvelleita hyvin suoritetusta työstä. Onnittelen juhlivaa pataljoonaa ja toivotan kaikille pataljoonassa palveleville sekä pataljoonan ystäville, tukijoille ja yhteistyötahoille parhainta onnea ja menestystä nyt ja tulevaisuudessa.

Maavoimien komentaja
Kenraaliluutnantti Ilkka Aspara

Eversti Kauko Kuismasen tervehdys

Haastattelin virkeää sotaveteraania 24.1.2011 Oulussa. Haastattelussa vanhin elossa oleva Lapin Jääkäripataljoonan komentaja kertoi uransa ja elämänsä vaiheista seikkaperäisesti ja huumorin pilke silmäkulmassa. Sovimme, että kirjaan lyhyesti hänen esille tuomia ajatuksia tähän tervehdykseen.

Kauko Kalevi Kuismasen syntyi 10.9.1921 Terijoella, Karjalankannaksella. Hän liittyi lukiolaisena Terijoen suojeluskuntaan. Terijoelle oli sijoitettu maineikas Jääkäripataljoona 1 (JP1). Terijoen suojeluskunta osallistui innokkaasti Jääkäripataljoona 1:n sotaharjoituksiin.

Kuismasen sai tulikasteensa 18-vuotiaana talvisodassa Summassa suojeluskuntalaisena. Jatkosodan alkaessa Kuismasen toimi joukkueenjohtajana jalkaväkirykmentti 5:ssä ja haavoittui jalkaan. Sairaalareissun jälkeen Kuismasen määrättiin kouluttajaksi. – Onnistuin kuitenkin vaihtamaan erään toisen vänrikin kanssa komennusta ja pääsin Jalkaväkirykmentti 56:een Itä-Karjalaan. Kuismasen toimi sekä joukkueenjohtajana että komppanianpäällikön sijaisena. Huhtikuussa 1942 hän haavoittui käsikranaatista Hiisjärvellä. Hän toimi komppanianpäällikönä ja myöhemmin Kuismasen komennettiin eversti Adolf Ehrnroothin JR 7:ään, Tyrjän rykmenttiin.

Sotien jälkeen Kuismasen jatkoi uraansa puolustusvoimissa. Sotakorkeakoulun hän kävi vuosina 1951–1953. Kuismasen palveli useissa joukko-osastoissa ja esikunnissa sekä kadettikoulussa. Terijoen jääkäripataljoona 1:n perinteitä jatkavan Lapin Jääkäripataljoonan komentajana Kuismasen toimi vuosina

1967-71, josta hänet määrättiin Karjalan Prikaatin komentajaksi 1971. Savo-Karjalan Sotilasläänin esikuntapäällikkönä hän toimi vuodesta 1975 ja Kuopion Sotilaspiirin päällikkönä vuodesta 1976. Vakinaisesta palveluksesta hän erosi vuonna 1979.

Miten hän päätyi Lapin Jääkäripataljoonan komentajaksi? Esimies oli antanut vuorokauden aikaa miettiä, että kumpaan paikkaan haluat lähteä komentajaksi, Sodankylään vai Hämeenlinnaan. Tähän Kuismasen totesi samantien, että voin vastata heti, Sodankylään. Perusteena oli se, että JP1:stä Terijoelta on ajan saatossa tullut Lapin Jääkäripataljoona ja sen lisäksi JP1:llä on erittäin merkittävät saavutukset sotien aikana.

Aikaansa Sodankylässä hän muistelee lämmöllä. Itsenäisen joukon komentajana hänellä oli tehtävänä myös yhteydenpito Lapin alueen viranomaisiin ja yhteistyökumppaneihin. Tätä esimiehen käskemää tehtävää hoitaessaan hän tutustui koko Lappiin sekä myös Pohjois-Ruotsin joukko-osastoihin. Joukko-osaston vuosipäivänä järjestettiin suuret juhlat ruokalassa. Paikalle kutsuttiin kaikki Lapin alueen ”silmiä tekevät”, vieraita oli parhaimmillaan 400.

Perhe on aina seurannut mukana, niin myös Sodankylään. Vaimo hoiti lapsia kotona ja kävi aika ajoin tilapäisesti töissä varuskuntasairaalassa, sairaanhoitaja kun oli koulutukseltaan. Vaimon uhrauksen miehensä uran eteen saa edelleen kiitoksen Kuismaselta. Rakkaudesta Lappiin ja vahvan urheilutaustan myötä Kuismasen vaelsi tai hiihti vaimonsa kanssa eri puolilla Lappia säännöllisesti.

Joukko-osaston komentajan roolin Kuismasen näki olevan enemmän ideoisija kuin kouluttaja. Kouluttajien tehtävä on huolehtia koulutuksesta koulutussuunnitelmien mukaisesti ja komentajat asettavat vaatimuksia koulutukselle. Erityisesti maastokelpoisuus oli sodankäyneen komentajan ja urheilumiehen sydäntä lähellä. Hän muisteli, että eräs vaatimus pataljoonalle oli hiihtää Sarriojärvelle 24 tunnissa. Silloin piti hiihtää 4 km tunnissa täyspakkauksessa, jotta taukojen kanssa päästiin perille määräajassa.

Hänen mielestään sotajoukossa koreistuu fyysiset ja psyykkiset ominaisuudet. Nykyään tulisi kiinnittää entistä enemmän huomioita psyykkisen suorituskyvyn kehittämiseen, jotta palveluksen keskeyttämiset saataisiin vähemmän. Turhat öykkäroinnit tulee karsia pois.

Eversti Kauko Kuismasen toivottaa onnea ja menestystä 11.3.2011 90-vuotispäiväänsä juhlivalle Lapin Jääkäripataljoonalle.

Jääkärien tie

Ensimmäiset jääkärit olivat Saksaan sotilaskoulutusta saamaan lähtenyt aktivistijoukko, jonka motiivina oli Suomen irtautuminen Venäjän vallan alta. Jääkäriiliike sai alkunsa Helsingin ylioppilaspireissä vastavoimana tsarinvallan venäläistämistoimille. Ylioppilaat kokoontuivat 17.11.1914 Ostrobotnian kassahuoneella, samana päivänä kuin venäläistämishjelma julkistettiin. Ylioppilaiden kokoontuminen Ostrobotnian kassahuoneella antoi suuntalinjat aktivismin laadusta: voimaan oli kyettävä vastaamaan voimalla. Tästä sai alkunsa ajatus siitä, että olisiko sotilaskoulutukseen mahdollisuutta ulkomailla. Myöntävä vastaus suomalaisten pyyntöön sotilaskoulutuksen järjestämisestä saatiin Saksasta. Myöntymisen jälkeen Suomessa aloitettiin pienen isänmaallisen joukon värväys. Aktivisteja värvättiin aluksi salapiireissä, jotta jääkäriiliikkeen paljastuminen tsarinvallalle kyettäisiin välttämään. Jääkäriatetta kannatti nuoria erilaisista kansanryhmistä ja sosiaaliluokista.

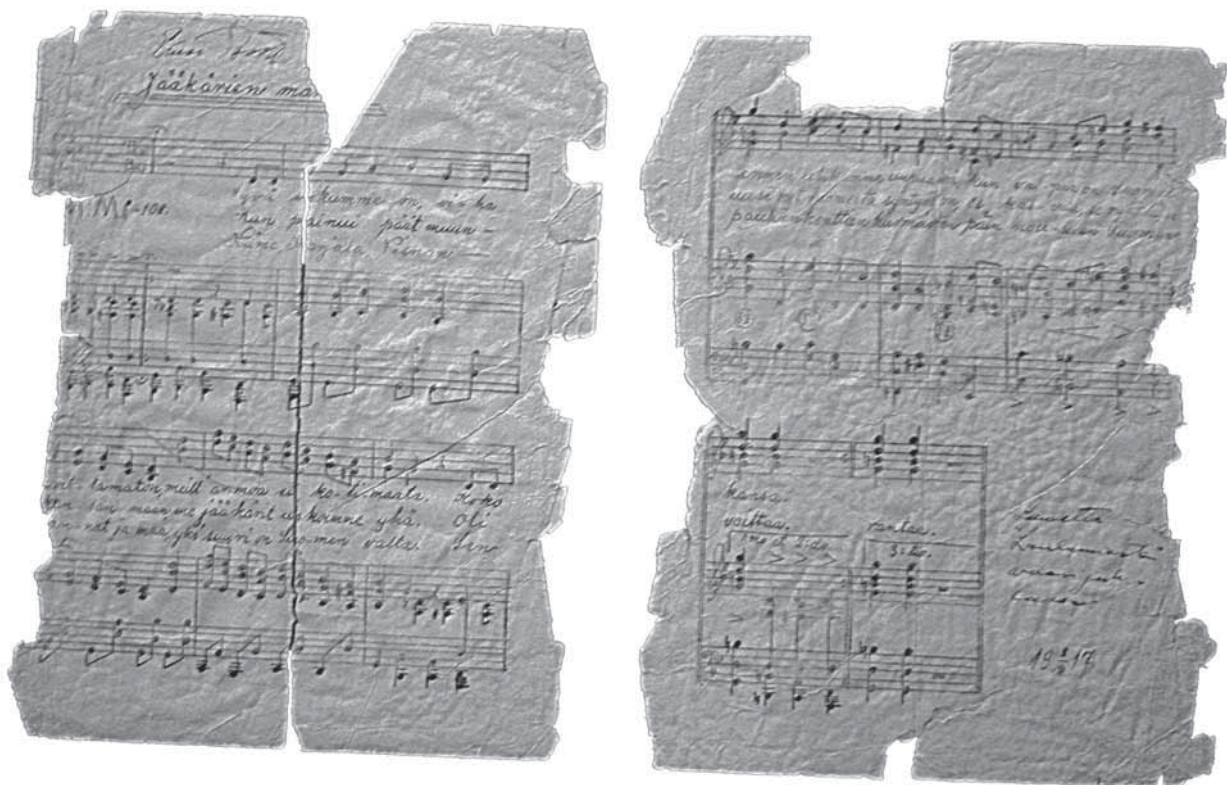
Vuonna 1915 Saksa ilmoitti valmiudestaan kouluttaa 200 suomalaista jääkäriä. Tämän seurauksena 200 suomalaista värvättyä siirtyi Ruotsin kautta Saksaan saamaan sotilaskoulutusta pfadfinder-kurssille. Tämä joukko oli jääkärien etujoukko, jotka tulisivat muodostamaan jääkärien päällystön. Kurssin nimi viittaa partioliikkeeseen ja sitä käytettiin jääkärikoulutuksen alkumetreillä koulutusohjelman peitenimenä. Vuoden 1915 syksyllä Saksa nosti suomalaisosaston vahvuuden 2000 mieheen. Salainen värväysoperaatio toteutettiin koko Suomessa, aktiivisinta värväys oli Uudellamaalla, Pohjanmaalla ja Karjalassa. Kokonaisuudessaan suomalaisia lähti jääkärikoulutukseen noin 1900. Suomalaisista jääkäreistä muodostettiin kuninkaallinen preussilainen jääkäripataljoona 27. Koulutuksen aikana ilmenneestä tarpeesta antaa koulutettaville ”tarkoituksenmukaista” rintamakokemusta, kuninkaallinen preussilainen jääkäripataljoona 27 taisteli venäläisiä vastaan Baltiassa Saksan riveissä.

1917 ensimmäiset 60 jääkäriä astuivat kotimaahansa taistelemaan Suomen itsenäisyyden puolesta. Lähtökohdatilanteesta poiketen poliittinen tilanne oli kuitenkin ratkaisevasti muuttunut. Venäjän vallankumouksen pyörteisessä Suomi oli julistautunut itsenäiseksi 6.12.1917 ja Suomen sisäinen valtakamppailu oli alkanut. Moni jääkäreistä tunsi tullessaan petetyksi palattuun Suomeen, olivathan he sentään lähteneet saamaan vaatimaa sotilaskoulutusta taistelua venäläisiä vastaan. Nyt vastassa olivatkin myös oman maan kansalaisia.

Jääkäriiliike nousi keskeiseksi tekijäksi Suomen itsenäisyyden puolesta taisteltaessa niin sisällissodan, kuin talvi- ja jatkosodankin aikana. Jääkärit olivat suurissa määrin vaikuttamassa Suomen puolustuksen kehittämiseen myös myöhemmin vuosikymmeninä.

Jääkäriperinteet

Jääkärien marssi on ehkä tunnetuin jääkärien perinteistä. Jääkärien marssi sai

Lapin Jääkäripataljoona 90 vuotta

alkunsa Libaussa jääkärien keskuudessa järjestetystä runokilpailusta, jonka voittaja oli gruppenführer Heikki Nurmio runollaan ”Suomalaisten jääkärien marssi.” Jääkärit toivoivat runolle säveltäjäksi jotain suomalaista säveltäjää. Jääkäri liikkeen edustajien pyynnöstä Jean Sibelius sävelsi Nurmion runon.

Jääkärien marssi kuultiin ensimmäistä kertaa 28.11.1917, jolloin gruppenführer Brand soitti marssin pianolla. Kotimaassa Jääkärien marssi kuultiin ensimmäistä kertaa 19.1.1918 yliopiston juhlasalissa itsenäisyysjuhlassa. Jääkärien marssi oli siitä lähtien jääkärien tunnuslaulu.

Vuonna 1936 asetettu kunniamarssitoimikunta esitti, että kaikkien Polkupyöräpataljoonien yhteinen kunniamarssi tulisi olla Jääkärien marssi. Tasavallan Presidentti Pehr Evind Svinhufvud hyväksyi esityksen 26.11.1936 ja se vahvistettiin Sotaväen päällikön päiväkäskyssä 08.12.1936. Jääkärien marssi onkin siitä lähtien ollut kaikkien jääkärijoukkojen tunnusmarssi. Jääkärien marssi onkin eräs ”hohtavin helmi” kunniamarssiemme joukossa. Jääkärien marssi on jääkäriprikaatin kunniamarssi.

Toinen merkittävä jääkärien perinteistä on jääkäreiden tavanomaisista joukoista erottavat kauluslaatat. Jääkärien kauluslaattojen pohjaväri on vihreä ja sitä ympäröi keltainen reunus.

Jääkäriperinteitä vaalitaan meillä jääkäriprikaatissa kansallisessakin mittakaavassa ansiokkaasti. Jääkäriprikaatin perinnetilaan on koottu merkittävä määrä materiaalia, jonka avulla itse kukin kykenee tutustumaan jääkäriperinteisiin konkreettisella tavalla. Näin ansiokkaasti ylläpidettyjen ja jatkuvasti kehittyvien perinnetilojen merkitys kasvaa jatkuvasti. Veteraanisukupolvien ikääntyessä tarvitsemme tällaisia tiloja muistaaksemme veteraanisukupolvien uhrauksia, jääkäriperintöä.

Jääkärit tänään

Nykyaikaisissa maavoimien jalkaväen joukkoyksiköissä alokkaat ylennetään valan tai vakuutuksen vannomisen jälkeen jääkäreiksi. Historiallisesta näkökulmasta katsottuna tämä ylennys velvoittaa vaalimaan jääkärien aatteellista perintöä. Tie alokkaasta jääkäriksi voi olla monelle paikoin raskas ja jopa ylivoimaiselta tuntuva taakka. Nykyajan jääkäri on kuitenkin hyvä pitää mielessään jääkäri liikkeen, alkuperäisten jääkärien tekemät uhraukset ja niiden merkitys Suomen itsenäisyyden kannalta.

Kuluneet vuosikymmenet ovat osoittaneet, että jääkärien jälkipolville jät-

tämä perintö, peräänantamattomuus ja usko oman asiamme oikeutukseen kaikissa tilanteissa, on ollut erinomainen perusta itsenäiselle Suomelle. Heidän perintönsä on kestänyt, ja se säilyy edelleen itsenäisen elämämme edellytyksenä.

Niin kuin jänkäjääkärit osallistuvat Tali-Ihantalan ratkaisutaisteluihin on nykyaikaisten jääkärien oltava valmiina taistelemaan niin Lapin kairassa kuin Etelä-Suomen kasvukeskuksissa. Jääkärit ovat maavoimien runko, jääkäreiltä vaaditaan hyvää fyysistä kuntoa, henkistä kestävyyttä sekä oma-aloitteellisuutta. Nämä tekijät luovat edellytykset jääkärien onnistumiselle tehtävissään.

Jääkäreille koulutetaan henkilökohdastaisten taistelija taitojen lisäksi nykyaikaiset taisteluvälineet. Vaikka taisteluvälineet ovat kehittyneet kolmenlinjan kivääristä rynnäkkökivääriin ja panssari-nyrkistä panssaritorjuntaohjuksiin ovat näiden taisteluvälineiden käyttäjät vielä samoja ihmisiä, jääkäreitä.

Suomalaisen varhaisen aktivismin jääkäristä nykyajan asevelvolliseen varusmieheen, jääkäriin tie on aina ollut pitkä ja kivinen. Tämän päivän jääkäreillä on aatteellisesti samanlainen tehtävä kuin edeltäjilläänkin, maamme itsenäisyyden ja itsemääräämisoikeutemme turvaaminen kaikissa mahdollisissa tilanteissa. Maailma on pyörähtänyt moneen kertaan ympäri ensimmäisten jääkärien ajoista ja tilanteemme ei vaadi enää samanlaisia ponnistuksia kuin alkuperäisiltä jääkäreiltä. Nykyajan jääkäriin ei tarvitse enää lähteä ammentamaan oppia ulkomailta, vaan kotimainen varusmiespalvelus antaa erinomaiset valmiudet suoriutua jääkäreiltä vaadittavista tehtävistä. Tästä tilanteesta meidän on kuitenkin kiitettävä Saksaan sotilaskoulutusta saamaan lähteneitä jääkäreitä, koska he muodostivat myöhemmin armeijamme ja koulutusorganisaation rungon.

Nykyaikainen jääkäri ei lähde enää sotilaskoulutukseen ulkomaille, vaan lähtee vahvistamaan vahvaa taitotasoaan erilaisiin kriisinhallinta – ja rauhan-turvatehtävin esimerkiksi Afganistaniin.

Jääkärit ovat se osa jalkaväkeä joka mielletään iskukykyiseksi. Jääkärijoukoiksi on nimetty ne joukot, jotka ovat olleet varustukseltaan sekä taidoltaan iskukykyisimpiä, niin ennen kuin nyt.

Jääkäripataljoonista on jäljellä vain yksi

Lapin Jääkäripataljoona on nyt itsenäisen Suomen puolustusvoimien vanhin keskeytymättömän elinkaarren omaava joukkoyksikkö.

Alle lainatun perinnehistorian kirjoittaja on nyt jo edesmennyt filosofian tohtori, historian professori, arvoitettu tutkija Jarl Gallén (1908 – 1990). Kirjoitus on julkaistu Etupyörä-lehdessä vuonna 1964.

Nuorena miehenä Gallén antoi paljon aikaansa suojeluskunnille. Hän piti vapaaehtoista sotilaskoulutusta hyvin tärkeänä tilanteessa, joka hänen ja hänen kaltaistensa mielestä oli katastrofaalinen. Gallén palveli upseerina, lopulta pataljoonankomentajana, Jalkaväkirykmentti 55:ssä ja 13:ssa Hankoniemellä, Aunuksessa ja Karjalan kannaksella. Sodan loppuessa hänet oli ylennetty majuriksi. Kun Jarl Gallén halusi kuolinvuoteellaan kertoa elämänsä tärkeistä tapahtumista, hän selvitti tarkasti, että hänen omasta mielestään tärkeintä hänen pitkän ja rikassisältöisen elämänsä aikana olivat hänen saavutuksensa sotilaana.

Jarl Gallén

90-vuotisjuhliinsa valmistautuvan Lapin Jääkäripataljoonan syntyhistoria alla on lainaus julkaistusta kirjoituksesta: "Joitakin vuosia sitten herätettiin jälleen henkiin joukko-osastossamme nimien, lippujen ja perinteiden vaaliminen. On kuitenkin tosiasia, että vain perin harvat joukko-osastomme voivat johtaa historiansa viime sotia edeltäneestä ajasta saakka. Jääkäripataljoonista on jäljellä vain kaksi; muut ovat hajotettujen mainehikkaiden pataljoonien "ottolapsia". Sen ilahduttavampaa on sitten Pohjanmaan Jääkäripataljoonassa palvelevien tietää, että se on toinen näistä vanhoista pataljoonista. Vielä vähemmän tunnettu tosiasia lienee se, että pataljoonamme on Uudenmaan Rakuunapataljoonan ohella koko puolustusvoimissamme ainoa joukko-osasto, joka voi johtaa keskeytymättömän perinteen aina vapaussotaa edeltäneestä ajasta saakka.

UudRakP polveutui siitä ratsupoliisikoulusta, joka 1917 perustettiin Saksanniemeen lähelle Porvoota. Tämä koulu siirrettiin joulukuussa Pohjanmaalle ja se kehittyi sodan aikana rakuunarykmentiksi."

Puolustusvoimat- joukko-osastoperinteet teoksen mukaisesti vuodelta 2008 todetaan Uudenmaan Rakuunapataljoonan tulleen lakkautetuksi vuonna 1989.

Lapin Jääkäripataljoona, entinen "Pohjanmaan Jääkäripataljoona on entinen Jääkäripataljoona1 eli - ennen vuotta 1936 – Polkupyöräpataljoona 1. Tämä taas syntyi kuten niin usein on mainittu Etupyörässä, 20. 04.1921 Käkisalmen läänin rykmentin I pataljoonasta, kun tämä rykmentti jaettiin. Tämä puolestaan pohjautuu Terijoen rajavartiopataljoonaan, joka 17.01.1920 sulautui rykmenttiin ja muodosti muun muas-

sa koko sen nyt puheena olevan I pataljoonan. Mutta sen pataljoonan esihistoria on vielä vanhempi, ja sitä selvitetään nyt tässä alusta alkaen.

Tammikuussa 1918 perusti eversti K E Berg silloisen senaatin (hallituksen) toimeksiannosta koulutusmuodostelman Jalasjärvelle Pohjanmaalle. Joukon nimenä oli Suomen Tasavallan Suojavartio ja se osallistui erään venäläisen tykistömuodostelman aseistariisumiseen Ilmajoella tammikuun 29. p:nä 1918. Sen jälkeen siitä tuli runko värvätyille Seinäjoen pataljoonalle, joka majuri Torsten Aminoffin komennossa kunnostautui Tampereen valtauksessa. Osa Suojavartion upseereista oli mukana värväämässä Jyväskylän ja Savon pataljoonia (majurit A Procopé ja W Stjernschantz), jotka samoin osallistuivat Tampereen operaatioihin. Tampereen valtauksen jälkeen liitettiin nämä kolme pataljoonaa Lempäälän rintamalla 2. Krenatöörirykmentiksi komentajana everstilutnantti L Sarin.

Sodan loputtua ja vanhempien ikäluokkien kotiuttamisen jälkeen muodosti rykmentin vähäinen jäännös Viipurin vartiopataljoonan, jonka ensimmäisen päiväkäskyn majuri Procopé antoi heinäkuun 14. päivänä 1918. Tähän siirrettiin 3.K:ksi myös Kalevankankaan taistelusta tunnetun 2. Jääkärirykmentin miehistö. Pataljoonan komentajaksi tuli 16. heinäkuuta kapteeni sittemmin majuri Stenberg. Ylipäällikön päiväkäskyllä 61/19.09.1918 käskettiin muodostamaan Terijoen rajavartiopataljoona. Päiväkäskyn 62/20.09.1918 mukaisesti piti se koota Viipurin, Lappeenrannan ja Kuopion vartiopataljoonien kantahenkilöstöstä ja miehistöstä ja näiden joukko-osastojen piti lakata olemasta erilaisten muidenkin siirtojen ja kotiutusten jälkeen ennen 15.10.1918. Itse asiassa rungon muodosti Viipurin vartiopataljoona, jonka komentaja sai myös uuden pataljoonan johdon.

Terijoen rajavartiopataljoonaan siirrettiin päiväkäskyn 78/18.10.1918 mukaisesti myös liika kantahenkilökunta ja miehistö Vuoriprikaatista, sittemmin Jääkäriprikaati. Pataljoonaan kuului lopulta 7 komppaniaa ja esikunta. Majuri Stenbergin jälkeen olivat majuri Regnell ja ratsumestari C Björklund pataljoonan komentajina.

Kun pataljoonan neljä ensimmäistä komppania 05.02.1920 muodosti I P:n Käkisalmen läänin rykmentistä, tuli jääkärikapteeni P J Palkén, myöhemmin kenraalimajuri Paalu, pataljoonan ensimmäiseksi komentajaksi. Häntä seurasi jääkärikapteeni Martin Rafael Berg, joka rykmentin hajaantuessa 20.04.1921 luovutti PPP 1:n jääkärimajuri, myöhemmin kenraalimajuri, Juho H Heiskaselle.

Tällaiset ovat lyhyesti Pohjanmaan Jääkäripataljoonan monimutkaiset alkuvaiheet, jotka tässä nyt on ensimmäistä kertaa julkaistu.

”Lapin Jääkäripataljoonan historiaa on jatkossa valotettu tapahtumien aikajärjestyksessä lyhyellä tapahtumataulukolla, tärkeiden tapahtumien taulukkona ja luettelona joukon komentajista. Joukon historiasta on julkaistu jo 50-vuotisjuhliin historiateos Lapin Jääkäripataljoona 1921 – 1971, jossa tapah-

tumat on yksityiskohtaisesti tuotu esille. Sotien historian teokset kertovat joukon kovista sodan vuosien koettelemuksista ja aikaansaannoksista. Yllä olevan tutkijan teksti kertoo kyseessä olevan maamme historiassa ainutlaatuisen joukon, jonka riveissä tutkija Jarl Gallén itsekin kävi saamassa sotilaskoulutusta mm. polkupyöräjoukon johtamisessa useana kesänä. Tänä päivänä tuo joukko Jääkäriprikaatin joukkoyksikkönä kantaa ylväänä nimeään Lapin Jääkäripataljoona.

Marskin konepistoolit

Sotamarsalkka Mannerheim lahjoitti kymmenen hopealaatoin varustettua Suomi konepistoolia Jääkäripataljoona 1:lle tunnustukseksi kunnostautumisesta talvisodan ankarissa taisteluissa. Talvisodan aikana toimineista joukko-osastoista Jääkäripataljoona 1 oli ainoa joukko-osasto, joka sai Mannerheimilta tämänkaltaisen näkyvän ja pysyvän tunnustuksen.

Konepistoolit valmisti Oy Tikkakoski Ab ja aikanaan ne matkasivat todennäköisesti kuriirin vieminä Helsinkiin. Oy Tillander sai kunnian olla hopealaattojen kaivertajana ja kiinnittäjänä.

Maanantaina 14.7.1941 klo 1600 toi Päämajan kuriiri odotetut konepistoolit pataljoonan komentopaikkaan Joutsenoon. Kuriirin mukana lähetettiin kiitoskirje sotamarsalkka Mannerheimille. Jääkäripataljoona 1 kokoontui samaisena päivänä klo 21 Tiilelä Oy:n lottulan tiilitehtaan varastokentälle konepistoolien jakoa varten. Konepistoolit jaettiin siten, että 1. 2 ja 3 Komppania saivat kukin kolme konepistoolia ja konekiväärikomppania yhden konepistoolin. Jokainen komppania sai itse nimetä taistelijat, joille nämä kunnia-konepistoolit luovutettiin. Tiedossa on kaikkiaan 29 henkilöä, jotka sodan aikana saivat kunnian kantaa näitä Mannerheimin lahjoittamia konepistoolia.

Sotamarsalkka Mannerheimin lahjoittamat konepistoolit olivat tarkoitettu nimenomaan taisteluaseiksi. Niinpä jo vajaata viikkoa myöhemmin konepistoolien luovuttamisesta yksi konepistoo-

leista katosi kantajansa mukana. Hyökkäysvaiheen aikana kunnia-konepistoolien kantajat vaihtuivat joko kaatumisen tai haavoittumisen myötä.

Runsaan parin vuoden kuluttua konepistoolien jaosta ja ensimmäisen konepistoolin menetyksestä Pataljoonan komentaja tiedusteli, miksi kunnia-konepistoolit olivat kirjanpidossa ja totesi että eivät ne saa siellä olla. Samalla ilmeni, että yksi konepistooli on menetetty viholliselle. Pataljoonan komentaja totesi, että konepistoolia pitää olla kymmenen kappaletta. Niinpä etsittiin hyvä konepistooli, viilattiin vanha numero pois ja stansattiin tilalle menetetyt konepistoolin numero. Oy Tillander kaiversi mallin pohjalta uuden hopealaatan ja taas oli käytössä kymmenen konepistoolia.

Tällä hetkellä konepistoolia on tallella kahdeksan kappaletta, joten sodan loppuvaiheiden aikana niitä menetettiin vielä kaksi kappaletta. Lapin Jääkäripataljoonan kunnia-avartioaseina on neljä kappaletta kunnia-konepistoolia ja yksi kappale Lapin Jääkäripataljoonan perusyksiköiden kiertopalkintona.

Haastattelemani yhtä marskin konepistoolia kantanut ja käyttänyt sotaveteraani Harald Johansson totesi aseensa olleen toimintavarma hengenpelastaja. Harald Johansson kanto konepistoolia luovuttamisesta saakka vuoteen 1943 asti.

Vilho Kepposen sanoin: ”Marskin konepistoolit ovat olleet kovien miesten käsissä kovissa paikoissa silloin, kun isänmaan itsenäisyydestä taisteltiin. Velvoittakoot ne äänettöminä todistajina nykyisiä ja tulevia jääkäripolvia huolehtimaan tämän rakkaan isänmaan hyvinvoinnista ja vapaudesta”.

Teksti on lyhennelmä Juha Pyykösen tekstistä JPR:n killan kiltakäsikirjasta.

Tulvoja 1941, kuva Harald Johansson

Vänrikki Ilmo Haarion viinanhakuretki

Asemasotavaiheessa 1942 - 43 järjestettiin sotilaille mahdollisuus ostaa alkoholia, ns. annosostoviinoja (20 cl). Käytännössä hankinta tapahtui niin, että kerättiin rahat halukkailta ja annettiin komennus luotettavalle upseerille, joka rahat ja edellisiltä ostoskerroilta tyhjentyneet viinapullolaatikot mukanaan matkusti kotisuomeen. Kesällä 1942 sain minä tuon luottotehävän. Saavuin Tulvojalta Lappeenrantaan lauuantaina, alkoholiliike oli kiinni. Säilöin laatikot rautatieasemalle ja ryhdyin odottamaan maanantaita.

Maanantaina menin sitten Alkon myymälään, jossa kuulin liikkeen suljetun maaherran määräyksestä. Vanhempia kotiutettuja ikäluokkia kutsuttiin takaisin palvelukseen. Pyysin komendantin toimiston kautta sähköllä ohjeita Tul-

vojalta.. Sain sähköen ja ohjeen: "Mene Helsinkiin."

Ei kun lisälitterat komendantilta. Ei kun laatikot junaan asemalta. Junanlähettäjä-rouva ystävällisesti viivytti junan lähtöä, kunnes laatikot oli saatu junaan.

Saavuin Helsinkiin. Ryntäsin lähimpään viinakauppaan – pienellä Citykujalla. Sattui myymälänhoitaja olemaan paikalla ja tiedotti viinakauppojen olevan kiinni maaherran määräyksestä. – Mitä tehdä. Kypsy ajatus, että minun pitää saada kuulla tuo kielto itsensä maaherran suusta tai kirjallisena hänen virastostaan ennen kuin voin ilmoittaa komentajalleni everstiluutnantti Ragnar Wahlbeckille, että en onnistunut tehtävässäni. Jääkäripataljoonan perustoiminta-ajatus oli annetun tehtävän ehdoton täyttäminen.

Tiedustelin maaherran viraston sijaintia – Senaatintorin varrella. Ilmoittauduin naisvahvistimestarille päättäväisenä ja tärkeänä: "Minun on päästävä maaherran puheille". "Kenet saan ilmoittaa?" "Vänrikki Haario Jääkäripataljoona 1:stä. Vahtimestari johdatteli minut yläkertaan. Siinä rapusia noustessa kysyin: "Kuka on maaherra"? "Helenius" oli ihmettelevä vastaus. Odotellessani vuoroa palautui mieleeni, että tämä herra oli entinen kenraali. Tiesin sotilaallisuuden tehoavan vanhoihin kappaisiin. Niin sitten seisoin arvokkaan ja pidättyväisen maaherran edessä. Löin rautakorot yhteen ja ilmoittauduin raikkaasti: "Herra maaherra, vänrikki Haario Jääkäripataljoona 1:stä. Pyydän puhutella." Minua pyydettiin istumaan, mutta joka kerta, kun sanoin jotain, nousin seisomaan, kajautin kantapäitäni ja sujautin sopivaan koh-

taan: "Herra maaherra." Se tuntui pikku hiljaa vaikuttavan. Ilme elävöityi. "Oletko etulinjassa?" "JP1 on koko sodan ajan ollut ja on, herra maaherra." "Mihin tarkoitukseen tarvitsette näitä juomia?" "Edustustarkoitukseen, herra maaherra", hönkäisin. "Ja perkele, kyllä minä teidän edustuksenne tiedän", nauroi nyt jo kenraali. – Kuinka ihanalta tuo perkele kuulosti, se antoi toivoa. Ja hyvinhän siinä kävi. Myhäilevän näköisenä tarttui kenraali-maaherra puhelimeen ja soitti Alkon pääjohtaja Hynniselle(?).

"Täällä Helenius ... Täällä on sellainen reipas vänrikki Jääkäripataljoonasta... Tehdään poikkeus kiellosta – annetaan hänelle. Minä lähetän vänrikin luokseen."

Audienssini oli siltä päivältä viimeinen. Kävelimme yhdessä portaita alas ja kadulle. Kenraali tuntui jo aivan isälliseltä. Hän kutsui kadulla minut luokseen autonsa viereen kysyen huolestuneena osaanko mennä Salmisaareen! Sitten hän käski autonkuljettajansa neuvomaan minua. Sain neuvot kuljettajalta onnentoivotukset kenraalilta.

Löysin pääjohtajan, joka antoi määräykset Citykujan myymälään, mistä olin aloittanutkin Hesän hommat. Myymälänhoitaja oli innostumaton "Hyvähän herrojen on antaa määräyksiä. Henkilökunta on pantu lomalle." - Olin maaherralle esittänyt kuljetusaputoivomuksia. Värvasin myymäläjohtajan neuvosta asemalta kärrimurron, joka kärräsi tyhjä pullolaatikot aseman säilöstä myymälään. Pakkasimme laatikot, maksoin viinat.

Juhlallisesti sitten, melkein kuin vahviparaatissa marssimme asemalle. Mamma edellä kärryineen, minä pistooli vyöllä jäljessä. Sain laatikot junaan. Sain laatikot Tulvojalta.

Pataljoonan johto kuunteli lähes haltioituneena selostustani. Kun koko Suomen armeija oli kuivilla oli Jääkäripataljoona 1 ainoa poikkeus. Kuulin everstiluutnantti Wahlbeckin soittavan prikaatin komentaja Ehrnroothille... "Kun minä lähetän vänrikkini asialle, hän tekee sen".

Vartioston ”muistomonumentti” Sodankylän varuskunnassa

Elämänpolkuni kiertyttyä lähtöpisteeseensä Isokyröön ovat käynnit entisessä kotipaikassani Sodankylässä vähentyneet. Joukko-osastomme vuosipäivät ja Lapin kultamaat saavat kulkijan nostamaan repun selkäänsä ja suuntaamaan matkansa Lappiin. Näillä matkoilla tulee poikkeuksetta tarkastetuksi, vieläkö osaltamme rakentamamme muistomerkki varuskunnassa on paikallaan. Tuon Varuskunnan korkeimman rakennuksen eli vesitornin paikoillaan olon voi hyvin todeta, vaikka ajaisi neulostietä ohi Sodankylän.

Miten tornista sitten tuli muistomerkkimme?

Kun varuskuntaa alettiin rakentaa 1960-luvun alkuvuosina, työtä tehtiin ns. hätäaputyönä eli kesäajaksi työt olivat seisautettuna. Tuoksi ajaksi lähetettiin Vaasasta silloisesta Pohjanmaan Jääkäripataljoonan kotipaikasta vartio-osasto vartioimaan työmaata. Vuonna 1961 oli allekirjoittaneella tilaisuus kuulua Sodankylään komennettuun vartio-osastoon. Osaston johtajana toimi kapteeni Alpo Fasta, ja muuna henkilöstönä luutnantti Pertti Palos, vänrikki Uki Kärkkäinen, vääpeli Uuno Pöyhönen, ylikersantti Eino Raudasoja ja ylikersantti Heimo Nurkka, minun nuorimman kersantin lisäksi. Tuosta kesästä jäi mieleen erityises-

ti aivan mahdollomat helteet ja sankat paarmaparvet. Auringon paistaessa yötä päivää pysytteli elohopea lämpömittarissa tasaisesti kolmenkymmenen asteen tuntumassa. Voitte vain kuvitella, tuliko nukkumisesta pienessä parakkikämpäsämme mitään. Muu virkistäytymispaikka oli Jeesiönjoki, jossa yöaikaankin oli pulahdettava. Päiväsaikaan olivat kiusana nuo sakeat paarmaparvet, joita samoilla harjoituskaikilla asustavat porotokat toivat mukanaan. Ei niistä kiusakappaleista päässyt eroon edes ajamalla polkupyörällä! Niin siitä vesitornista, miten siitä tuli komennuskuntamme ”muistomerkki”? Kyseisen vesitornin rakentamista urakoi yksityinen rakennusliike, josta työmiehet lähtivät lähestyvän juhannuksen vuoksi kesälaitumille. Tutustuimme tornihankkeesta vastaavaan rakennusmestariin sotilaskodissamme iltakahvien merkeissä. Hän valitteli, että tornin ylimmän osan betonivalutyö oli jäänyt harmittavasti kesken ukkojen ottaessa hatkat, eikä mistään saa miehiä työtä jatkamaan. Kun selvisi, että siinä olisi päivän parin työ, ilmoitimme ”äläs huoli”, tässähän on koossa osa ”Japon” iskutyöryhmäläisiä, jotka olimme Vaasassa vapaa-aikanamme tehneet mitä erilaisimpia työpalveluja rakennusliikkeille. Saatuaamme Alpo Fastalta luvan, lupasimme mestarille hoitaa hänen murheensa ja valaa tornin yläosan. Tutustuaamme tulevaan työmaahan, tuli eteen

”tenkapoo”, kun tornin yläosaan ei halukkaita hullunrohkeita meinannut löytä. Lieneekö korkean paikan kammo iskenyt poikiin? Minä tulevana laskuvarjojääkäriä olin heti valmis ja pienen neuvottelun jälkeen sain kaverikseni Nurkan Hempan. Japo ja Unto tekivät massat alhaalla ja nostivat hissillä ylös. Hempä otti vastaan yläasemalla ja minä kärkeäsiin ”kurat” laatalle. Kyllähän siinä vähän hirvitti, kun turva-aidatkaan eivät olleet kovin luotettavan näköiset. Haavereitta saimme urakkamme viikonlopputyönä valmiiksi, josta mestarimme oli kiitollinen päästen itsekin juhannuslomalle. Kun siinä katselimme osarakentamaamme tornia, totesimme tehneemme vartio-osastollemme melkoisen ”muistomerkkin”. Suunnittelimme kiinnittävämme tornin kylkeen muistolaatankin, jonka ajatuksen mestarimme hyväksyi, mutta toteuttamatta se jäi. Näin voidaan Sodankylän varuskunnan vesitornia hyvällä syyllä nimittää kapteeni Fastan komennuskunnan muistomerkiksi vuodelta 1961. Usein toimiessani Sodankylässä palvelusaikanani päivystävänä upseerina, tuli noustua torniin tarkastamaan siellä olevaa vartioaikkaa. Siinä rappusia noustessa tuli mieleen, että nousua helpottava hissi meiltä jäi tekemättä. Mikä mahtaa olla tornin nykyinen käyttö ja mikä sen tulevaisuus? Tuleehan siitä tulevana kesänä kuluneeksi viisikymmentä vuotta, kun sitä rakentamassa olimme. Olisikohan vihdoin sen muistolaatan kiinnittämisen aika?

Lapin Jääkäripataljoonan synty - sotilaallisen tyhjiön täyttäminen pohjoisessa alkaa

Jo 1950-luvulta alkaen oli suunnitelmia ja mainintoja jonkin joukko-osaston siirtämiseksi Lappiin. On varmaa, että nimenomaan 1950-luvun alussa alkanut operatiivinen suunnittelu ja ulkovaltojen luoma paine konkretisoi asian. Pääesikunnan operatiivinen osasto aloitti maastontiedustelun todenteolla vuonna 1957 selvittääkseen tarkemmin Lapista paikkaa, johon joukko-osasto voitaisiin ja kannattaisi sijoittaa. Tähän rohkaisivat parantuneet taloudelliset mahdollisuudet ja selkiytynyt operatiivinen tarve. Tähän asti Suomessa joukko-osastojen rauhanaikaista sijoittelua oli hallinnut usein tilapäisluonne. Heti sodan jälkeen joukko-osastot sijoitettiin käytännössä jäljelle jääneisiin, usein ahtaisiin ja sopimattomiin tiloihin. Kun oli mahdollista, lähinnä sotakorvausten maksamisen jälkeen, aloitettiin parannustoimet huonoimmassa asemassa olevista joukoista niiden toimintaedellytysten parantamiseksi. Uuden rakentaminen tapahtui myös usein sinne, missä joukot jo olivat. Myös käyttöön saadut työllisyystyöt vaikuttivat usein ratkaisevasti siihen, minne rakennettiin. Täten joukkojen siirrot olivat usein lähinnä majoitustilakysymyksiä eikä kokonaisuutta palvelevaa ja kartoitettuun tarpeeseen verrattavaa suunnitelmaa ollut. Asioiden esittelyvastuu oli Pääesikunnassa huoltopäälliköllä ja ministeriössä vastaavaa asiaa hoiti majoitustoimikunta. Aivan sodan jälkeenhän oli asennettu erillinen toimikunta asiaa hoitamaan. Täten oli varsin ymmärrettävää, että operatiiviset, liikekannallepanoon liittyvät asiat, koulutukselliset ja joukon organisaatio eivät olleet määräävässä asemassa varuskuntien sijoittelua ratkaistaessa. Nyt kuitenkin tuntui tarjoutuvan tilaisuus tähän ja operatiivinen osasto tarttui siihen.

Huhtikuussa 1957 Pääesikunnan operatiivisen osaston upseerit majuri Niilo Riuttala ja kapteeni O Lopmeri tekivät tiedustelun Sodankylän alueella. Tarkoituksena oli selvittää Sodankylän lähialueen käyttömahdollisuudet pataljoonan vahvuisen osaston leirialueena. Leirialuetta voitaisiin myöhemmin käyttää vastaavan suuruisen rauhanaikaisen joukko-osaston rauhanaikaisena sijoituspaikkana.

Kapteeni O Lopmeri sai tehtäväkseen muistion, jossa hän käsitteli ra-

joukko-osaston sijoittamista Lappiin marraskuussa 1957. Muistiossaan Lopmeri totesi Pohjois-Suomen, erityisesti Lapin pohjoisosan, olevan sillä hetkellä sotilaspoliittisesti ja maantieteellisesti maamme ehkä merkittävin osa. Mahdollisen suurvaltaselkkauksen vaikutukset kohdistuisivat herkimmin juuri tälle alueelle. Kaikki toimenpiteet, jotka tähtäsivät Lapin alueen pitämiseen tällaisen selkkausten ulkopuolella, edistivät omaksumamme puolueettomuusasenteen säilyttämistä. Vähäisin merkitys ei tässä yhteydessä ollut ennakolta ehkäisevillä tai itse selkkausten aikana tarpeellisilla sotilaallisilla varotoimenpiteillä. Käytännöllisesti katsoen muodosti Pohjois-Suomi kuitenkin sotilaallisen tyhjiön, jonka täyttäminen olisi hidasta ja saattaisi selkkausten uhatessa myöhästyä. Oulu, jossa pohjoisimmat ra-joukot olivat, oli pohjois-etelä-suunnassa melkein täsmälleen maamme puolivälissä. Jo tällä perusteella tuntui välttämättömältä jonkin ra-joukko-osaston pysyvä sijoittaminen Lapin alueelle. Mutta lähes yhtä tärkeänä tätä toimenpidettä puoltavana tekijänä oli nähtävä ne koulutukselliset mahdollisuudet, joita harvaanasuttu Lappi laajoine valtion maineen tarjosi. Siellä oli tilaa, jota Etelä-Suomen varuskunnilta useimmiten puuttui. Tätä tilaa käyttämällä myös helpotettaisiin vastaavasti eteläisten varuskuntien toimintamahdollisuuksia. Paitsi edellä esitettyjä sotilaallisia perusteita, saattaisi myös Lapin vajaatyöllisyysalueelle sijoitettavalla varuskunnalla olla taloudellisesti edullinen vaikutus seudun asujaimistoon toimeentulomahdollisuuksia parannettaessa.

Sijoitusalueutta tutkittaessa oli päädytty Sodankylän alueeseen. Se sijaitsee Oulun tasan pohjoispuolisen alueen keskipesteessä ja oli viime vuosien tiestöllisen kehityksen ansiosta muodostunut keskuspaikaksi, jonka hallitseminen jo sinänsä muodostaisi Lapin operatiivisen toiminnan miltei tärkeimmän alueen. Sekä operatiivisten että koulutuksellisten näkökohtien vaatimat siirtymiset Lapin eri osiin olivat tältä alueelta edullisemmin suoritettavissa kuin mistään muualta. Sodankylän lähiympäristö tarjosi hyvät mahdollisuudet kaiken paikallisen koulutuksen suorittamiseen ja Rovajärven leirialueen suhteellinen

läheisyys takasi parhaat yhteistoimintakoulutuksen mahdollisuudet. Huollollisessa ja sosiaalisessa mielessä asiaa tarkasteltaessa voitiin todeta Sodankylän kehittyneen sodan jälkeen nopeasti asutuskeskukseksi, johon joukko-osasto pystyi täysin tukeutumaan. Sijoitusalueutta tutkittaessa oli harkittu myös muita, mm. Rovaniemen ja Rovajärven alueita. Edellisen sosiaaliset ja ehkä huollolliset sekä jälkimmäisen maanomistukselliset edut eivät kuitenkaan olleet sitä suuruusluokkaa, että ne korvaisivat Sodankylän alueen tarjoamat muut edut. Ensinnäkin oli kummaltakin alueelta huomattavasti (n. 100 km) pitempi matka mm. Ivalon ja Muonion tärkeille alueille. Rovaniemellä alkoi jo vaikuttaa asutuksen levitessä samat koulutusta vaikeuttavat tekijät kuin etelän varuskunnissakin. Rovajärven alue oli taas jo nyt alkanut osoittautua leiri- ja ampumatoiminnalle ahtaaksi, eikä joukon pysyvä kouluttaminen voi häiriöttä tapahtua tällaisella suurleirialueella. Sosiaalisessa mielessäkin oli Rovajärven alue Sodankylää epäedullisempi.

Tehty muistio oli erittäin merkittävä. Jo perustelu osoitti, että syyt joita punnittiin joukko-osastoa siirrettäessä, olivat pääosin operatiiviset ja koulutukselliset. Oulun osuus kävi selkeästi pohjoisimpana joukko-osastona esiin ja operatiivisella puolella todettu Oulun varuskunnasta aikaa vievä siirtyminen Lappiin tuotiin esiin tekijänä, jolla siirtoa myös perusteltiin.

Selvitysten jälkeen puolustusvoimain komentaja teki esityksen puolustusministerille 27.11.1957. Hän toi esiin että puolustuslaitoksen joukkojen sijoitusjärjestelyjen yhtenä osana oli Pohjanmaan Jääkäripataljoonan (PohmJP) sijoittaminen Lapin alueelle ja tämän jälkeen Vaasan Rannikopatteriston siirtäminen Vaasaan. Ensiksi mainittu toimenpide oli sijoitusjärjestelyjen lähtökohta. Se olisi toteutettava kiireellisesti lähinnä seuraavista syistä: 1. Maanpuolustuksen kannalta Pohjois-Suomi muodosti sotilaallisen tyhjiön, jonka poistamiseksi jonkin rauhan ajan joukko-osaston sijoittaminen keskeiselle alueelle Lappiin oli välttämätöntä. Tällaisena keskeisenä alueena tuli ennen muita kyseeseen Sodankylän alue, 2. Lapin arkisten olosuhteiden hyväksikäyttö edel-

Lapin Jääkäripataljoona 90 vuotta

lytti tehokasta koulutus- ja tutkimustyötä, jonka tärkeänä edellytyksenä oli rauhan ajan joukko-osaston pysyvä sijoittaminen Lappiin ja 3. Myös Lapin asevelvollisten tulisi suoda mahdollisuudet varusmiespalvelukseen oman maakuntansa alueella.

Lähinnä oli kiinnitetty huomiota Kyläjärven alueeseen ja toisena tulisi kyseenä Sodankylän luoteispuoleinen alue. Edellä mainituista syistä ja koska oli ilmeistä, että työttömyys- ja työllisyysvaaroja oli lähiaikoina suhteellisen helposti saatavina juuri Lappiin, piti komentaja Pohjanmaan Jääkäripataljoonan siirron valmistelujen aloittamista kiireellisenä. Komentaja korosti vielä sitä seikkaa, että näin menetellen rauhan ajan joukkojen sijoittamissuunnitelman toteuttaminen pääsisi alkuun. Ensimmäisenä toimenpiteenä esitettiin, että puolustusministeriö yhdessä Pääesikunnan kanssa kiireellisesti suorittaisi tiedustelut ym. alustavat toimenpiteet PohmJP:n siirtämiseksi Sodankylän alueelle.

1. Divisioonan Esikunta (1. DE) toimi tämän esityksen mukaan jo omia suunnitelmia tehdessään. Vuonna 1960 1. DE lähetti muistion päämajamestarille Pohjois-Suomen Armeijan (sodanajan organisaatio) joukkojen keskittämisestä "Valpurin" tehtävien suorittamiseksi. Sen johdanto-osassa ra-joukoista oli katsottu PohmJP:n jo sijoitetuksi Sodankylään.

Myös Ruotsin maavoimien komentajalle kenraaliluutnantti T Bondelle seurueineen 11.2.1961 kenraaliluutnantti Maunula esitteli ruotsalaisten vieraillessa Oulussa PohmJP:n siirtyvän Sodankylään. Operatiivisessa suunnittelussa pataljoonan siirtoa Lappiin pidettiin siis jo tapahtuvana tosiasiana. Lisäksi PohmJP:n joukko-osastolehdeissä Etupyörä vuonna 1961 nro:ssa 1 esiteltiin myös näkymää Sodankylän kirkonkylästä tulevana pataljoonan sijoituspaikkana. Saman lehden vuoden 1962 nro:ssa 1 esiteltiin Sodankylää pataljoonan tulevana kotipaikkana kunnan teknisiä ja muita tietoja laajasti esitellen, ideana nähtävästi jakaa tietoa pataljoonan henkilökunnalle omien henkilökohtaisten ratkaisujen pohjaksi.

On syytä todeta, että puolustusvoimien esitys siis tapahtui lähes seitsemän vuotta ennen siirtoa ja syyt olivat täysin operatiiviset, koulutukselliset ja osin aluepoliittiset. Aluepolitiikka mahdollisti tässä operatiiviset ja koulutukselliset syyt. Kittilän aluetta ei esityksissä näy, joten on syytä todeta, että sitä eivät puoltaneet operatiiviset syyt ja sen tuleminen mukaan eräänä vaihtoehtona sijoituspaikaksi ei ollut puolustusvoimien esitys eikä sen intresseissä. Vuodesta 1960 alkaen siirtoa pidettiin varmana ja tapahtuvana tosiasiana. Tietoa annettiin myös ulkomaille ja omalle henkilöstöl-

le. PohmJP oli valmis siirtoon ja muuntamaan Lapin Jääkäripataljoonaksi, joka tapahtuikin tunnetusti vuonna 1964.

Lähteet:

EVL Kimmo Rajalan artikkeli, Etupyörä 2/2009
Ekdahl Timo (toim): Revontulpen Prikaati, Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä, 1999.

Etupyörä nro 1/1961.

Etupyörä nro 1/1962.

Vahtola Jouko (toim): Oulu varuskuntakaupunkina, Painotalo Suomenmaa, Oulu, 2005.

PE op-os kertomus, 20.6.1957/T 26965/F 14 sal/SArk.

PE op-os muistio, 21.11.1957/T 26965/F 15 sal/SArk.

Puolustusvoimain komentajan esitys puolustusministerille, 27.11.1957/T 26965/F 15 sal/SArk.

1. DE muistio päämajamestarille, 11.5.1960/T 26862/F 10-11 sal/SArk.

1. DE esittely, 21.1.1961/T 24231/F 1 sal/SArk.

Varuskunnan rakentaminen

Parakkikylän rakentaminen 1959

Sodankylän varuskunnan rakentaminen aloitettiin syksyllä vuonna 1959. Ensimmäisessä vaiheessa rakennettiin parakkikylä nykyisen Sotilaskodin takana olevan palloilukentän alapuolelle. Parakkikylä oli lähinnä tarkoitettu varuskuntaa rakentavan henkilöstön käyttöön. Parhaillaan 1960-luvulla varuskunnan rakennustyömailla työskenteli noin viisisataa (500) henkilöä kerrallaan.

Varuskunnan infrastruktuurin rakentaminen 1961 ja -62

Toisessa vaiheessa luotiin varuskunnallinen infrastruktuuri jonka perustalle voitiin aloittaa kasarmien, varastoalueiden ja asuinrakennusten rakentaminen. Rakennustöitä tehtiin usealla eri työmaalla ja lämpökeskus oli ensimmäinen rakennus joka varuskunta-alueelle valmistui vuonna 1961. Tämän jälkeen vuonna 1962 päätökseen saatiin varasto 1:n, varuskuntakorjaamon, autohallin, vesitornin ja muuntamon sekä keskuskorjaamon (pesula) rakentaminen.

Kasarmien ja koulutuspaikkojen rakennusvaihe 1964 - 1971

Seuraavassa vaiheessa keskityttiin kasarmi- ja asuntorakentamiseen, toki samaan aikaan rakennettiin myös huoltoaluetta. Vuoden 1964 aikana valmistuivat kasarmit 1 ja 2, jotka sijoittuvat nykyisen muonituskeskuksen länsipuolelle ja toimivat tätä nykyä lähinnä kertausharjoitus yksikkönä, sisäampumarata-, toimisto- ja varastotiloina. Samana vuonna valmistui varasto 2. Vuoden 1965 aikana valmistui kasarmi 3 (nykyinen 3.JK), varasto 3, sotilaskoti, hevos- ja sairastalli sekä koiratarha. Vuonna 1966 saatiin valmiiksi kasarmi 4 (nykyinen 3.JK), varastoalueen (4-alueen) varastot 1-5 sekä esikunta ja kuntotalo uimahalleineen. Vuonna 1967 valmistui varasto 4 ja vuonna 1968 varuskuntasairaala.

Vuoden 1970 aikana valmistui vielä kasarmi 5 (nykyinen SissiK), savuvarastot 1 ja 2, kerhorakennus, varastoluola, autopihan kolme (3) ajoneuvokatosta ja ampumarata rakennus. Vuoden 1971 aikana valmistuneet varastot 5 ja 6, pol-

kupyörä- ja suksivarasto sekä varastoalueen (4-alueen) varasto 7 olivat viimeiset kasarmialueen rakennukset jotka rakennettiin 1964 perustettua Lapin Jääkäripataljoonaa varten.

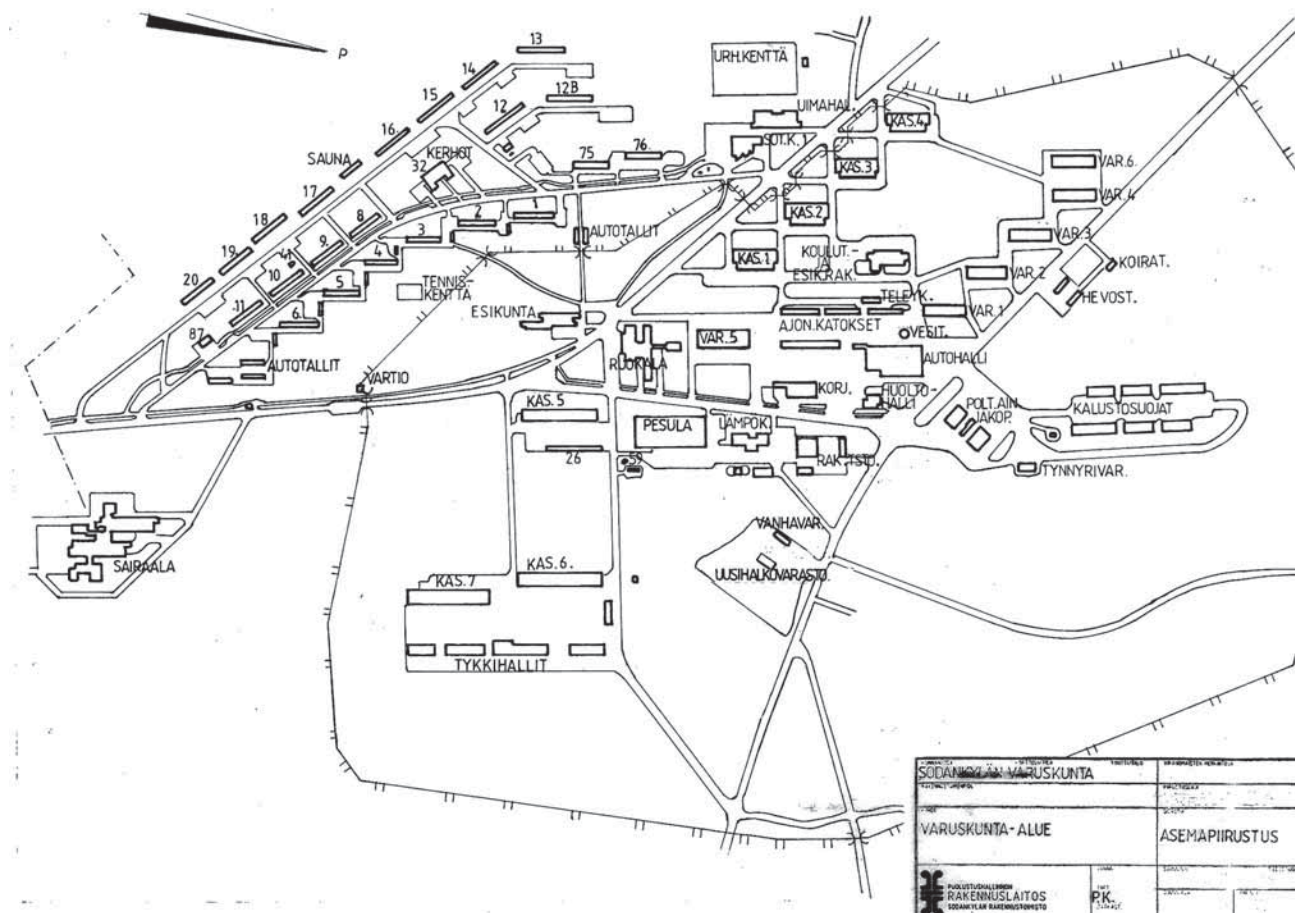
Asuntoalueen rakentaminen 1965 - 1969

Vuonna 1965 asuntoalueella valmistuivat kerrostalot 1-4. Vuoden 1967 aikana valmistui pääosa asuntoalueen rakennuksista siten että vuonna 1969 viimeisteltiin loput asuntoalueen rakennuskannasta siten että valmiina olivat kuusi (6) kerrostaloa ja kahdeksan (8) rivitaloa sekä sauna ja pesutilarakennus.

Kyljärven rakentaminen

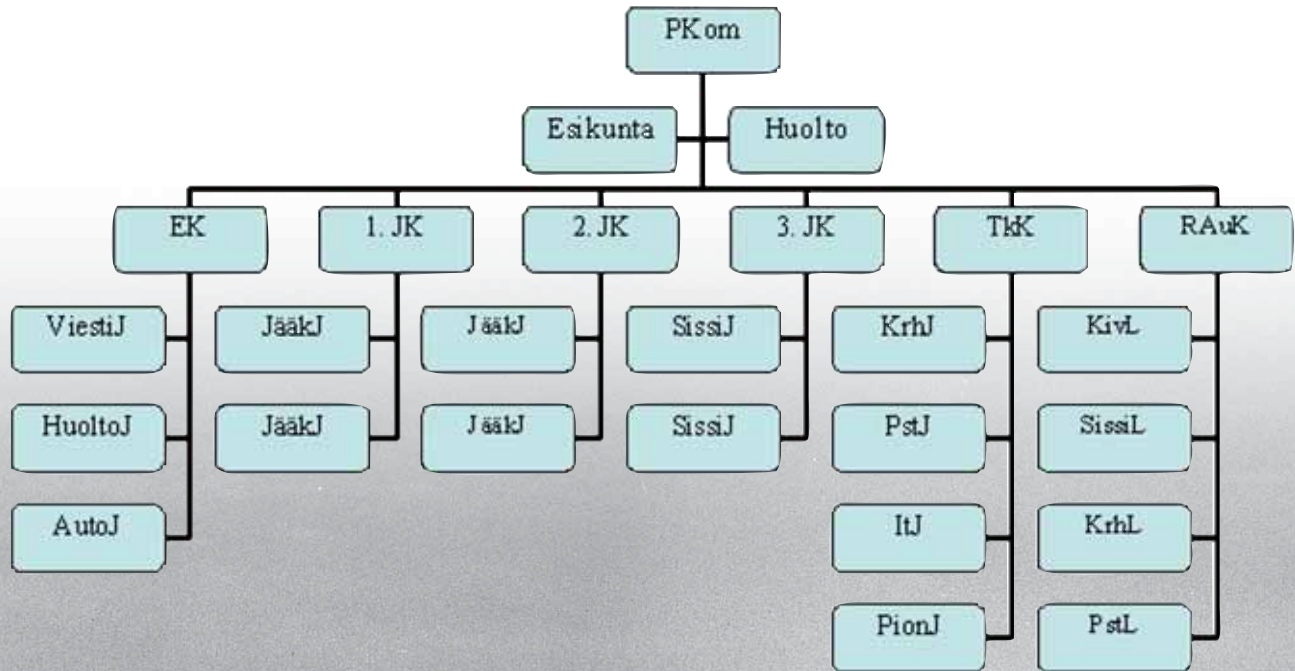
Kyljärven harjoitusalueelle valmistui vuonna 1976 kaarihalli, puuvaja, johdola, keittokatos ja pakinpesupaikka. Vuonna 1976 päätettiin rakennusvaihe Lapin Jääkäripataljoonan osalta mitä tuli kiinteistöihin ja aluerakentamiseen. Vuonna 1977 aloitettiin rakentaminen Jääkäriprikaatin tarpeisiin.

Jääkäripataljoona 1964–1979

Pohjanmaan Jääkäripataljoona aloitti toimintansa Sodankylässä 2.8.1964 alla kuvatussa koulutuskokoonpanossa. Yksiköiden joukkuevahvuudet vaihtelivat saapumiserittäin. Esikuntakomppaniassa koulutettiin viestimiehiä, ajoneuvojen kuljettajia ja huollon osaajia. 1. ja 2. Jääkärikomppanioissa koulutettiin jääkäreitä. Sissikomppaniassa koulutettiin sissejä. Tuki- ja panssarikomppaniassa koulutettiin heitinmiehiä, panssarintorjuita, ilmatorjuntamiehiä ja pioneereja. Reservialiupseerikoulussa koulutettiin johtajia pataljoonan yksiköihin kivääri-, sissi-, kranaatinheitin- ja panssarintorjuntalinjoilla.

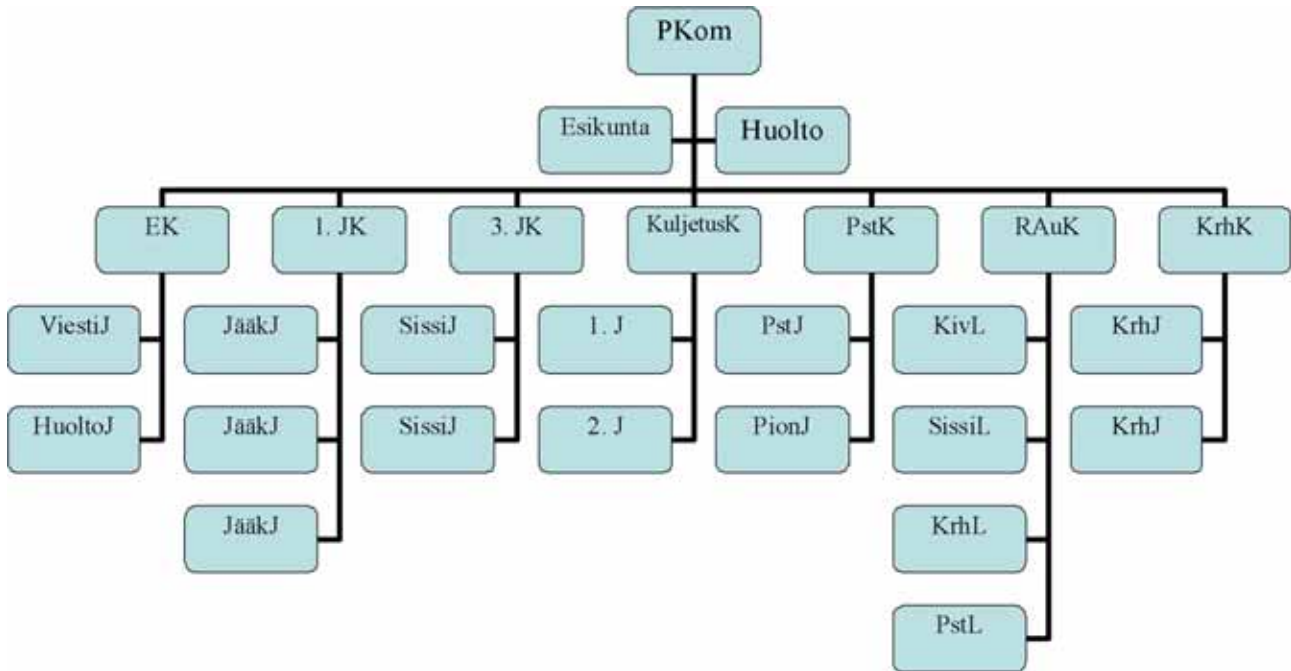

Lapin Jääkäripataljoona 90 vuotta

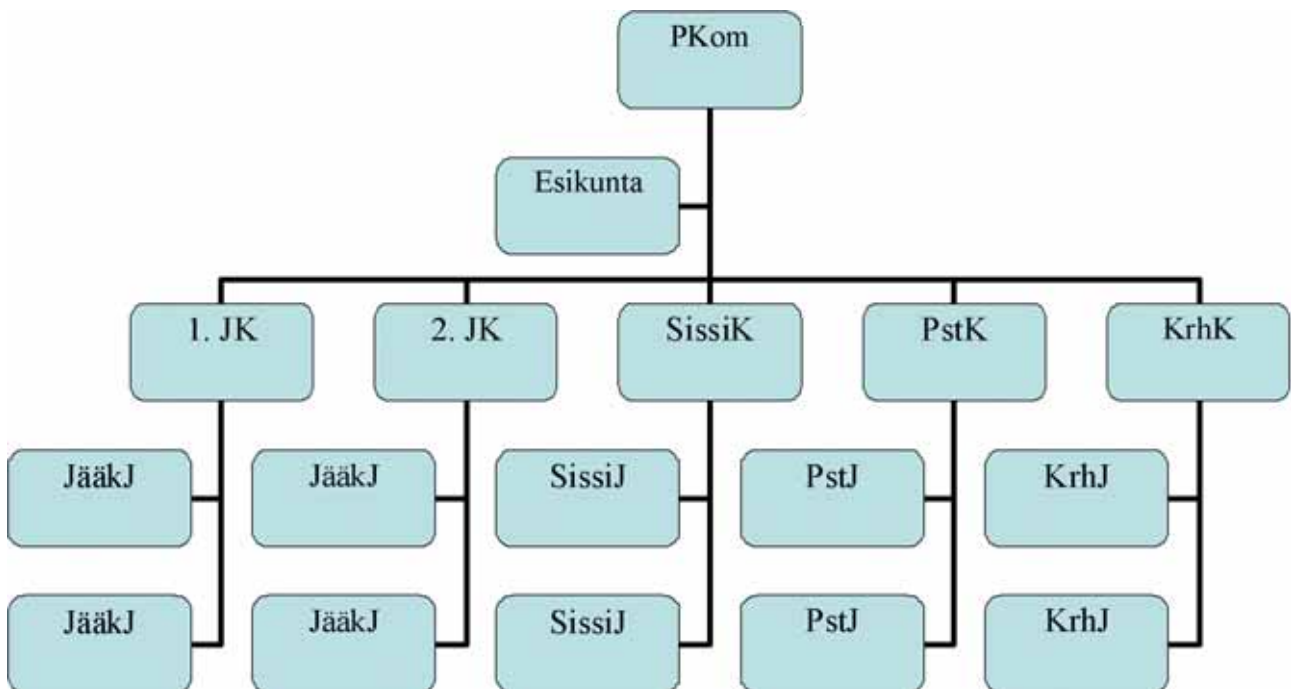
Kokoonpanomuutokset 1966–1976

Tukikomppania lakkautettiin 22.6.1966. Panssarintorjunta- ja pioneerikoulutus siirtyivät panssarintorjuntakomppaniaan sekä kranaatinheitin- ja ilmatorjuntakoulutus siirtyi kranaatinheitinkomppaniaan. 1.7.1966 Pataljoonan nimi muutettiin Lapin Jääkäripataljoonaksi. 2. Jääkärikomppania lakkautettiin 14.12.1974 ja kiväärikoulutus keskitettiin 1. Jääkärikomppaniaan. Toukokuussa vuonna 1975 toteutettiin pataljoonan ilmatorjuntajoukkueen siirto Rovaniemelle, kaupungin nimikkojoukko-osaston yhteyteen. Vuonna 1976 perustettiin uusi yksikkö 4. jääkärikomppania, joka aloitti kuljetuskomppanian.

Lapin Jääkäripataljoonan kokoonpano edellä mainittujen muutosten jälkeen.

Lapin Jääkäripataljoona jatkoi toimintaansa 1.10.1979 perustetun Jääkäriprikaatin joukkoyksikkönä. Pataljoonan kuului viisi perusyksikköä, joissa koulutettiin jääkäreitä, sissejä, panssarintorjunta- ja kranaatinheitinmiehiä.

Lähteet:

Lapin Jääkäripataljoona 1921–1971, kirja

Lapin Jääkäripataljoona 60- vuotta, etupyörä

Varuskunta kasvualustana

Kirjoittaja on asunut lapsuutensa varuskunnassa ja kokenut ensimmäisen siirtonsa kahdeksanvuotiaana Vaasasta Sodankylään. Kirjoitus sisältää kirjoittajan muistikuvia muutosta ja kasvamisesta kasarmien varjossa. Kokemuksista voisi kirjoittaa kokonaisen kirjan, mutta nyt se yritetään mahdollistaa muutamaan sivuun ja kuvaan. Monta kaveria ja kokemusta jää mainitsematta, mutta se annettakoon kirjoittajalle anteeksi.

Joukko-osastohenki

Jokaiselle joukko-osastolle on muodostunut historian saatossa omanlaisensa henki, joka heijastuu varuskunnan eri toimijoissa tavalla tai toisella. Sodankylän varuskunnalle on ollut ominaista jääkärihenki: "Me jääkärit uskomme yhä". Henki on kulkenut joukko-osaston mukana Terijoelta Vaasan kautta Sodankylään.

Kyseinen henki on ollut omiaan yhdistämään palkattua henkilöstöä - oli kyseessä sitten siviilit tai sotilaat. Kaikki varmasti olemme tunteneet ylpeyttä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta ollessamme osana Lapin Jääkäreissä. Sama henki yhdistää saapumiserät ikäluokasta toiseen.

Merkillistä tai ei - tämä sama henki yhdistää myös varuskunnan perheitä. Me lapset tunsimme myös tiettyä yhteenkuuluvuutta. Ennen lähes kaikki varuskunnassa työskentelevät perheet myös asuivat varuskunnassa - eikä siellä sitten muita juuri asunutkaan. Toisin sanoen kyseessä oli oma pieni yhteisönsä hyvine ja pahoine puolineen, joista ne hyvät puolet ovat jääneet päällimmäisiksi. Perheet olivat mukana varuskunnan Jouluisissa ja monissa muissa tapahtumissa.

Elokuviissakin käytiin varuskunnan teatterissa, jossa katselimme varusmiesten keskellä ensimmäisten joukossa Ve-

sa-Matti Loirin tähdittämän kulttielokuvan "Pojat".

Muutto Sodankylään

Pienessä yhteisössä jutut liikkuvat. Niinpä huhut muutosta liikkivat lasten keskuudessa jo hyvissä ajoin ennen muuton ajankohtaa, joka monella perheelä oli heinäkuussa 1964. Huhut kertoivat keiden isät olivat hommanneet työpaikan Vaasasta Sotilaspiirin Esikunnasta tai muualta lähempää, ettei tarvitsisi lähteä Lappiin Jumalan selän taa. Meidän isä ei tietenkään harkinnutkaan siirtymistä jääkärijoukosta minnekään muualle, mutta emme me lapset sitä sen kummemmin ihmetelleet.

Meitä kiinnosti vain tuleva kotipaikkamme Sodankylä, josta emme olleet aiemmin mitään kuulleetkaan.

Huhut kertoivat lasten suulla kuinka aseistettu sotilaspartio saattelee meidät kouluun kilometrien päähän kinttupol-

Kuva: Markku Aherto

Kirkkoherra Kurkela ja partionjohtaja Herman Aherto ovat ottaneet partiolupaukset vastaan. Kurkela (vas), Jari Huikuri, Herman Aherto, Jorma Aherto, Markku Aherto, Risto Onnela, Juha Alanko, Kari Ollila, Harri Suihkonen, Jarmo Huikuri, Ilkka Nikkarinen.

kua pitkin. Aseet ovat mukana karhujen ja susien varalta. Polttopuut piti noutaa kaukaa ja tietenkin sotilaiden suojeluksessa, kun Vaasassa taas liiteri oli vain 100 metrin päässä. Alkoi vähän jännittää koko muutto, mutta ajatuksia helpotti kavereiden tulo mukana – kyllä me yhdessä pärjätään.

Isä kuljetti perheensä Skodalla Sodankylään 8-vuotissyntymäpäivänään 19.7.1964. Perillä oltiin seuraavana päivänä. Ihmettelin tässä ihan viime aikoina mediapajan poikien muuttohistoriivdvd:tä katsellessani, miten isä voi olla jollain pyörämarssin huolto paikalla mukana jossain Vaasan ja Sodankylän välillä, vaikka hän toi meidät Sodankylään. En muistanut hänen lähtöään takaisin Vaasaan ja paluuta Sodankylään pyöräilevän jääkärijoukon mukana 2.8.- mutta näin se kalli teki.

Sodankylässä kaikki oli uutta ja ihmeellistä. Asunnot olivat uusia, eikä puita tarvinnut kantaa ollenkaan – oli sähköhella ja kaikki. Etuosasto oli näemmä ajanut sudet ja karhutkin kauemmas ja kouluun pääsi ihan hiekkatietä pitkin polkupyörällä – ilman sotilaspartiota. Oli lämmin kesä eikä sääsketkään liiemmähti häirinneet. Ei se vain ollutkaan paha paikka. Olimme jopa innoissamme.

Kun koulu alkoi, olimme tietenkin

jonkin sortin kummajaisia Kitisen rannalla. Puhuvat outoa murretta – nuo kapaisten kakarat. Rikkaista perheistä – saavat kaiken ihan ilman etnen.

Ihan hivutuksitta ei aloituksesta selvitty. Kaikkien piti paikkansa ansaita omalla tavallaan – osa vähemmällä mustelmilla, osa vähän enemmän. Paikat ansaittiin ja uusia kavereita astui mukaan peleihin ja leikkeihin. Myöhemmin paikallisille selvisi sekin, ettei kapaisten palkkoja kannata kadehtia. Aika tiukalla budjetilla elettiin aliupseeriperheissä, joissa yleensä vain isä tienasi ja äidit olivat kotiäiteinä kasvattaen meitä lurjuksia. Hitsauduimme paikalliseen porukkaan pikkuhiljaa.

Urheilua varuskuntamiljöössä

Urheilu oli varuskunnan lasten ykkösharastus. Jokainen löysi pian oman lempilajinsa – kuka kilpailijana kuka ihan huihin vuoksi. Uimahallin saaminen varuskuntaan vuonna 1965 oli kuin meillä olisi ollut Joulu ainainen. Menimme sinne jo ilman lupaa heti kun altaassa oli vesi, vaikka rakennustyöt olivat vielä kesken. Sen jälkeen lähes asuimme tulevassa Siilashallissa. Itse valitsin lajiksni kilpauinin ja veljeni valitsivat suunnistuksen.

Muita suosittuja lajeja olivat paini, hiihto, ammunta, jääkiekko, jalkapallo, pesäpallo ja kaikenlainen yleisurheiluun liittyvä kisaaminen. Parhainta menestystä saavutettiin uinnissa ja painissa – huonoja ei oltu missään lajissa.

Muistan hyvin kuinka varuskunnan urheileva nuoriso kerääntyi sulkeiskentän reunalle heti kun lumi alkoi sulaa keväällä. Lumettoman aukon ollessa tarpeeksi suuri, oli kentällä käynnissä potkupallo tai pesäpallo. Viidakkorumpu kertoi milloin, missä ja mitä lajia harrastetaan. Talvella ei pakkasrajoja tunnettu, kun Siilashallin takana pelattiin jääkiekkoa kuka minkäkinlaisilla suojilla varustettuna - peli aika yleensä kolme kertaa 30 minuuttia. Kyllä siinä monta kertaa varpaita paleli ja kolhuja tuli (vaikkei yli polvenkorkuisia kohoja saanutkaan lyödä). Uintivalmentaja joskus moitti nähdessään meidät uikkareissa altaan reunalla – voi sitä mustelmien määrää. Emme me olleet turhan nirsoja lajivalinnoissa, vaan harjoiteltiin toisiamme omaa lajia valmentajan johdolla ja harrastettiin kaikkia muita mahdollisia lajeja keskenämme. Kun lähes asuimme Siilashallilla, taidot kehittyivät myös korija lentopallossa. Näin ollen eri koulujen ja seurojen urheilujoukkueissa oli runsaasti varuskunnan kasvattaja.

Myös valmentajien välillä yhteistyö pelasi. Oli yhteisiä kuntopiirejä ja voimainkoitoja. Nöyryyttävimmän kokemuksen sain, kun meillä uimareilla oli yhteiset harkat painijoiden kanssa. Valmentajat olivat sopineet kuulemma luonnetta kasvattavan painiottelun uimareiden ja painijoiden välillä. Yllätys, yllätys, painijat olivat parempia – harmi vain, ettei uintihaastetta otettu vastaan – siinä olisi voitu pärjätäkkin. Samoissa kuntopiireissä kävi muutoin Ukkolan Pertsakin – onneksi ei tullut molskilla vastaan. Menestyksekkään valmentajana uimareilla toimi sotilas mestari Armas Saastamoinen, joka nosti Sodankylän uinnin Suomen kartalle. Seuratoiminnassa oli varuskuntalaisia mukana lähes jokaisessa urheilulajissa, lapset urheilivat – vanhemmat valmensivat, huolsivat, kuskasivat kisamatkoilla, talkoilivat ja sponsoroivat.

Monta Suomen ja puolustusvoimien mestaria on varuskunta lapsistaan kasvattanut joukossaan Snickereitä, Huikureita, Nikuloita, Hautaloita, Tuomistoja, Ahertoja ja vaikka ketä...

Tap, tap, tap - me tahdomme tehdä parhaamme

Urheilun ohella osallistuimme aktiivisesti partiotoimintaan. Isä-Hermannin vetäessä partiota, oli jotenkin itsestään selvää, että pojat olivat mukana. Partiossa oli aktiivisesti noin kymmenkunta va-

ruskunnan poikaa mukana. Meillä oli partiokolona rakennuslaitoksen pikkui-

nen lämmitetty varastomökki tai saunarakennuksen takahuone, jossa harjoitelimme partiolaisten jokamiehentaitoja. Parhaita kokemuksia olivat retket, joiden aikana harjoitettiin erämiestaitoja ja kisailtiin eri lajeissa ml ampumahiihto, nuotion sytyttäminen, vedenkeitto. Nukuimme retkillä intin teltoissa ja Sattasen paliskunnalta lainatussa ja meidän talloilla kunnostamassa porokämpässä tai Orresokassa Metsähallituksen kämpässä. Mieleeni ovat jääneet myös erilaiset isänmaalliset juhlat, joissa jännittyneinä esiinnyimme. Toki mieleen ovat jääneet kolkka- ja partiolupaukset, joita voisi rinnastaa melkein pä sotilasvalaan.

Jeesiöjoki – minun jokeni

Ei kestänyt muutostamme kauhean kauan, kun varuskunnan kersat keksivät viressä virtaavan Jeesiöjoen ja sen runsaan harri- ja tammukakannan. Turusen Olavin poika Pertti, silloin jo silmissään tulevan rajajääkäriin katse, houkutteli minutkin joelle. Innostuin lainavehkeillä kalastelusta niin paljon, että Isä-Hermannin oli taivuttava Rouvisen Arskan Erä- ja Urheiluun kalavehkeitä ostamaan. Arska sai minusta kanta-asiakkaan. Arska tiesi aina ottiperhot ja –vilkut tuntien Jeesiöjoen ja Kitisen metkut.

Mitä kesällä urheilulta ehdittiin – oli sitten kalalla. Jeesiöjoki Rissasen pe-

rän yläpuolelta Ämpärisaaren yläpuolelle tuli kivetä kivelte täysin tutuksi ja Kitisellä Kelukoski mainiona ottipaikkana. Kaikki parhaat paikat olivat pyörämatkan päässä. Saaliitta ei jääty juuri koskaan.

Yksi kalatarina on jäänyt erityisesti mieleen Turusen Pertin kanssa. Olimme Jeesiöllä ja kala söi hyvin. Vertailimme saalisharriemme kokoa ylpeinä, kunnes jouduin toteamaan, että nyt minun on lähdeävä uintikisoihin hallille, muuten Armas-valmentaja suuttuu. Tähän Pertti pettyneenä totesi: " On siinäkin kalamies, lähtee uintikisoihin, vaikka kala syö!" Lähdin kuitenkin.

Lähes kaikki varuskunnan kaverini kävivät kalalla. En muista kuitenkaan, että monikaan varuskunnan nuorista olisi kovin aikaisessa vaiheessa aloittanut metsästysharrastusta, vaikka pyyntiaikoina varuskunnan asuntojen pihamäntien oksat olivat täynnä riiputettavia jäniksiä tai metsäkanalintuja. Joskin aikuisiällä lähes kaikki meistä aloittivat metsästysharrastuksen, joka kuuluu oleellisena osana lappilaiseen elämänrytmiin.

Leikkeihinkin riitti aikaa

Varuskunnan lapsilla oli toki aikaa myös leikkeihin. Perinteisten piilosilla olon, kymmenen tikkua laudalla jne leikeissä olivat kaikki lapset mukana, kuten myös sunnuntaisin sotilaspastori Ilpo Sirkan perheen vetämässä pyhäkoulussa.

Kuva: Markku Aherto

Komppanian joulujuhlassa Aherton veljekset Markku (vas), Jorma ja Kari tukevat vääpeli-isäänsä, joka näyttää jännittävän entisen Joulupukkia.

Kuva: Markku Aherto

Kolkkalupauksen jälkeen pojat veistelivät nimikyltin päivämäärineen partiokolon seinälle ripustettavaksi - merkiksi lupauksen antamisesta.

Pojilla olivat sitten perinteiset inkka-ri-länkkäri- tai rosvo ja poliisi- sekä sotaleikit. En usko, että näissä lajeissa poikesimme muista nuorista. Yksi iso etu kylän nuoriin nähden olivat olosuhteemme, koska lähimaastostamme poikien leikkeihin löytyivät juoksuhaudat, poterot, korsut ja muu rekvisiitta eikä varuslutelkilpailultakaan välttytty.

Parhaat ritsan paukut löytyivät hiekkamontun vallista, koska siellä oli ammuttu pistooliammuntoja ennen ampumaradan valmistumista – ei ysimillisen kuulun voittanutta – muoto ja paino kohillaan.

Vaikka sotilaat ovat huolellista porukkaa, löysimme maastosta myös räjähtävää materiaalia. Kansanpioneerin räjäyttäjätutkimus oli lähes joka pojalla suoritettuna hyvissä ajoin ennen inttiä.

PLM:n rakennuslaitoksen työmailta löytyi myös riittävä materiaali majoihin ja lännen kylien rekvisiittaan, kunnes joku keksi kieltää liiat rakennushankkeet. Tulipahan todistettua, ettei toisen maalle eikä ainakaan toisen materiaalista saa rakentaa.

Mellankankaaalta on hyvä ponnistaa

Moni poika tai tyttö on ponnistanut maailmalle Mellankankaan kupeesta. Olemme pärjänneet hyvin urheilussa ja vielä paljon tärkeämpää - elämässämme ihmisinä. Kaikista pojista ei tullut sotilaita - teit isäin astuman – eikä tarvinnutkaan. Jokaiselle meistä, tytöistä tai pojista, on kuitenkin paikka löytynyt ja tärkeä paikka.

Kun nuorena silloin tällöin kuuli koulussa varuskunnan ulkopuolisilta kysymyksiä/kommentteja kasvatuksesta, ei voinut kuin hämmästellä tietämättömyyttä. Kaverit olettivat kotona pidettävän sulkeisia, tupa-, kaappi- ja siisteystarkastuksia ja että huutaminen, räyhääminen katteettomien lupauksen ohella ovat ainoat kasvatukseen. Olihan kotona toki kuri, koska rajat ovat rakautta, mutta ei se koskaan hulluuksi mennyt.

Omat lapseni ovat saaneet myöhemmin samantyyliä kommentteja – teillä on varmaan kaamea kuri? – ootatteko rivissä kun isi tulee töistä kotiin? No se

on varmaan se varuskunnan lapsen leima – kapiaisen kakara. Sitten kun kaveripiirissä on opittu tuntemaan lapset ja heidän vanhempansa, on asenne muuttunut. "Nehän on ihan tavallisia mukavia ihmisiä."

Ei se varuskunnan kakarana kasvaminen kauheaa ollut – päinvastoin. Olen iloinen saatuaani käyttää varuskunnan tarjoamia mahdollisuuksia pienestä pitäen. Jopa niin tyytyväinen, että olen käyttänyt niitä yli 50 vuotta. Tapaan lapsuuden kavereitanikin edelleen aika ajoin ja uusia tapaamisia minua nuorempi polvi on jo suunnittelemassa - hyvää porukkaa kaikki tyynni!

Lopuksi haluan osoittaa kiitollisuuteni kaikille niille henkilöille, jotka jaksavat puurtaa vapaaehtoisesti lasten ja nuorten hyvien harrastusten vetäjinä ja valmentajina. Teette niin arvokasta työtä tulevaisuuden hyväksi, ettei sitä voi sanoa kuvailu – eikä sitä itse lapsena vielä edes ymmärrä.

Terveisiä kaikille kasarmin kakaroille ja heidän vanhemmilleen toivottelee

Markku Aherto
Kasarmin kakara

Lapin Jääkäripataljoona tänään

Lapin Jääkäripataljoona kouluttaa varusmiehiä ja - naisia joukkotuo-
tantovelvoitteidensa mukaisesti toi-
mimaan Pohjois-Suomen vaativissa eri-
tyisolosuhteissa. Lapin Jääkäripataljoo-
na kouluttaa vuosittain noin 700 sotil-
lasta koulutusvahuuksien hieman vaih-
dellessa saapumiserittäin. Lapin Jääkäri-
pataljoona tukee Ylä-Lapin aluetoimis-
ton toimeenpanemia kertaus- ja vapaa-
ehtoisia harjoituksia kouluttajatuella. La-
pin Jääkäripataljoonan henkilöstö har-
jaantuu sodanajan tehtäviinsä vuosit-
taisissa suunnittelutilaisuuksissa ja har-
joituksissa.

Lapin Jääkäripataljoona muodos-
tuu Pataljoonan esikunnasta ja kolmes-
ta perusyksiköstä. Pataljoonan esikun-
ta yhdessä yksiköiden kanssa suunnit-
telee koulutuskausien läpiviennin sekä
suunnittelee ja johtaa harjoitukset, joi-
hin kaikki pataljoonan yksiköt osallistu-
vat. Pataljoonan esikunta vastaa patal-
joonan toiminnan ja resurssien suunnit-
telusta ja seurannasta prikaatin esikun-
nan ohjauksessa.

Lapin Jääkäripataljoona 1.1.2011

Lapin Jääkäripataljoonan henkilöstön
osaamista kehitetään niin työpaikka-
koulutuksena kuin alueellisissa tai valta-
kunnallisissa opetustilaisuuksissa. Entistä
suurempi merkitys on työssä oppimisel-
lä. Henkilöstön ikäjakauma on haasteel-
linen, mutta tarjoaa samalla uusia mah-

dollisuuksia. Pataljoonassa palvelee suu-
ri määrä nuoria upseereita ja ammattia-
liupseereita erilaisissa tehtävissä. Koke-
neiden opistoupseereiden reserviin siir-
tyminen jättää ja on osin jättänyt lievän
sukupolvien välisen aukon. Tämän auk-
kon paikkaamiseen tarvitaan vahvaa pa-
nostusta työssä oppimiseen ja sitä kaut-
ta osaamisen kehittymiseen sekä edel-
leen yksilön kasvamiseen vaativampiin
tehtäviin.

Pataljoona on sijoitettuna kahteen
kasarmiin, jotka tarjoavat hyvät ja toimi-
vat puitteet niin henkilöstön kuin varus-
miespalvelusta suorittavien työskentelyl-
le. Kasarmeista löytyy riittävät majoitus-
ja työskentelytilat samoin kuin luokka-
ja varastotilat. Pataljoonan esikunta on si-
joitettu yksiköiden välittömään läheisyy-

Lapin Jääkäripataljoona 90 vuotta

teen, mikä helpottaa päivittäistä kanssakäymistä yksiköiden ja esikunnan välillä. Pataljoonan kasarmien edessä oleva harjoituskenttä tarjoaa riittävän tilan alokasajan alkuajan päivittäiselle perusopetukselle, samoin se mahdollistaa hallitun harjoituksen lähdön ja niistä paluun kaikille kolmelle yksikölle.

Jääkäriprikaatin ampumaradat, lähiharjoitusalueet ja Kyljärven ampumalue mahdollistavat koulutuksen ja harjoittelun lyhyen etäisyyden päässä kasarmeista. Ampuma- ja harjoitusalueet tarjoavat erinomaiset puitteet isonkin joukon harjoittelulle ja toisaalta mahdollistavat usean joukon samanaikaiset harjoitukset.

Lapin Jääkäripataljoona rahoitusresurssit ovat riittävät joukkotuotantovoittojen ja tavoitteiden saavuttamiseksi. Pataljoonan vuosibudjetti on noin 800 000 euroa, josta noin 380 000 euroa on sidottu kuljettajakoulutuksen ammattipätevyysopetukseen. Varsinaiseen toimintaan on siis käytettävissä noin 400 000 euroa. Suurin osa toimintamenoista käytetään useamman vuorokauden mittaisiin ampuma- ja taisteluharjoituksiin.

Pataljoonan henkilöstön ja varusmiesten ja -naisten henkilökohtainen varustus on pohjoisen olosuhteisiin erinomaisen sopivaa. Henkilökohtainen varustus on pitkän kehitystyön tulos ja

täyttää koulutuksen asettamat vaatimukset. Koulutusmateriaali on nykyaikaista ja sitä on riittävästi. Pataljoonalla on käytössään perinteistä kalustoa, mutta myös uudempaa kalustoa, esimerkiksi panssarintorjuntaohjukset ampumalaitteineen, maavoimien MATI-taistelunjohtajärjestelmä, AHJO ammunnan hallintaan ja johtamiseen sekä lääkintä-

huollossa ensihoitopaikka. Ajoneuvokalusto on pääosin telakuorma-autoja ja osin maastokuorma-autoja. Unohtaa ei sovi moottorikelkkoja ja moottoripyöriä. Oman lisänsä ovat tuoneet kokeiluikäntössä olevat maastokootterit (mönkijät), jotka jo nyt ovat osoittaneen ominaisuutensa ja sopivuutensa pataljoonan käyttöön ja pohjoisen olosuhteisiin.

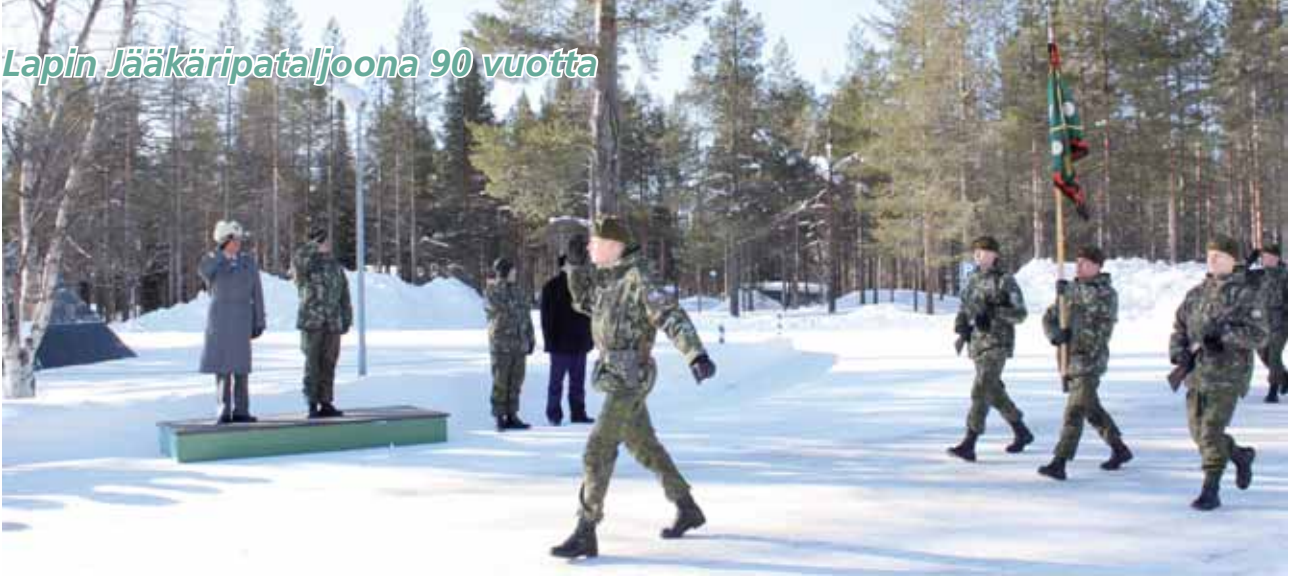
1. Jääkärikomppania

1. Jääkärikomppaniassa koulutetaan sodanajan jääkäripataljoonien iskuvoima – jääkärikomppaniat. Joukkotuotantoritmin mukaisesti saapumiserän koulutus saa kruununsa kaksi kertaa vuodessa, kun yksiköstä kotiutuu sotakelpoinen ja maanpuolustustahtoinen iskuportaan joukko.

1. Jääkärikomppanian koulutus on vaativaa ja erittäin monipuolista – jopa monipuolisinta koko Jääkäriprikaatissa. Koulutusta annetaan niin rynnäkkökiväärimiehen kuin huolto- tai kuljetusmiehen tehtäviin, unohtamatta tietenkään heitin-, sinko-, tulenjohto-, viestitai tiedustelumiehen tehtäviä. Erikois- ja joukkokoulutuskaudella koulutus toteutetaan viidessä joukkueessa: kolmessa jääkärijoukkueessa, komento- ja tukijoukkueessa sekä huoltojoukkueessa.

Jääkärikomppanian koulutus alkaa erikoiskoulutuskauden alussa miehistökurseilla, joilla syvennetään peruskoulutuskauden aikana opittuja yksittäisen taistelijan taitoja. Tuolloin opetellaan myös omassa tulevassa sodan ajan

tehtävässä tarvittava kalusto ja aseistus. Miehistöön osalta erikoiskoulutuskausi huipentuu koulutushaaratutkintoon, jolloin punnitaan kaikki yksittäisen sotilaan tiedot ja taidot. Erikoiskoulutuskauden keskeisimpiä tavoitteita on miehistön koulutuksen lisäksi kouluttaa ryhmän ja joukkueen taidot.

Joukkokoulutuskausi alkaa kompanian osana toimivan joukkueen taitojen harjaannuttamisella. Joukkokoulutuskauden huipentuessa jääkärikompanian sotilaat kykenevät jo taistelemaan pataljoonan osana hyvinkin taitavia taktisia liikkeitä tehden. Tämä osaaminen saavutetaan monipuolisissa ja vaativissa joukkueen ja kompanian ampuma- ja taisteluharjoituksissa.

Koko palveluksen aikana, palvelukseen aloittamisesta kotiuttamiseen asti, suuressa roolissa ovat varusmiesjohtajat. Optimitilanteessa jääkärikompaniassa koulutuksen saa 19 upseerikokelasta ja 44 ryhmänjohtajaa. Hyvän sotilasjohtamisen kulmakivet ja perusperiaatteet säilyvät samoina vuodesta toiseen, mutta teknistyvät koulutusvälineet tuovat li-

sää haasteita myös johtajille. On kyettävä omatoimisesti omaksuma uusia asioita, hyödyntämään uutta välineistöä sekä kouluttamaan myös omille alaisille entistä teknisempää kalustoa.

Jääkärikompaniassa käytettävä kalusto on kehittynyt 2000-luvun aikana merkittävästi ja parantanut joukon suorituskykyä. Esimerkiksi johtajilla käytävissä olevat lähiradiot nopeuttavat johtamista. Lisäksi osalle taistelijoista jaettava pimeänäkölaitteet tai lämpötähtityimet lisäävät merkittävästi toimintakykyä. Pään tai rynnäkkökivääriin kiinnitettävä pimeänäkölaitte mahdollistaa sekä maaston valvomisen että rynnäkkökiväärillä ampumisen pimeällä.

1.Jääkärikompania on ollut kehityksen kärjessä Jääkäriprikaatissa monin tavoin. Viime vuonna kompania aloitti maavoimien taistelunjohtajajärjestelmän käyttöönoton Jääkäriprikaatissa. Alussa järjestelmän tavoitteena oli mahdollistaa reaaliaikainen tiedonvälitys kompanian päällikön ja pataljoonan johdon välillä, mutta lähiaikoina sama järjestelmä laajennetaan aina joukkueetasolle asti. Li-

säksi 1.Jääkärikomppania osallistuu aktiivisesti Jääkäriprikaatin komppanian ja pataljoonan taktiikan tutkimustehtävän toteuttamiseen. Tästä viimeisimpänä esimerkkinä on vuonna 2010 aloitettu maastoskooterikokeilu.

1.Jääkärikompaniassa palvelevat varusmiehet ovat perinteisesti olleet motivoituneita, mutta toisaalta myös vaativia. Kotiutumiskyselyt ja palautteet ovat osoittaneet, että nykypäivän varusmiehet ja -naiset asettavat itselleen korkeita tavoitteita ja haluavat koulutuksellisia haasteita. Jääkärikompanian saavuttamien koulutustulosten perusteella voidaan todeta, että näihin odotuksiin olemme kyenneet vastaamaan hyvin, jopa erinomaisesti. – Motivoituneisuuden merkitystä ei voida kuitenkaan korostaa liikaa. Tavoitteita asettamalla ja raa'alla työllä saavutetaan menestystä, joka tunnetusti ruokkii itseään.

Viime aikoina Puolustusvoimissa on yleisesti oltu huolestuneita kauttaaltaan nuorenevasta kouluttajapolvesta ja tämän mahdollisista negatiivisista vaikutuksista saavutettaviin koulutustuloksiin. 1.Jääkärikompanian nuori, mutta sitäkin innokkaampi kouluttajajhenkilöstö on kuitenkin kyennyt täyttämään heihin kohdistetut odotukset erinomaisesti. Yksikön päällikkönä minun on todettava, että mikään ei motivoi asevelvollista paremmin kuin nuori, innostava ja alaisiinsa sekä omaan joukkoonsa sitoutunut kouluttaja. Vastuuta antamalla kasvatetaan uusia vastuunkantajia.

Haasteet, tavoitteet ja sitoutuminen luovat hyvän perustan jatkaa kohti Lapin Jääkäripataljoonan sadatta juhlapäivää. Perinteet tuntien ja niitä vaalien pataljoonan ainoassa alkuperäisessä perusyksikössä katsotaan avoimin, luottavaisin ja innokkain mielin tulevaisuuteen. Näin uskon tapahtuneen myös 14.7.1941 Ilottulan tiilitehtaan varastokentällä, jossa 1. Kompanialla oli sielläkin merkittävä ja kunniakas rooli osanaan.

Tukikomppania

Tukikomppanian on Lapin Jääkäripataljoonan nuorin perusyksikkö. Tukikomppania perustettiin 1.1.2009 kun kaksi yksikköä, Kranaatinheitinkomppania ja 2.Jääkärikomppania, yhdistettiin yhdeksi yksiköksi joka sai nimekseen Tukikomppania. Tukikomppania toimii kasarmi kuudessa, entisen Kranaatinheitinkomppanian tiloissa. Suuren osan ajastaan yksikkö viettää kuitenkin tutustuen varuskunnan lähiharjoitusalueisiin sekä Kyljärven ja Rovajärven ampumakenttäalueisiin.

Tukikomppania kouluttaa nimensä mukaisesti taistelua tukevia sodanajan yksiköitä kuten esimerkiksi kranaatinheitin-, panssarintorjunta- ja esikuntakomppanioita. Koulutettavat yksiköt vaihtuvat aina saapumisierittäin ja määräytyvät yksikölle annetun joukkotuo-
tantovelvoitteen mukaan. Tukikomppania on Jääkäriprikaatin ainoa raskasasekoulutusta antava yksikkö ja hyvällä syyllä voidaan puhua prikaatin tulivoimaisimmasta yksiköstä.

Yksikössä annettavan koulutuksen monipuolisuus ja erilaiset sodanajan tehtävät asettavat erityisen haasteen yksikön kouluttavalle henkilökunnalle. Heidän tulee olla monen alan ammattiosaajia alkaen raskaan singon käsitte-
lystä MATI- taistelunjohtojärjestelmään

asti ja kaikessa siltä väliltä. Yksikön rikkautena ovat ammattitaitoiset kouluttajat eri aselajeissa jotka pystyvät kouluttamaan toinen toisiaan ja ennen kaikkea oppimaan toisiltaan. Työssä oppimisella on erittäin suuri rooli yksikön henkilökunnan ammattitaidon ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Henkilökunnan peruskoulutuksen ja työssä oppimisen kautta pystytään takaamaan koulutettaville varusmiehille ja vapaaehtoista asepalvelusta suorittaville naisille laadukas koulutus riippumatta siitä mikä sodanajan yksikkö on koulutuksessa.

Tukikomppanian tilat kasarmi kuudessa mahdollistavat hyvin varusmiesten peruskoulutuksen. Erityisesti tiloista mainittakoon yksikön viestiluokka, joka mahdollistaa esikuntakomppanian viestijoukkueen muodollisen harjoittelun ja toimii MATI- ja AHJO- järjestelmien koulutustilana sekä auditorio, jossa sijaitsee TUKSI- tulenkäytönsimulaattori joka mahdollistaa tulenjohtopartioiden tehokkaan harjoittelun kustannus-
tehokkaasti, kun tuliyksikön ampumien kranaattien iskemät voidaan heijastaa kahdella videotykillä seinälle todellista tilannetta vastaavassa maastonäkymässä. Yksiköllä on myös hyvät lämpimät varastotilat jotka mahdollistavat raskaiden aseiden, kuten raskaiden heittimien ja sinkojen, asianmukaisen huollon ja varastoinnin sekä takaavat myös arkti-

sisä talviolosuhteissa hyvät tilat aseiden käsittelykoulutukseen.

Kasarmilla ja lähialueilla luodaan kuitenkin vain pohja varusmiesten ja -naisen osaamiselle. Yksikön koulutus huipentuu aina erilaisissa taistelu- ja ampumarjoituksissa. Koska Tukikomppania kouluttaa raskasaseyksiköitä luovat taisteluampumarjoitukset pohjan erityisesti kranaatinheitin- ja panssarintorjuntakomppanioiden sodan ajan osaamiselle.

Kranaatinheitinkomppanian koulutuksen huipentuma on Rovajärvellä järjestettävä valtakunnallinen tykistön ampumarjoitus. Yli viikon kestävässä vaativassa harjoituksessa päästään harjoittelemaan yksikön sodan ajan tehtävää; ampumista ja tuliasemien vaihtamista, sekä testaamaan kranaatinheitinkomppanian osaaminen koulutustasonmittauksessa sekä loppuammunnassa.

Panssarintorjuntakomppanian sekä esikuntakomppanian panssarintorjuntajoukkueiden päätehtävänä on vihollisen panssarivaunujen tuhoaminen. Näitä taitoja pystytään harjoittelemaan useissa taisteluampumarjoituksissa niin Kyljärven kuin Rovajärvenkin ampuma-alueilla. Molemmilla alueilla päästään harjoittelemaan sinkomiehen vaikeinta tehtävää, liikkuvaan maaliin ampumista.

Unohtaa ei sovi myöskään esikuntakomppanian panssarintorjuntaohjus-

Lapin Jääkäripataljoona 90 vuotta

joukkuetta. Joukkue osallistuu pääsääntöisesti valtakunnalliseen panssarintorjuntaohjusharjoitukseen jossa se pääsee testaamaan osaamisensa ampumalavilla ohjuksia. Mainittakoon, että talvella 2010 ei järjestetty valtakunnallista panssarintorjuntaohjusharjoitusta, mutta yksikkö järjesti omin voimin Rovajärvellä ohjusharjoituksen jossa koulutuksessa oleva joukkue pääsi ampumaan kovilla ohjuksilla.

Esikuntakomppanian viestijoukkueelle koulutuksen tärkeimpiä tapah-

tumia ovat harjoitukset jossa joukkue pääsee liittämään pataljoonan yhtymän viestijärjestelmään. Tällaisia harjoituksia ovat esimerkiksi yhtymätason pääsotaharjoitukset sekä tykistön ampumaharjoitus. Tulenjohto-osien koulutuksessa korostuu myös oikeiden tuliyksiköiden ammuttaminen ampumaharjoituksissa. Omissa harjoituksissa tulenjohtopartiot pääsevät ammuttamaan tuliyksiköitä, saapumiserästä riippuen, tulitukiryhmästä kranaatinheitinkomppaniaan. Tykistön ampumaharjoituksessa ampuva-

na tuliyksikkönä voi olla raketinheitinpatteri tai jopa tykistöryhmä.

Ammattitaitoinen henkilökunta, hyvin järjestetyt harjoitukset sekä toimiva yhteistyö muiden yksiköiden, pataljoonan- ja prikaatin esikunnan sekä varuskunnan huoltolaitosten kanssa mahdollistavat sen, että tukikomppania pystyy täyttämään sille asetetut vaatimat tehtävät ja ennen kaikkea kouluttamaan taistelukelpoisia sodanajan joukkoja.

Huolto- ja kuljetuskomppania

Huolto- ja Kuljetuskomppania kouluttaa joukkotuotannon mukaisia huollon joukkoja, esimerkiksi sodanajan huoltokomppanioita. Koulutus sisältää kaikkia huollon toimialoja, jotka ovat lääkintä, huoltopalvelu, täydennys, kunnossapito ja kuljetukset. Oman haasteensa koulutukselle luo pohjoinen sijainti ja arktiset olosuhteet.

Huolto- ja Kuljetuskomppania toteuttaa Jääkäriprikaatin kuljettajakoulutuksen aina ammattipätevyystasolle asti. Kuljettajakoulutusta annetaan mm. telakuorma-auto-, maastokuorma-

auto-, moottorikelkka-, moottoripyörä-, pasi-, sairaankuljetusajoneuvo- ja maastokootterikalustolla.

Peruskoulutuskaudella Huolto- ja Kuljetuskomppania kouluttaa alokkaille (vavuus noin 70) taistelijan perustaidot (ase- ja ampumakoulutus, taistelu- ja marssikoulutus, liikuntakoulutus, yleinen sotilaskoulutus) kuten muutkin Jääkäriprikaatin perusyksiköt. Peruskoulutuskauden koulutus huipentuu marssi- ja taisteluharjoitukseen Kyläjärvellä, minkä jälkeen edessä on valinnat erikoiskoulutuskauden kurseille tai johtajakoulutukseen sekä mahdolliset peruskoulutuskauden koulutussuoritteiden rästit.

Erikoiskoulutuskaudella yksikössä toimeenpannaan huollon eri toimialojen kurssit.

Lääkintämieskurssi kestää 4 viikkoa. Sille osallistuvat kaikki Jääkäriprikaatin lääkintämiehiksi koulutettavat varusmiehet. Lääkintämieskurssille tulevat myös Lapin lennostosta, Lapin Ilmatorjuntarykmentistä sekä Lapin Rajavartioston Rajajääkärikomppaniasta lääkintämieskurssille komennetut varusmiehet. Kurssi antaa perusteet toimia joukkotuotettavan Jääkäri-, Kranaatinheitin-, Panssarintorjunta- tai Huoltokomppanian lääkintämiehen tehtävissä. Osa koulutettavista saa sotilasambulanssiin hälytysajoukko-oikeuden. Lääkintämieskurssin vavuus

Lapin Jääkäripataljoona 90 vuotta

on noin 60 varusmiestä. Lääkintämiehen palvelusaika on 270 vuorokautta. Lääkintämieheksi koulutettavat varusmiehet koulutetaan osaksi saman saapumiserän sodanajan joukkoa. Kun oman saapumiserän 180 vuorokautta palvelleet jääkärit kotiutuvat, yleensä kaikki Jääkäriprikaatin perusyksiköissä palvelleet lääkintämiehet kootaan Huolto- ja Kuljetuskomppanian komennusjoukkueeseen, josta käsin he toimivat päivystystehtävissä Sotilaslääketieteen keskuksen Sodankylän toimipisteessä (varuskuntasairaala) sekä avustavat seuraavan saapumiserän alokkaiden vastaanottotarkastuksissa.

Huoltopalvelu- ja sotilaskuljetuskurssi kestää 3 viikkoa. Sille osallistuvat kaikki Jääkäriprikaatin sotilaskuljetajiksi koulutettavat varusmiehet. Kurssi antaa perusteet toimia joukkotuotettavan Jääkäri-, Kranaatinheitin-, Panssarintorjunta- tai Huoltokomppanian sotilaskuljetajan tai elintarvikkeiden jakopaikan henkilöstön tehtävissä. Huoltopalvelu- ja sotilaskuljetuskurssilta saa hygieniapassin.

Sotilaskuljetajakurssi kestää 6-10 kuukautta riippuen resurssien riittävydestä. Kurssi sisältää uuden ajokorttiasetuksen mukaisesti suoritettavan Puolustusvoimien C- tai CE- ajokortin lisäksi

ammattipätevyyskoulutuksen, joka vaaditaan nykyisten lakien mukaan kaikilta ammatikseen raskasta kalustoa kuljetavilta henkilöiltä. Koulutus alkaa teoriapainotteisesti ja kuorma-autokaluksen rakenne-, käsittely- ja ajoharjoitukset lisääntyvät kurssin kuluessa. Jääkäriprikaatin kuljetajakoulutuskeskuksen opetustoiminnasta vastaava johtaja (ennen Autokoulun johtaja) johtaa kurssin valmisteluineen apunaan kaksi sotilasta: oma sijaisensa ja yksi liikenneopettaja. Ulkoinen palveluntuottaja eli Savon kuljetajakoulutuskeskus toteuttaa ajokorttikoulutuksen sekä ammattipätevyyskoulutuksen erillisen palvelusopimuksen mukaisesti. Sotilaskuljetajakurssin läpikäyneet sotilaskuljetajat sijoitetaan seuraavan saapumiserän kanssa samaan sodanajan joukkoon Jääkäri-, Kranaatinheitin-, Panssarintorjunta- tai Huoltokomppanian sotilaskuljetajan tehtäviin.

Joukkokoulutuskaudella sodanajan Huoltokomppanian kokoonpanossa harjoitellaan kotiutumiseen saakka.

Aliupseeristo ennen ja nyt

Historiaa lyhyesti

Opistoupseerikoulutuksen lakattua vuonna 2003 luotiin sotilasammattihenkilöistä uusi aliupseerikunta. Taus-talla oli Puolustusvoimien ylimmän johdon huoli kädentaitojen katoamisesta kentältä opistoupseereiden eläköity-misen myötä. Tavoite on, että aliupsee-risto paikkaa opistoupseereiden poistu-maa toimimalla joukkuetason koulutta-jina, johtajina sekä ase- ja johtamisjär-jestelmien käyttäjinä ja huoltajina. Ali-upseeriston perustaminen liittyy vuoden 2004 valtioneuvoston selontekoon, jos-sa sotilashenkilöstöjärjestelmän uudis-taminen linjattiin. Tavoitetilassa puolus-tusvoimien henkilöstö jakautuu selväs-ti upseeristoon, aliupseeristoon ja siviilihenkilöstöön.

1960- luvulla silloinen aliupseeriston henkilöstönimike muutettiin toimiup-seereiksi, joitten urakierto mahdollis-ti ylenemisen ylikersantista aina yliluut-nantiksi saakka (erikoistapauksissa kap-teeniksi)

Myöhemmin toimiupseereista luo-tiin opistoupseereita, jotka aloittivat vääpeleinä ja saattoivat yletä kaptee-niksi saakka.

Myös opistoupseerikoulutus uudis-tettiin 1990 luvun alussa jonka jälkeen opistoupseerit valmistuivat vänrikkei-nä. He ylenivät nopeassa tahdissa luut-nanteiksi.

Nykytilanne

Kaiken tämän jälkeen vuonna 2007 oli edessä jälleen uudistus. Aliupseeristo perustettiin uudestaan ja ympyrä ikään kuin sulkeutui. Nykyinen aliupseeristo perustuu vielä vahvasti entisiin sotilas-ammattihenkilöihin ja on joukossa niit-äkin jotka ehtivät palvella värvätyin ni-mikkeellä.

Aliupseereiden koulutusjärjestelmä on kolmiportainen. Järjestelmä on jaetu perus-, yleis- ja mestaritasoon. Kou-lutus tapahtuu puolustushaara- ja ase-lajikouluissa sekä joukko-osastoissa ja lai-toksissa. Sotakouluissa tapahtuvan ope-tuksen rinnalla tapahtuu perehtymistä ja harjaantumista omissa joukko-osastois-sa. Tämä on erittäin tärkeä vaihe nuoren aliupseerin ammattitaidon kehitty-misen kannalta. Ammattitaidon siirtä-minen vanhemmilta kouluttajilta nuoremille tapahtuu juuri perusyksikössä/ vastaavassa työpisteessä. Siellä tapahtuu esimerkiksi se paljon puhuttu ”hiljaisen tiedon” siirtäminen. Opistoupseereiden määrä perusyksiköissä vähenee kiivas-ta tahtia joten heidän tieto/taidon siir-täminen on ajankohtainen haaste. Jotta tämä onnistuu tarvitaan aktiivista, posi-tiivista ja avointa suhtautumista molem-milta henkilöstöryhmiltä.

Jääkäriprikaatissa palvelee tällä het-kellä noin 60 aliupseeria. Määrä on kol-minkertaistunut 3-4 vuoden aikana. Val-

taosa palvelee perusyksiköissä opetusa-liupseerin tehtävissä, mutta tehtäviä on myös kuljetuskeskuksen, varasto-osas-ton sekä esikunnan organisaatioissa. Tehtäviä vapautuu kokoajan lisää opis-toupseereiden eläköityessä. Tämä an-taa mahdollisuuden aliupseereille ha-keutua yhä vaativimpiin tehtäviin palve-lusuransa aikana. Jotta tie vaativiin teh-täviin avautuisi on oltava valmis koulut-tautumaan aktiivisesti ja ottamaan vas-taan haasteita.

Viimeisen 3-4 vuoden aikana on ta-pahtunut suurin yksittäisen henkilöstö-ryhmän ”rekrytointialto” Jääkäripri-kaatin historiassa. Tämä on koetellut ra-kenteita kaikissa joukko-osaston osissa. Haasteista on selvitty mielestäni hyvin. Haasteita ja töitä on vielä edessäpäin-kin. Jääkäriprikaatin aliupseeristo katsoo luottavaisesti tulevaisuuteen ja palve-lee ylpeänä tässä Maavoimien arktiseen sodankäyntiin erikoistuneessa joukko-osastossa.

Artikkelin kirjoittaja Ylivääpeli Jou-ko Juhani Kaihua toimii vartioston joh-tajana ja on JPR:n aliupseereiden luot-tamusmies.

Aliupseerina jalkaväen perusyksikössä

Ensiaskleet

Aloitin työurani puolustusvoimissa vuonna 2006 tammikuussa, sopimussotilaina, vain 2 päivää varusmiespalveluksen päättymisen jälkeen. Astuessani sisään 1. Jääkärikomppaniaan jännitin ehkä enemmän kuin koskaan aiemmin kulkiessani noista ovista. Kasarmi ja komppanian henkilökunta olivat toki tuttuja jo entuudestaan, olinhan viettänyt siellä suuren osan varusmiespalveluksestani: ensimmäiset aamut alokkaana, sotilasvalan jälkeen jääkärinä ja reserviupseerikoulusta palattuani upseerikokelaana. Vain muutamaa päivää aiemmin kävelin noista ovista ulos vänrikkinä ja nyt sisään ylikersanttina ja kouluttajana. Toisaalta paluu oli helppo, toisaalta taas tuntui kummalliselta istua kouluttajien huoneessa ja henkilökunnan kahvihuoneessa, olla vertainen ja työkaveri noille ihmisille, joilla tähän saakka oli ollut vain su-

kunimi, sotilasarvo ja esimiesasema. No jännitys katosi aika nopeasti ja huomaisin, että ei se varusmiehelle niin pelottava kouluttaja tai päällikkö normaalia ihmistä kummempi olekaan.

Sopimussotilaina palvelin melkein kokonaisen vuoden, muutamaa päivää vaille, ja jo tuon vuoden aikana sain rutiinasti vastuuta ja vaativia tehtäviä. Ensimmäisen puolenvuoden aikana minulla oli onni olla muutaman vanhemman kouluttajan opissa, mutta jo syksyn koittaessa olin yksin vastuussa jääkärikomppanian tulenjohtokoulutuksesta. Vaativassa ja haastavassa tehtävässä onnistuminen ja tavoitteiden saavuttaminen oli hienoa, mutta teki varmasti reserviin siirtymisen vailla tulevaisuuden suunnitelmia osaltaan vaikeammaksi ja haikkeammaksi. Enpä silloin vielä tiennyt, että vain muutamaa kuukautta myöhemmin palaisin taas kerran uusi sotilasarvo kauluksissa Jääkäriprikaatiin.

Kolmas kerta toden sanoo

Vuoden 2007 alussa, kun uusi aliupseeristö perustettiin ja ensimmäiset opetusaliupseerin paikat tulivat hakuun, olin ensimmäisten hakijoiden joukossa. Ja kevään vaihtuessa kesäksi olin myös ensimmäinen uuteen virkaan nimitetty, tuolloin määrä-aikaisena aliupseerina viiden vuoden sopimuksella. Jo kolmannen kerran kuljin pääportista sisälle siviilivaatteet päällä kohti uusia seikkailuja. Paluu Jääkäriprikaatiin oli mieluisa ja työnsarkaan tarttuminen helppoa, vaikka kukaan ei tuolloin vielä tiennyt oikeastaan mitään uudesta aliupseeristosta tai sen tulevasta koulutuksesta. Vaativa tehtävä sopimussotilaina sai jatkoa, kun ensimmäinen saapumiserä kersanttina toi minulle joukkueenjohtajan tehtävän 2. Jääkärikomppaniassa. Tulenjohtue oli organisaationa minulle uusi ja erillisen joukkueen kouluttaminen yk-

sin toi läjäpäin haasteita: koulutussuunnitelmia, läpivientejä, viikko-ohjelmia ja työaikojen suunnittelua. Onneksi aselaji oli kuitenkin tuttu niin varusmiespalveluksesta kuin sopimussoitilas ajaltakin.

Maasotakoulu kutsuu

Palveltuani vain seitsemän kuukautta uudessa virassa, minut ja joukko kollegoitani komennettiin Lappeenrantaan. Maavoimien sotilasammattillinen opintojakso 1 oli alkamassa, ja heti sen perään kuulin jalkaväkijän ja kranaatinheitin opintosuunnan kutsun. Kahdeksan kuukautta Maasotakoulun opissa palautti varmasti paljon mieleen jo aiemmin opittua, mutta ennenkaikkea toi mukanaan valtavasti uutta: tietoa, kokemusta, oikeuksia ja velvollisuuksia. Maavoimaopinnot toivat mukanaan paljon oikeuksia, mutta varsin vähän harjaantumista tehtäviin. Aselajiopinnoissa sen sijaan perehdyttiin varsin perusteellisesti niin taistelutekniikkaan ja taktiikkaan kuin oikeuksiin johtavaan koulutukseenkin. Aliupseerin koulutuksesta on varmasti vaikeaa, ellei mahdotonta räättälöidä sellaista joka palvelisi juuri jokaisen opiskelijan tarpeita. Tehtävien kirjo on laaja ja työkokemuksen määrä vaihtelee muutamista kuukausista kymmeneen vuosiin.

Jos joskus tuntui vaikealta sopeutua opiskelevan virkamiehen elämään Maasotakoululla, vaati paluu perusyksikön arkeen ja kouluttajan rooliin myös oman aikansa. Aivan uuden ulottuvuuden työhön toivat pitkät päivät ampu-
maradalla, ja lukemattomat sotaharjoitusvuorokaudet taisteluampumarjoituksissa: ammunnan johtajana, tulitoinnanvalvojana, asevalvojana, maaliupseerina tai vaikka tulenkuvaja. Pian joukko-osastoon palattuani minut nimitettiin aliupseerinvirkaan. Virkaan nimitys ei sinällään tietenkään muuta arkipäiväisessä elämässä mitään, mutta se tuo kuitenkin jatkuvuutta, pysyvyyttä ja mahdollisuuden suunnitella omaa elämää pitemmällä tähtäimellä.

Erikoisosaaja vai moniosaaja

Monta kertaa olen puolustusvoimien julkaisuista lukenut ja juhlapuheissa kuulut, kuinka aliupseeri on oman alansa erikoisosaaja kouluttamassaan aselajissa, asejärjestelmässä tai toimialallaan. Erikoisosaajia varmasti aliupseeristosta löytyykin. Itseäni en kuitenkaan uskalla erikoisosaajaksi luokitella. Omassa perusyksikössäni suuri osa kouluttaja-aliupseereista on pikemminkin moniosaajia, ammattilaisia jotka vuoroin kouluttavat panssarintorjunta-, ohjus-, kranaatinheitin-, viesti-, tulenjohto tai huoltojoukkoja. Perusyksikössä sopeutuminen jatkuvaan muutokseen leimaa työtä ehkä enemmän kuin perehtyminen yhden aselajin tai asejärjestelmän saloihin. On haastavaa siirtyä sujuvasti raskaanheittimen takaa valvomaan raskasinkoammuntoja, ja saapumiserän vaihtuessa siirtyä panssarintorjuntakomppanian organisaatiosta esikuntakomppanian erillisjoukkueisiin. Omassa perusyksikössäni tämä on kuitenkin arkipäivää, moni meistä loikkaa aselajista toiseen ja takaisin aina saapumiserän vaihtuessa. Vaihtuvuudessakin on puolensa, useampi vuosi samassa tehtävässä ja samalla joukkueella voi alkaa maistumaan puulta. Vaihtelu virkistää ja voi parhaimmillaan tuoda jotain uutta aselajiin kuin aselajiin, ja sen koulutukseen.

Uusia haasteita, vaihtuvia tehtäviä

Lyhyen sotilasurani, vajaan viiden vuoden aikana, olen ehtinyt työskennellä kolmessa perusyksikössä. 1. Jääkärikomppaniassa, missä nimensä mukaisesti koulutetaan jääkärikomppaniaa. 2. Jääkärikomppaniassa, joka vuoroin koulutti jääkärikomppaniaa ja esikuntakomppanian osia. Ja viimeisimpänä Tukikomppaniassa, jossa koulutetaan kranaatinheitinkomppaniaa, panssarintorjuntakomppaniaa ja esikuntakomppaniaa. Olen toiminut joukkueenjohtajana, varajohtajana ja kouluttajana. Ensimmäiset työvuoteni keskityin tulenjohto-

koulutukseen, monessa eri organisaatiossa ja ympäristössä. Hyvin pian palattuani opinnoista maasotakoululta pääsin kouluttamaan tulijoukkuetta KRH-komppaniaan. Lyhyen täydennyskoulutuksen ja oikeuksien auskultoinnin jälkeen vietin puolivuotta raskassinkojoukkueen kanssa ja siitä sujuvalla siirtymällä pataljoonan komentopaikalle keskusosanomalaitteen ääreen viestijoukkueen kouluttajaksi. Uusia tehtäviä on luvassa taas vuoden vaihtuessa, seuraavaksi valloitan KRH-komppanian komentopaikan. Oman mausteensa arkiseen puurtamiseen ovat tuoneet monet mielenkiintoiset kertausharjoitukset joissa olen saanut toimia kouluttajana. Parasta antia ovat olleet ne harjoitukset joissa on päässyt työskentelemään jo varusmies ajalta tuttuun reserviläisten kanssa. On palkitsevaa nähdä, että oppi on jäänyt mieleen ja on muistissa vielä muutama reservivuoden jälkeenkin.

Kuten jo aiemmin totesin, tehtävien vaihtuvuudessa on puolensa, mutta myös haasteensa. Aina ei ole helppoa astua koulutettavan joukon eteen, esiintyä itsevarmana ammattilaisena, jos aselaji on itsellekin uusi tai koulutusaihe vieras. Kouluttajana olen kuitenkin aina pyrkinyt avoimin mielin ottamaan vastaan kaiken sen tiedon ja taidon mitä muilta kouluttajilta, varusmiesjohtajilta tai koulutustilanteesta voin oppia. Ihminen, sotilas tai kouluttaja ei ole varmasti koskaan täysin valmis jatkuvasti muuttuvassa ja kehittyvässä ympäristössä. Ehkä kuitenkin joskus tulee vielä päivä, jolloin uskallan kutsua itseäni rautaiseksi ammattilaiseksi juuri siinä tehtävässä, mihin minut on määrätty.

Kirjoittaja, Ylikersantti Toni Petteri Ylianttila palvelee Jääkäriprikaatissa Lapin Jääkäripataljoonan Tukikomppaniassa viestijoukkueen kouluttajana.

Kuljettajakoulutus ennen ja nyt

Sotilaskuljettajien koulutus on kokenut monet muutokset vuosien saatossa. Kuljettajien valinnoissa on otettu huomioon alusta alkaen vapaaehtoisuus ja halukkuus kuljettajan tehtäviin. Kutsunnoissa on jo pyritty selvittämään ajokorttiluokat ja halukkuudet kuljettajan tehtäviin.

Vuonna 1962 Pohjoisen 1.Divisioonan kuorma-autonkuljettajat koulutettiin Oulussa Pohjan Prikaatissa 1 Erillisessä Autokompaniassa. Kuljettajat koottiin pohjoisen eri joukoista mm. Oulun kaupungin kasarmista, Hiukkavaarasta, Kokkolan Rannikkotyöstöstä, Pohjanmaan Jääkäripataljoonasta Vaasasta, sekä Ylämyllyn varuskunnasta.

Koulutus toteutettiin peruskoulutuskauden jälkeen, peruskoulutuskausi kesti noin kuukauden ja autokoulu noin kaksi kuukautta.

Autokoulussa kerrattiin liikennemerkit ja säännöt sekä opetettiin ajoneuvon rakenne ja huoltaminen. Jokaisen kuljettajan oli tiedettävä ajoneuvon rakenteesta mm poltto- ja voitelujärjestelmät, voimankulku moottorista aina vetävälle renkaalle sekä ajoneuvon huoltaminen. Kirjallista koetta ei ollut vaan jokaiselle kuljettajalle suoritettiin suullinen kuultelu. Kuljettajan oli osattava selostaa kyseiset asiat ulkoa. Ajo- opetusta annettiin 5–6 tuntia oppilasta kohden ja tut-

kintoajot toteutettiin ajoryhmiä vaihtamalla ajo-opettajien toimesta. Tutkintojen jälkeen kirjoitettiin ajokortit ja kuljettajat jaettiin 1. Divisioonan alueelle. Sotilaskuljettajat palvelivat 1. Divisioonaa eri ajotehtävissä 11 kuukautta.

Sotilaskuljettajakoulutus vuonna 1978

Vuonna 1978 Ammattikasvatushallitus päätti, että puolustusvoimissa saadaan antaa kuorma- autokoulutuksen lisäksi täysperävaunuyhdistelmäkoulutusta.

Lapin Jääkäripataljoona aloitti täysperävaunuyhdistelmäkoulutuksen vuonna 1978.

Koulutus toteutettiin rakenteen ja liikenteen osalta Sodankylässä, mutta Sodankylän liikennetiheys ja tiestön määrä oli niin pieni, että ajokoulutus jouduttiin toteuttamaan Kemijärvellä ja Rovaniemellä. Kuljettajatutkinnot suoritettiin Rovaniemellä.

Sotilaskuljettajat valittiin koulutukseen halukkuuden mukaan. Valittavalla tuli olla kuorma-autokortti ja hyväksytty suoritettu kirjallinen koe sekä ajokoe. Kokeet järjestettiin halukkaille ja hyväksytyt valittiin koulutukseen. Koulutusmäärät vaihtelivat tuotettavan sodan ajan joukon mukaan. Koulutuksen jälkeen sotilaskuljettajat suorittivat eri-

laisia ajotehtäviä Lapin Jääkäripataljoonassa. Sotilaskuljettajien palvelusaika oli 11 kuukautta ja palveluksen jälkeen sotilaskuljettajat saivat tutkintotodistuksen, jolla he voivat hakea täysperävaunuyhdistelmän ajo-oikeutta siviiliin. Tutkintotodistuksen saaminen vaikutti oleellisesti siihen, että kuljettajakoulutukseen oli enemmän hakijoita mitä siihen voitiin ottaa.

Sotilaskuljettajakoulutus vuonna 2009

Sotilaskuljettajien koulutus muuttui merkittävästi vuoden 2009 ensimmäisestä saapumiserästä lähtien. Muutos johtui Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/59/EY maanteiden tavara- ja henkilöliikenteen kuljettajien vaatimusten mukaisesti ja kansallista lainsäädäntöä; Laki kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä 273/2007 ja Valtioneuvoston asetus kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä 640/2007 noudattaen.

Perustason ammattipätevyyskoulutuksessa annetaan opetusta materiaali-kuljetusten kuljettajalle asettamista vaatimuksista, liikenneturvallisuuteen sekä kuljettajien ja kuljetusten turvallisuuteen vaikuttavista seikoista sekä hyvästä

Lapin Jääkäripataljoona 90 vuotta

ammattin hoitamisesta ajoneuvoa kuljettajissa ja muissa kuljettajien tehtävissä.

Perustason ammattipätevyyskoulutus annetaan joukko-osaston kuljetuskeskuksen johdossa ja ohjauksessa C- ja CE-luokan kuljettajiksi koulutettaville.

Perustason ammattipätevyuden saamiseksi oppilaan on osallistuttava koulutukseen ja suoritettava hyväksytysti koe, joka sisältää vähintään yhden kysymyksen jokaista aihealuetta kohden.

Perustason ammattikoulutuksen kokonaislaajuus on 280 tuntia tai nopeutettuna 140 tuntia.

Sotilaskuljettajien koulutus aloitetaan peruskoulutuskauden jälkeen noin yhdeksännellä viikolla. Sotilaskuljettajien valinnoissa otetaan edelleen huomioon vapaehtoisuus, kokemus ja mahdollinen alan koulutus. Koulutus kestää koko palveluksen ajan ja huipentuu ammattipätevyyskokeeseen.

Koulutukseen valituille sotilaskuljettajille koulutetaan ensin puolustusvoimien C-ajokortti siviiliajokorttiluokkaan katsomatta. Koulutuksen jälkeen parhaat jatkavat CE-ajokorttiin.

Kuljettajien määrä vaihtelee saapumiserittäin tuotettava joukon mukaan.

Ajokorttikoulutuksen jälkeen aloitetaan ammattipätevyyskoulutus. Ammattipätevyyskoulutus sisältää teoriaa, käytännön harjoituksia ja ajo- opetusta. Kuljettajien on osallistuttava jokaiseen tuntiin, harjoitukseen ja ajo- opetukseen, poissaolot on korvattava seuraavan saapumiserän koulutuksen yhteydessä, jotta voi osallistua ammattipätevyyskokeeseen. Sotilaskuljettajien palvelusaika on 362 vuorokautta korttiluokkaan katsomatta.

Palveluksen päättyessä sotilaskuljettajille annetaan todistukset suoritetuista kursseista ja ammattipätevyydestä. Sotilaskuljettajat saavat palveluksen aikana ammattipätevyuden kuorma-auton tai kuorma-autoyhdistelmän kuljettamiseen. Rahallinen hyöty on mittava ja yhteiskunta hyöttyy suunnattomasti puolustusvoimien antamasta sotilaskuljettajakoulutuksesta.

Liikuntakasvatus 1970-luvulta nykypäivään

Yhteenveto liikuntakasvatusupseerien kapteeni evp Matti Nikulan ja kapteeni Jouni Puljujärven näkemyksistä liikuntakasvatuksen kehittymisestä 1970-luvulta 2010 luvulle.

Palvelusura Sodankylässä

Matti Nikula

Matti saapui joukon mukana Vaasasta vuonna 1964. Hän aloitti sissikomppaniassa kouluttajana. 1970-luvun alussa hän siirtyi sotilasmestari Armas Saastamoisen apulaiseksi koulustuomistoon. Saastamoisen jäätyä eläkkeelle Matti jatkoi liikuntakasvatusupseerina vuoteen 1985, jolloin hän jäi eläkkeelle.

Jouni Puljujärvi

Aloitin sotilasurani 1.Jääkärikomppaniassa silloisen niin sanotun hiihtojoukkueen varajohtajana vuonna 1987. Joukkueen johtajana toimi ylivääpeli Juhan Ollila. Ollilan siirryttyä vääpelin tehtäviin otin vastuun urheilujoukkueesta vuonna 1989, jota koulutin sitten kurseja lukuun ottamatta vuoteen 1999 asti. Vuonna 1999 toimin toisen saapumiseränjohtajana ja SA-päällikön tehtävässä. Vuonna 2000 aloitin nykyisen liikuntakasvatusupseerin tehtävän.

Tehtäviemme väliin jääneen ajan liikuntakasvatusupseerina toimi kapteeni evp Asko Hirvisalo (1985-2000)

Kapteeni evp Matti Nikula.

Kapteeni Jouni Puljujärvi.

Varusmiesten fyysinen kunto oli 1970-luvulla varsin hyvä johtuen pohjoisesta varusmiesaineuksesta, jotka olivat tottuneet liikkumaan luonnossa. Cooper-testin keskiarvo oli palvelukseen astuttaessa noin 2800 metriä eikä ollut ylipaino-ongelmia. Tämän vuoksi ei ollut hirveää tarvetta paneutua liikuntakoulutuksen sisältöön. 1980-luvulla oli jo näkyvissä kunnan laskua sekä ylipai-

no-ongelmia ja jopa hiihtotaidossa alkoi olla puutteita. Varusmiesten kunto laski nopeasti 1990-luvun alusta alkaen tähän päivään asti. Samanaikaisesti varusmiesten keskipaino nousi. Nykyisin Cooper-testin keskiarvo pyörii 2300 metrin paikkeilla.

Suunnistustaito on ollut heikohkoa koko ajan ja nykyään se on jopa surkeaa. Uimataito oli alkuaikoina heikkoa,

Liikuntakoulutus

Alkuvaiheessa varsinaisia liikuntakasvatustunteja oli suhteessa vähemmän, sillä fyysistä kuntoa kehitettiin ja ylläpidettiin varsin kovilla jalka-, hiihto- ja pyörämarseilla sekä fyysisesti kovilla maastoharjoituksilla. Kun mukaan tulivat cooper- ja lihaskuntotestit, niin varsinaisten liikuntakoulutustuntien määrä lisääntyi. Painopiste oli fyysisen kestävyyyden kehittämisessä sekä taitolajeina suunnistustaidon ja uimataidon parantamisessa aina 1990-luvun lopulle saakka. 1990-luvun lopun koulutus uudistus muutti liikuntakoulutuksen rakennetta pehmeämpään ja monipuolisempaan suuntaan yhteiskunnassa tapahtuneiden muutosten ja varusmiesten kunto-ominaisuuksien laskun vuoksi. Puolustusvoimat yritti reagoida ensimmäisenä uusiin hälyttäviin tuloksiin nuorten miesten romahtaneesta kunnosta.

Lapin Jääkäripataljoona 90 vuotta

mutta uimahallin valmistuttua uimataito saatiin palveluksen aikana parantumaan uimakoulun avulla. Nykyään noin 80 prosenttia palvelukseen astuvista varusmiehistä on uimataitoisia. Myös nykyään pyritään järjestämään uimakouluja uimataidottomille, mutta koulutuksen kiivas rytmi ja ajan vähyys tuottavat suuria ongelmia taidon opettamisessa. Hiihtotaidoissa alkoi 1980-luvun lopulla sitten näkyä jo merkittäviä puutteita ja löytyipä jopa hiihtotaidottomiakin, joten ryhdyttiin pitämään hiihtokouluja. 1990-luvun lopulta lähtien hiihtokoulutukseen paneuduttiin niin, että peruskoulutuskauden ohjelmaan tuli 9 tunnin hiihtokoulutuspaketti.

Liikuntakoulutuksen rakennetta muutettiin 1990-luvulla. Pyrittiin vastaamaan yhteiskunnan haasteisiin. Muuttuneet liikuntatottumukset ja huonontuneet kuntotekijät piti ottaa huomioon. Koulutusohjelmaan lisättiin lihaskuntoja lihashuoltoharjoituksia sekä palloilua. 2000-luvulla otettiin mukaan pehmeä lasku palveluksen alkuun. Koulutusta alettiin pitää tasoryhmissä, jotta heikkokuntoisimmatkin varusmiehet selviytyisivät palvelusajan haasteista.

Henkilökunta

Alkuaikoina henkilökunnan kunto oli varsinkin kouluttajien osalta erinomainen johtuen ehkä siitä, että henkilökunnalla oli liikunnalliset vapaa-ajan harrastukset, kuuluminen paikallisiin urheilu- ja metsästys seuroihin. Liikuntaharrastukset painottuivat kestävyyskunnan kehittämiseen. Yksiköiden henkilökunta nuoremmalta osaltaan sai erinomaista harjoitusta joutuessaan johtaman hiihto-, suunnistus- ja polkupyöräpartioita. Koko henkilökunnalle järjestettiin pakollinen päiväsuunnistus- ja yösuunnistuskilpailu (joka oli vuoden tapahtuma varuskunta-kirkonkylä otteluna). Jokaisen henkilökuntaan kuuluvan tuli vuoden aikana suorittaa hiihto-, jalka- tai polkupyörämarssi, sekä suorittaa Cooper-testi hyväksyttävästi. Nämä suoritukset vaikuttivat sotilaiden kenttäkelpoisuuteen, joka puolestaan vaikutti henkilön ylennyskelpoisuuteen. Näiden vaatimusten myötä saivat sotilashenkilöt kerran viikossa 2 tunnin liikuntatuokion omaehtoiseen liikuntaharrastukseen virka-aikana.

Lisäksi oli kaksi erillistä tapahtumaa, jotka tähtäsivät henkilökunnan kunnan ylläpitoon. Ensimmäinen oli everstiluutnantti Hannu Särkiön luoma henkilökunnan hiihtotesti ja toinen oli eversti Tuomo Tuomisen ja Matti Nikulan kehittämä Tuomon ja Matin haarikka kilpai-

lu. Se oli hyvä kilpailu, sillä siinä toteutui pyörämarssi, suunnistusosuus, sotilaallisia taito-osia tehtävärasteilla sekä ammunta. Molemmat tapahtumat lopetettiin kuitenkin 1990-luvun alulla.

Tämän päivän kenttäkelpoisuussuoritukset sisältävät samoja elementtejä kuin aikaisemminkin, mutta pakolliset osallistumiset kilpailutoimintaan on jätetty pois, joka näkyy kilpailujen osallistujakatona sekä ammattitaidon huonontumisena ammunnan, suunnistuksen kuin hiihtotaidon osalta. Myös henkilökunnan kunto on heikentynyt samassa suhteessa kuin varusmiehillä. Tämä näkyy selvästi siinä, että 1980-luvulla työ-

uran aloittaneet ovat kaikilla mittareilla mitattaessa paremmassa kunnossa kuin 1990- ja 2000-luvulla uransa aloittaneet sotilaat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta.

Sisäinen kilpailutoiminta

Alusta asti joukko-osaston sisäisessä kilpailutoiminnassa järjestettiin mestaruuskilpailut vuosittain hiihdossa, ampumahiihdossa, suunnistuksessa, ammunnassa, ja sotilas-3-ottelussa. Mainituissa lajeissa kilpailtiin yksiköiden välisistä mestaruuksista sekä henkilökohtaisista mestaruuksista varusmiesten ja henkilökun-

nan sarjoissa. Lisäksi järjestettiin niin sanottuja massakilpailuja hiihdossa, suunnistuksessa ja Jeesiönlenkki polkupyöräkilpailussa, joihin jokainen yksikkö osallistui. Ohjelmassa oli myös polkupyöräpartiokilpailu, jossa ryhmänkokoista partiota johti henkilökuntaan kuuluva upseeri tai toimiupseeri.

Nykyinen kilpailutoiminta on samansuuntaista muuten, mutta massakilpailuista on jäljellä vain Jeesiönlenkki polkupyöräkilpailu. Suurin ero kilpailuissa on se, että nykyään osallistujia on todella vähän. Tämä johtuu siitä, ettei enää ole osallistumispakkoa eikä yksiköiden hyvän hengen ylläpitäminen ole enää niin tärkeää, että lyötäisiin itseään likoon. Yhtenä syynä pidetään myös ajan puutetta, eikä menestymistä kilpailuissa arvosteta enää kovin korkealle.

Suhtautumisesta kilpailutoimintaan nyt ja alkuaikoina näkyy hyvin henkilökunnan asenne. Vielä 1980-luvun lopulla tunnelma oli kaikissa tilaisuuksissa hyvä, yksiköiden päälliköt ja ne kouluttajat, jotka eivät itse osallistuneet, olivat kannustamassa omia miehiään ja jopa pataljoonan johto oli seuraamassa tapahtumia, sillä missäpä muualla näki yksiköiden yhteishengen olemassaolon paremmin kuin kilpailuissa. Nykyään tapahtumissa ei ole muita kuin muutama kilpailija ja toimitsijat. Suurin osa väestä ei edes tiedä tapahtumien olemassaolosta mitään.

Edustusvalmennus

Edustusvalmennus on toteutettu lähes koko varuskunnan olemassaoloajan samansuuntaisena. Pääpaino valmennuk-

sessä on ollut perinteissä sotilaslajeissa. Hiihtojoukkueajattelu lähti liikkeelle eversti Tuomo Tuomisen aikana, jolloin kaikki hiihtäjät koottiin yhteen joukkueeseen. Joukkueen johtajaksi valittiin hiihtomies vääpeli Juhani Ollila.

Tämän jälkeen toiminta on ollutkin yhtenäistä. Kouluttajina ja valmentajina joukkueella ovat olleet Juha Junntila, allekirjoittanut, Jari Tenno ja tällä hetkellä toimiva yliluutnantti Kari Mähönen. Myös menestys on ollut valtakunnallisesti parhaasta päästä.

Tällaisen järjestelmän ylläpitäminen kuvaa hyvin ylimmän johdon suhtautumista kilpailu- ja valmennustoimintaan joukko-osastossamme. Heidän tuki onkin tärkeää, koska muuten kiivaan koulutusrytmin vuoksi edustusurheilijoiden saaminen kilpailuihin olisi vaikeaa.

Liikuntakasvatuksen suurimmat haasteet

Matti Nikulan aikana ehkä haasteellisimpana asiana voitiin pitää vanhemman henkilökunnan asenteen muuttaminen positiivisemmaksi suhtautumisessa Pääesikunnan antamiin henkilökunnan kuntovaatimuksiin ja testeihin. Haasteellisenä voitiin pitää myös valmennustoiminnan järjestämistä järkevästi.

Tämän päivän vaikeimpana haasteena voidaan pitää varusmiesten liikuntakoulutuksen toteuttamista siten, että noudatetaan määrättyjä tuntikehyksiä ja saadaan harjoituksista laadukkaita ja mielekkäitä. Toinen haaste on sama kuin Matinkin aikana. Henkilökunta pitäisi saada tajuamaan hyvän kunnan merkitys ja testien tärkeys henkilökohtaisen kunnonkehityksen seurannassa. Meille Jääkäriprikaatilaillisille testaus on ilmaista, mutta siviilimaailmassa siitä ihmiset ovat valmiita maksamaan suuriakin summia. Silti vain harva meistä osaa hyödyntää annettua etua.

Sodankylän Varuskunnan Upseerikerho ry ennen ja nyt

Alkuvaiheet kerhon perustamisesta 70-luvulle

Sodankylän Varuskunnan Upseerikerho perustettiin Vaasassa 04.03.1964. Yhdistysrekisteriin kerho hyväksyttiin 23.09.1964, jolloin kerhon nimen perään liitettiin tunnus ry (rekisteröity yhdistys). Upseerikerhon toiminta alkoi Sodankylässä välittömästi Pohjanmaan Jääkäripataljoonan siirryttyä Sodankylään elokuussa 1964. Varsinaisia jäseniä kerhoa perustettaessa oli 25 ja vuoden lopussa 24.

Kerhotoiminnan alkuvaiheissa kerho oli sijoitettuna vuoroin eri asuinhuoneistoihin kerrostalo viidessä. Lapin Jääkäripataljoona esitti kerhotoiminnan aktiivisuuden johdosta Puolustusministeriölle

upseerikerhon siirtämistä saman rakennuksen suurempaan huoneistoon. Kerhotilojen rajallisuudesta johtuen varuskunnan ruokalassa ja vuodesta 1970 alkaen jopa silloisessa Kantakievarissa nykyisessä hotelli Sodankylässä. On huomattava, että Sodankylään saatiin alkoholiliike vasta vuonna 1970. Tästä syystä kerholla jäsenille myyty alkoholi oli kerhomestarin hankittava Rovaniemeltä samoin kuin juhlissa käytetyt lasit ja tarjoiluastiatkin, jotka lainattiin Rovaniemen hotelliravintoloista.

Nykyisen kerhorakennuksen rakentaminen aloitettiin vuonna 1967 ja se valmistui joulukuussa 1969. Kerhorakennus vihittiin käyttöön juhllisessa tilaisuudessa 24.10.1970. Upseerikerhon

tilat kalustettiin lahjoitusvaroilla hankituilla kalusteilla. Vihkiäisjuhlaan osallistui 59 kutsuvierasta mm. entinen puolustusministeri Arvo Pentti puolisonsa kanssa, kerhon jäsenet seuralaisineen sekä 7 Lions Club Muonion edustajaa. Kerhorakennus vaurioitui pahasti selvittämättä jääneestä syystä 18.10.1974 klo 15.40 syttyneessä tulipalossa. Kerhorakennus korjattiin valtion lisätalousarviosta saman vuoden joulun alla saaduilla varoilla ja kerhoirtaimisto uusittiin vakuutuskorvauksella ja lahjoittajilta toistamiseen saaduilla varoilla nykyiseen olomuotoonsa. Kaluston korjaustalkoisiin osallistui koko kerhon jäsenistö vaimoineen.

Kari Korpelan toimintamuitelua vuosilta 1974 – 1986

Upseerikerhon toiminta jakautui tuona aikana selkeästi kahteen jaksoon, Lapin Jääkäripataljoonan aikaan ja Jääkäriprikaatin aikaan. Lapin Jääkäripataljoonan aikana kaikki tunsivat hyvin toisensa ja yhteenkuuluvaisuuden tunne oli voimakas. Lähes kaikki käyttivät kerhon palveluja ja osallistuivat järjestettyihin tapahtumiin. Puolisot olivat myös innokkaasti mukana. Vanhemmat lapset palkattiin pienimpien kotivahdeiksi. Käsivälitteisellä keskuksellakin oli oma osansa lapsenvahtikuuntelussa.

Jääkäriprikaatin myötä upseerijoukko kasvoi lähes kaksinkertaiseksi. Yhä enenevässä määrin tuli upseereita, jotka eivät halunneet osallistua kerhon toimintaan. Syyt olivat periaatteellisia sekä se, että muista varuskunnista tulleet vanhemmat upseerit toivat kerhotoimintaan epäasiallisia, simputusta lähenyviä toimintamalleja.

Molemmilla kerhoilla oli hallussaan kerrostalo 2:ssa niin sanotut poikamieskaksiot. Ne toimivat vierashuoneina, joissa varuskuntaan saapuneet vieraat pystyivät majoittumaan edulliseen hintaan. Toiminta tuotti kerhoille tuloja niin paljon, että upseerikerholla oli varaa palkata kerhoemäntä. Ravintola-alan koulutuksen saanut vaimoni löysi pian itsensä tuolta paikalta.

Kerhoillat olivat joka keskiviikko ja perjantai. Myynti alkoi klo 21.00 ja jatkui puolille öin ja tilanteesta riippuen hieman pidempäänkin. Kerhokeskustelut tahtoivat luonnollisesti kääntyä melko usein työasioihin. Viikon taistelut käytiin uudelleen. Aina oli myös tiukkoja väittelyitä, koska joukossa oli aina kavereita, jotka toivat oman mielipiteensä julki antamatta muille piiruakaan periksi. Muiden tehtäväksi jäi vastaväittäjinä toimiminen. Selvyttä mihinkään asiaan ei koskaan tullut. Alakerrassa pelattiin ahkerasti biljardia. Yleisin peli oli keilapeli. Siinä järjestettiin vuosittain mestaruuskilpailut. Naisväki istui omissa nurkassaan keskustellen synnytyksistä ja lastenhoidosta, – luulisin. Naisilla oli myös oma kerhoiltansa, tiistaikerho. Se kokoontui yleensä komentajan rouvan johdolla. Tuohon aikaan rouvat seurasivat miehiään varuskunnasta toiseen.

Kerhoillat sujuivat yleensä melko leppoisasti. Koska alkoholia oli saatavilla, ei pieniltä riidansiemeniltäkään kokonaan vältytty, ei miesten eikä naisten kesken. Ne kuitenkin tukahdutettiin porukalla. Jos joku sattui yllättäen putoamaan tuoilta, oli alakerrassa vanha puuahkio, jolla paketti toimitettiin kotiovelle. Reservin upseerit olivat tervetulleita kerhoiltoihin. Joku ryhtyi aina vieraan isännäksi. Vakiovieraitakin oli useita.

Kerhotoiminnan käytännön pyörittämisestä vastasivat kerhon puheenjohtaja

ja hallitus apunaan kerhoemäntä, kerhomestari ja uusimmat upseerit kerhomes-tarin apulaisina.

Kaikki juhlan aiheet käytettiin hyväksi ja järjestettiin jotakin. Kaikille naisiin menneille kerho osti käkikellon. Jonkin asteinen uudenvuoden juhlaikin taisi kuulua ohjelmaan. Laskiaisena rakennettiin takapihan rinteeseen permäki, josta komentaja itse oikeutetusti laski

Mäkeä laskemassa komentaja Tuomo Tuominen.

Lapin Jääkäripataljoona 90 vuotta

avauslaskun. Siihen aikaan Sodankylässä oli vuosittain ampumahiihtokilpailut, joihin osallistuivat maailman parhaat ampumahiihtäjät. Kisojen lopetusjuhlat olivat kerholle iso yritys. Komeimmat juhlat olivat upseeriläksiäiset. Ne järjestettiin yhdelle tai useammalle lähtijälle. Kyseessä oli iltapukujuhla. Kerhoemäntä loihti juhlapäivällisen. Sen lomassa hoidettiin muistamiset ja muut muodollisuudet. Tietystä vaiheesta upseerit kokoontuivat baariin, jossa lähtijät naukasivat laattansa seinään. Naulakoilta ulos muodostettiin kunniakuja, jota pitkin lähtijät poistuivat. Poistumisen ja halausten aikana kunniakuja lauloi tippa silmässä Inarinjärveä. Usein oli tapana, että lähtijät puikahtivat keittiön ovesta takaisin sisälle saliin, missä jatkettiin tanssia ja epävirallista ohjelmaa. Kesäkautena toiminta oli luonnollisesti hiljaisempaa, mutta silloinkin oltiin takapihalla iltaa istumassa ja juhlimassa. Syyskauttakkin avattiin muistini mukaan. Suuri vakiojuhla oli tietenkin pikkujoulu lahjoineen, joulupukkeineen ja monine muine ohjelma-numeroineen. Tiernapojat kuuluivat vakio-ohjelmaan. Aluksi laulettiin upseeriporukalla ja myöhemmin heidän poikansa ottivat vastuun tuosta ohjelmanumerosta. Tästä alkoi muutamien kuorotautaa omaavien upseerien kvartettitoiminta, joka johti lopulta 1981 Sodankylän Mieslaulajien perustamiseen.

Uusien upseerien tulojuhla oli yhtä hölmö, ehkä hölmömpikin kuin nykyisin. Myös muualta siirtyneille upseereille oli tulojuhlan tynkää. Tilaisuudessa piti esitellä ainakin itsensä. Muistan esittelleeni itseni laulamalla kitaran säestyk-

sellä ”Minä olen Härmän Kankaanpäästä”, vaikka oikeasti olinkin naapuripitäjästä. Korostettakoon vielä, että kaikissa suuremmissa juhlissa olivat myös reservin upseerit innokkaasti paikalla.

Kerran kuukaudessa pidettiin upseeripäivällinen. Pitopaikka oli kerho, mutta ruoka tuli ruokalasta. Sen sijaan joukko-osaston tärkeille vieraille upseerikerho järjesti hienoja päivällisiä. Kerhoemäntä apulaisineen selvisi aina kiitosta ansaitsevalla tavalla. Viimeiset viisi vuotta Sodankylässä kerhoa hoidettiin lähes perheyriyksenä. Vaimo oli kerhoemäntä ja itse toimin puheenjohtajana. Mieluisena lahjana saimme molemmat upseerikerhon standardin. Vaimoni sai pienemmän numeron (6) ja minä hänen jälkeensä suuremman (7). Harmittaa vieläkin!

Toiminta nykyään

Upseerikerhon päämäärä on edelleen sama kuin kerhoa perustettaessa: liittää jäsenensä lujaksi, yhtenäiseksi upseerikunnaksi, jonka korkeimpana ihanteena on isänmaan palveleminen ja sen itenäisyyden puolustaminen.

Upseerikerhon puheenjohtaja toimii vuosikokouksen valitsema henkilö kaksivuotistoimikauden kerrallaan. Kerholla on yksi kunniajäsen ja 52 varsinaista jäsentä, joihin kuuluvat vakinaisessa ja ei vakinaisessa palveluksessa olevat sekä varuskunnan sotilaspastori. Ulkojäseninä voivat edelleen toimia upseerikokelaat sekä upseerin arvon reservissä omaavat paikallisen reserviupseerikerhon jäsenet. Tällä hetkellä Upseerikerhon puheenjohtajana toimii yliluutnantti Nuutti Tarvai-

nen ja hänen oikeana kätenään kerhomestarina yliluutnantti Tapio Kangasvuo.

Kerhon toiminta painottuu jäsenistön yhteisiin tapahtumiin, juhliin ja illanviettoihin. Kerho on auki muutamia kertoja kuukaudessa. Vuosittaisia vaikiintuneita juhlia ovat grillijuhlat keväällä, nuorten upseerien tulojuhla, rapujuhla ja pikkujoulut. Vuonna 2010 ryhdyttiin järjestämään yhteisiä illallistilaisuuksia, joihin kerhon jäsenet yhdessä valmistivat ruokaa ja viettivät vapaa aikaansa yhdessä. Nämä tilaisuudet saivat lämpimän vastaanoton ja tilaisuuksissa otettiin huomioon myös lapset. Useana kertana oli lapsia mukana ja heille järjestettiin omaa puuhaa.

Kerholla ei ole kerhoemäntää ja kerhon myyjinä toimivat yhä kerhomestarin alaisuudessa oppinsa omaksuneet jäsenet vuorollaan.

Viimeisenä parina vuotena on virinyt taas uudestaan upseerikokelaiden hyväksyminen Upseerikerhon ulkojäseniksi. Saapumiserästä 110 melkein jokainen kokelas liittyi ulkojäseneksi ja heille pidettiin tilaisuuksia muutamia kertoja palveluksensa aikana. Tätä perinnettä tullaan jatkamaan myös saapumiserän 210 upseerikokelaille.

Vahoja perinteitä pidetään yllä ja elvytetään kovalla vauhdilla. Pois siirtyneiden upseerien laattojen naulaustilaisuus on jäänyt väliin vain muutamia kertoja ja nykyään naulaaminen pyritään suorittamaan vuosittain Jääkäriprikaatin perindepäivän tilaisuuksiin liittyen. Seuraava naulaustilaisuus järjestetään Jääkäriprikaatin vuosipäivänä 2011.

Metsästys ja kalastus ennen vanhaan ja nykypäivänä

Jääkäriprikaati ja Lapin Jääkäripataljoona suurten kairojen keskellä

Sodankylä on kautta aikain tullut tunnetuksi suurten kairojen kuntana, erityisesti kuntakeskuksen pohjoispuolella sijaitsevat Pomo-, Koitelaisen- ja Koilliskaira, ovat aina olleet erämiesten välisissä keskusteluissa mieluisina toimintaympäristöinä. Edellä mainitut laajat asumattomat kairat ovat nähneet lukuisten erämiesten ponnistelevan eri riistalajien perässä voimiaan ja omia taitojaan koetellen. Tähtäimessä on usein ollut riistalintu, toisinaan näätä, joskus karhukin, nykypäivänä useimmiten hirvi, onnistuneen laukauksen seurauksena erämies on kuitenkin kautta aikain rakentanut kahvitulet ja asettanut nauttimaan hiljaisen erämaan tunnelmasta vuodenajasta riippumatta. Metsästyksen onnistuminen 1900-luvun alun ihmiselle oli elinehto, nykypäivän erämies hakee metsästä muistoja, vapautta ja lisää ravintoa pöydältä tarjoiltavaksi. Puhuttaessa sodankyläläisiin erämaihin liittyvästä ravinnon hankinnasta ja siellä tapahtuvasta harrastamisesta, ei ole syytä sivuuttaa kalastuksen ja marjastuksen roolia kesäisessä ajankäytössä. Syrjäisten kairojen pienten sivujokien latvapurot ovat aina tarjoilleet onkimiehille pilkkukylkisiä ärhäköitä vastustajia purotaimenen muodossa, hilla-aikana kairantien varsi on autoja vähintäänkin puolillaan, ihmiset ovat painuneet suurien aapasoiden laitojen pounkoihin noukkimaan isoja ja mehukkaita kairan hedelmiä, hilloja. Vielä nyky-

päivänäkin Sodankylässä on onnistuttu säilyttämään edellä mainitut kautta aikain harjoitetut erämaan työt ainakin harrastuksina, joihin on mieluista lähteä ja ennen kaikkea metsässä kulkeminen on kiireiselle ihmiselle suuri voimavara, joka auttaa jaksamaan arjen rimpisoilla.

Kasarmi nro. 4:än seinältä löytyy kartta, joka on otsikoitu Henkilökunta kalassa tai vastaavaa, kartan reunassa on lista tuon aikaisesta 1.Jääkärikomppanian henkilöstöstä, sekä nastat jokaiselle henkilölle, listasta löytyy muun muassa kersantti (res. kapteeni) Heikki Rautasen nimi. Heikki kertoo asiasta seuraavaa: "Kartta on asetettu sen aikaisen yksikön päällikön yliluutnantti Matti Närhen toimenpitein. Tuolloin puolustusvoimien henkilöstöllä ei ollut voimassa olevaa työaikalakia, joten yksikön päällikön piti tietää missä henkilöstö milloinkin oli harjoittamassa erämaan töitään. Karttaan merkittiin oma sijainti nastalla, näin yksikön päällikkö tiesi mistä henkilökuntaa kannattaa hakea, mikäli tarvetta ilmenee". Vaarana oli tietysti oman varjellun ja parhaan kalapaikan paljastuminen muulle yksikön henkilöstölle.

Kartalle oli varmasti tarvetta, tuolloin eräreissut kestivät monesti viikosta kahteen, pois tultiin vasta kun suola, leipä ja voi olivat loppu. Kaiken kaikkiaan päiväreissuja tehtiin 60-, ja 70-luvuilla hyvin vähän. Syyt olivat yksinkertaiset, kulku erämaahan oli aikaa vievää puuhaa, esimerkiksi Koitelaisenkairaan ei mennyt nelostieltä yhtään käyttökelpoista uraa. Pomokairan puolelle pääsi autolla tuolloin joko Sovasjoen tietä 4 km Rajalan-

tieltä pohjoiseen, Torpan Paavon tietä Alapostojoen sillalle tai Peurasuvannosta luoteeseen Pomojoen rantaan. Kairassa asuttiin laavuissa ja lousteella rakotulla, kohdalle sattuessa kämpissä. Syksyllä pyydettiin lintuja ja hirviä. Varuskunnan erämiehillä oli tapana koota hirven pyyntiä varten pyytöporukka, jolla hirveä pyydettiin. Useimmiten jonkun varuskuntalaisen henkilökohtaisesti anoma hirvilupa myönnettiin Koilliskairaan Ukk-puiston puolelle. Hirveä pyydettiin Suomujokivarressa, toisinaan myös Jaurujoen Sodankylän puoleisella osalla. Kun kaato onnistui, ainoa tapa saada lihat tien varteen ja autolle oli nylkeminen ja raajominen metsässä, jonka jälkeen lihat kannettiin tien varteen. Lintujen pyynti syksyllä oli henkilökunnalle mieluista puuhaa ja tuohon aikaan Pomokairan koillisosien hakkaamattomat mäntymaot tarjosivat satumaisia saaliita, jopa siinä määrin, että toisinaan repun ja miehen kestävyys joutuivat todelliselle koetukselle kotiin lähdeittäessä. Tuolloin 60-, ja 70-luvuilla oli laillista ampua riistalintuja myös talviaikaan, latvalintujen perässä hiihdeltiin sydäntalvella ja suolistamaan päästiin myös talviaikaan. Talvella pyyntiveret pääsivät purkautumaan myös näädän jäljillä, näätiä pyydettiin aluksi jalkanaruilla, mutta Conibear merkkisten hetitappavien rautojen tullessa markkinoille, yleistyi niiden käyttö nopeasti. Ketun pyynti oli vain harvojen ja harjaantuneiden harrastus. Loppukevällä oli mahdollista asettaa pitkät eräsuokset jalkaan ja suunnata kuusikoille etsimään pesistä nousseiden karhujen jälkiä, kar-

Kuva: Tuomas Poikela

Lapin Jääkäripataljoona 90 vuotta

hujen perässä osa henkilökunnasta kävi hiihtämässä, mutta onnistumisia ei tullut. Kesäajan kalanpyynti oli aktiivista mitä moninaisimmissa muodoissa, työssä ollessa harjoitusten rytmi oli niin kiiwas, että henkilökunta ei ainakaan kouluttajaportaassa ehtinyt kalastella, pois lukien sissiharjoitukset, joissa kalastettiin aina kun siihen oli mahdollisuus ja kalaa myös harjoitusten aikana syötiin. Hillastuksesta Heikki Rautanen kertoo seuraavaa: " Hillassa kuljin yleensä mopolla, menin Torpan Paavon tietä Alapostojoen sillalle, siitä jatkoin traktoriuraa Näätäselän pohjoispuolelle ja siihen jätin ajopelinini. Kävelin varsinaisille marjapaikoille 3 kilometriä ja päivän päätteeksi kannoin ämpärin valmiiksi mopolle. Seuraavan päivän vielä keräsin hillaa, niin että toinenkin ämpäri täyttyi, jonka jälkeen oli pakko lähteä kotiin, kun mopon kuljetuskapasiteetti täyttyi."

Kaiken kaikkiaan voidaan sanoa, että edelleen eräaiheiset harrastukset ovat samansuuntaisia. Pyyntimenetelmät ovat varuskunnan alkuajoista kehittyneet tähän päivään huimasti. Nykypäivän hirvenpyytäjät ajaa city-maasturillaan mönkijä peräkärjessä kairan viimeiseen kolkkiaan, löysää koulutetun ja tutka-pannalla varustetun jämplannin pystykorvansa irti, ampuu hirven aamupäivällä, suolistaa, hakee sen mönkijällä karruun ja vie seuran nykykopille, jossa vetää sähkötaljalla nahan hirven silmille. Yhtäkaikki kesällä henkilökunnan kahvipöytäpuheet keskittyvät huomattavan paljon jo koettuihin tai tuleviin kalareisuihin ja syksyllä kuulee jatkuvasti kysytävän: "Onko sinulla vielä hirvilupia jäljellä?". Entisaikoihin verrattuna eräharrastuksissa talviaika on hieman rauhoittunut ja jonkin verran enemmän kuljetaan päiväreissuja kaavalla aamulla metsään ja illaksi kotiin saunomaan. Hienoa on ollut se, että aivan eteläisimmistä suomesta palvelukseen saapuneet upseerit ja aliupseerit ovat hanakasti siirtyneet hirviporukoiden tyhjille paikoille ampujiksi ja kaatojakin on pohjoisten erämaiden noviiseille tullut.

Metsästysseuroista alkuaikoina toiminna oli Sodankylän Erämiehet Ry, johon miltei kaikki henkilökuntaan kuuluvat metsästystä harrastavat liittyivät. Sittemmin prikaatin henkilökuntaa on ollut perustamassa lisää metsästysseuroja, joista esimerkkinä Nurmisaloon Metsästysseura Ry, jonka perustajajäsenet olivat kaikki seuran perustamisen aikaan vuonna 1979 töissä prikaatissa. Seuran reilun 30-vuotisen historian aikana, seuran 10:stä puheenjohtajasta 6 on ollut prikaatin kantahenkilökuntaan

Kuvat: Tuomas Poikela

kuuluvia. Nurmisaloon metsästysseuran historia on vain pieni osa Sodankylän varuskunnan henkilökunnan eränkävyn historiaa, mutta selkeä osoitus siitä, että ympäröivät suuret kairat ovat joko sytyttäneet tai edelleen vahvistaneet jo olemassa olevia metsäverieitä. Everstiluutnantti Lauri Korhonen tuli Lapin Jääkäripataljoonan komentajaksi 27.04.1984, hänen tutustuessaan henkilökunnan lomasuunnitelmaan, mielenkiinnon herätti se, että pataljoonassa ei ollut juuri ketään kouluttamassa heinäkuun lopussa, eikä elokuun alussa, eikä myöskään syys-lokakuun vaihteessa. Kysymällä

asia selvisi, ensin oli tietysti hilla-aika ja syyskuulta alkoi siikaverkkojen kokeminen, linnun- ja hirvenpyynti.

Edelleen 2000-luvun toisen vuosikymmenen pyörähtäessä käyntiin, suuri osa prikaatin henkilökunnasta suunnittelee ainakin osan lomistaan eräharrastusten ehdoilla. Asia on mielenkiintoinen siltä, että meillä Jääkäriprikaatissa viihdytään työn lisäksi myös vapaa-aikana erittäin hyvin maasto-olosuhteissa. Tämä asia on ehdottomasti nähtävä yhtenä prikaatin henkilöstön vahvuutena joukko-osaston kehittyessä edelleen arktisen koulutuksen keskuksena.

Lapin Jääkäripataljoonan komentajat

Komentajan sotilasarvo	Etu- ja Sukunimi (entinen nimi)	Viranhoitoaika	
I Polkupyöräpataljoona, Polkupyöräpataljoona 1; nimestä käytetyt lyhenteet I PyP, P.P.P. 1, PPP 1			
Jääkärimajuri	Martin Rafael Berg	20.04.1921 – 14.05.1921	1.
Jääkärieverstiluutnantti	Juho H Heiskanen	14.05.1921 – 27.03.1924	2.
Jääkärieverstiluutnantti	Johan V Arajuri (Ahlroth)	27.03.1921 – 25.04.1925	3.
Jääkärieverstiluutnantti	Selim E Isakson	25.04.1921 – 12.08.1926	4.
Jääkärikapteeni	Reino V Heinonen	12.08.1926 – 31.08.1926	5.
Jääkärieverstiluutnantti	Tauno Ilmoniemi (Granit)	31.08.1926 – 30.12.1926	6.
Jääkärimajuri	E Alfons Hagelberg	30.12.1926 – 10.09.1927	7.
Jääkärimajuri	Armas A Kemppi	10.09.1927 – 03.12.1927	8.
Jääkärikapteeni	Reino V Heinonen	03.12.1927 – 23.12.1927	5.
Jääkärieverstiluutnantti	Tauno Ilmoniemi (Granit)	23.12.1927 – 15.06.1928	6.
Jääkärieverstiluutnantti	Hjalmar F Strömberg (Siilasvuo 36→)	15.06.1928 – 29.06.1933	9.
Jääkärieverstiluutnantti	Kaarlo A Heiskanen	29.06.1933 – 16.05.1936	10.
Jääkäripataljoona 1, 16.05.1936 –>; nimestä käytetty lyhenne JP 1			
Jääkärieverstiluutnantti	Kaarlo A Heiskanen	16.05.1936 – 25.06.1938	10.
Everstiluutnantti	Ilmari J Karhu	25.06.1938 – 15.01.1940	11.
Jääkärieverstiluutnantti	F Ragnar Wahlbeck	15.01.1940 – 05.08.1943	12.
Majuri	Jorma T Vetre	05.08.1943 – 03.01.1945	13.
Eversti	Lauri Sotisaari	03.01.1945 – 02.01.1950	14.
Everstiluutnantti	Tapio N Peitsara (Blässar)	02.01.1950 – 03.07.1952	15.
Everstiluutnantti	Solmu K Salonmies (Salonius)	03.07.1952 – 31.12.1956	16.
Pohjanmaan Jääkäripataljoona 01.01.1957 –> nimestä käytetty lyhenne PohmJP			
Everstiluutnantti	Solmu K Salonmies (Salonius)	01.01.1957 – 11.12.1958	16.
Everstiluutnantti	Otto E Ylirisku	11.12.1958 – 27.07.1963	17.
Everstiluutnantti	Paavo Juntila	27.07.1963 – 09.02.1965	18.
Everstiluutnantti	Erkki Koivisto	09.02.1965 – 30.06.1966	19.
Lapin Jääkäripataljoona 01.07.1966 –> nimestä käytetty lyhenne LapJP			
Everstiluutnantti	Erkki Koivisto	01.07.1966 – 03.10.1967	19.
Everstiluutnantti	Kauko K Kuismanen	03.10.1967 – 10.09.1971	20.
Everstiluutnantti	Kalevi Maunula	10.09.1971 – 29.11.1973	21.
Majuri	Lauri Kymäläinen	29.11.1973 – 04.01.1974	22.
Everstiluutnantti	Martti Alatalo	04.01.1974 – 20.08.1976	23.
Everstiluutnantti	Hannu Särkiö	20.08.1976 – 30.09.1979	24.

Komentajan sotilasarvo	Etu- ja Sukunimi (entinen nimi)	Viranhoitoaika	
Jääkäriprikaati perustettiin 01.10.1979; LapJP joukkoyksikkönä Jääkäriprikaatissa			
Everstiluutnantti	Ilkka Ilmola	01.10.1979 – 31.05.1983	25.
Everstiluutnantti	Esa Pietikäinen	01.06.1983 – 26.04.1984	26.
Everstiluutnantti	Lauri Korhonen	27.04.1984 – 26.05.1987	27.
Everstiluutnantti	Jorma Ahlholm	27.05.1987 – 31.08.1989	28.
Everstiluutnantti	Paavo Kuronen	01.09.1989 – 31.07.1990	29.
Majuri	Ilkka Asteljoki	01.08.1990 – 10.01.1991	30.
Everstiluutnantti	Timo Vitikainen	11.01.1991 – 18.02.1993	31.
Everstiluutnantti	Juha Myyryläinen	19.02.1993 – 30.09.1996	32.
Everstiluutnantti	Markku Aherto	01.10.1996 – 15.01.1999	33.
Everstiluutnantti	Timo Karonen	16.01.1999 – 30.06.2000	34.
Everstiluutnantti	Kari Veijalainen	01.07.2000 – 31.03.2002	35.
Majuri	Jyrki Vaaramo	01.04.2002 – 30.06.2002	36.
Everstiluutnantti	Pasi Virta	01.07.2002 – 31.10.2004	37.
Everstiluutnantti	Marko Ekström	01.11.2004 – 31.03.2006	38.
Majuri	Esko Raaterova	01.04.2006 – 31.05.2006	39.
Everstiluutnantti	Heikki Taavitsainen	01.06.2006 – 31.07.2008	40.
Everstiluutnantti	Arto Vaarala	01.08.2008 – 31.12.2010	41.
Everstiluutnantti	Aki-Juhani Sund	01.01.2011 –	42.

Jääkärimajuri
Martin Rafael Berg

Everstiluutnantti
Erkki Koivisto

”Tärkeät tapahtumat” pataljoonan 90-vuotistaipaleella Terijoelta Sodankylään	
Tapahtuma-aika	Lyhyt tapahtumakuvaus
25.01.1918	Itsenäisen Suomen armeija perustettiin suojeluskuntien pohjalle.
25.02.1918	Jääkäripataljoona 27:n jääkärit palasivat Suomeen Vaasan kautta.
26.02.1918	Jääkäripataljoona 27 viimeisen kerran koossa paraatikatselmuksessa Vaasan torilla. Katselmuksen suoritti ylipäällikkö, kenraali C. G. Mannerheim.
16.05.1918	Vapaus sodan päätösparaati Helsingissä; päivästä tuli armeijan lippujuhlapäivä.
19.09.1918	Terijoen Rajavartiopataljoona perustettiin.
05.12.1918	Terijoelle perustettiin Sotilaskotiyhdistys ja sotilaskoti.
14.10.1920	Tarton rauha Neuvostoliiton ja Suomen välillä tehtiin.
20.04.1921	I Polkupyöräpataljoona perustettiin; perustamispäivästä tuli vuosipäivä.
28.04.1921	Annettiin pataljoonan ensimmäinen päiväkäsky.
14.05.1921	Pataljoonan ensimmäinen varsinainen komentaja jääkärimajuri Juho Heiskanen otti tehtävät vastaan jääkärimajuri M.R. Bergiltä, entiseltä I/KIR:n komentajalta. Pataljoonan ensimmäiset perusyksikön päälliköt olivat: 1.K:ssa luutnantti J Merisalo-Forsman, 2.K:ssa kapteeni M.F. Leander, 3.K:ssa kapteeni K.H. Kuokkanen; 4.K lakkautettiin perustamisvaiheessa, adjutantti reservin vänrikki A. Lummela, taluspäällikkö reservin vänrikki Eetu Happonen, lääkäri H.E. Väisänen, sotilaspastori Juho Karhu, rakennusmestari Tiusanen. Yksiköt olivat sijoitettuina aluksi: 1.K Kellomäellä 8 – 10 huvilassa, 2.K Kanervassa 6 huvilassa, 3.K Kellomäellä lähellä asemaa 2:ssa huvilassa; esikunnalla oli käytössään 10 huvilaa ja pataljoonalla yhteensä yli 100 huvilaa. Pataljoonan sotamiesten olkapoletin väri oli vihreä oranssilla reunuksella muistona rajavartiokoperinteestä. Polkupyöriä oli alussa vain n. 20 kpl, v. 1922 saatiin vähän lisää pyöriä ja v. 1923 edelleen lisää, mutta vasta v. 1924 oli jakaa pyörät kaikille, jolloin niillä ajettiin keskimäärin 3 500 km / yksikkö / mies. Pataljoonan vahvuus oli 575 henkilöä.
01.02.1922	Pataljoonaan perustettiin soittokunta, jonka ensimmäiseksi kapellimestariksi tuli Teppo Jalkanen. Hän sävelsi mm. Esimiesmarssin lahjaksi I komentajalle.
14.03.1922	Tehtiin esitys pataljoonan siirtämiseksi kauemmaksi rajasta. Sijoituspaikaksi päätettiin Terijoen kirkonkylän rautatieaseman eteläpuolinen alue. Rakennusmateriaalista rakennushirret siirrettiin Inon linnoitusalueelta.
02.10.1922	Pataljoona teki esityksen siirtymisestä kahdesta saapumiserästä vuodessa neljään saapumiserään sotavalmiuden kohottamiseksi.
17.03.1923	4.K perustettiin uudelleen, majoitus Kanervassa, päällikkö luutnantti R. Winter.
16.05.1923	Pataljoona sai I lippunsa armeijan lippujuhlapäivän paraatissa Helsingissä. Lipun pohjaväri oli tuolloin harmaa. Lipunkantajana oli väpeli A. Ikonen ja lippu-upseereina luutnantit A. Vanonen ja V. Hietala. Lipun on suunnitellut professori Carolus Lindberg (1889 – 1955). Lipun lahjoittivat viipurilaiset naiset Ida Soinin aloitteesta. Samassa yhteydessä joukon kunniamarssiksi määrättiin Toivo Kuulan Lapuanjokilaaksosta muistiinpanema Härmän marssi.
16.06.1923	Pataljoona sai ensimmäiset kadettiupseerit, vänrikit L. Sotisaari ja H. Sarparanta.
13. – 17.03.1924	Pataljoona osallistui ensimmäisiin manöövereihin Perkjärvellä yhdessä 2.D:n joukkojen kanssa; moottoriajoneuvon puuttuessa pataljoona oli hevosvetoinen

”Tärkeät tapahtumat” pataljoonan 90-vuotistaipaleella Terijoelta Sodankylään	
Tapahtuma-aika	Lyhyt tapahtumakuvaus
04.1924	Pataljoonan korpraali- ja aliupseerikoulun I johtaja oli luutnantti Y. Pöyhönen.
15.10.1924	Esikunta ja 1.K siirrettiin uusiin kasarmitiloihin Terijoelle.
03.03.1925	Pataljoonaan perustettiin ns. tiedonantjoukkue, johtajana vänrikki L Sotisaari.
21.12.1925	Julkaistiin Etupyörä-lehden näyttenumero; lehti alkoi ilmestyä ke / kk v. 1926. Lehti-idean isänä upseerikokelas Antero Rautavaara ja kapteeni K Breitholtz
09. – 24.02. 1926	Kokeilumanööveri jouduttiin keskeyttämään – 30 °C pakkasen takia ja ”Viipuri jäi valtaamatta”.
25.07.1926	Ensimmäinen rajakastetoimitus järjestettiin Aliupseerikoululle Rajajoella Veriojan suussa kapteeni Kaarlo Breitholtzin johtamana; I rajakastetodistuksen sai kokelasväpeli Antero Rautavaara, idean isänä.
02.11.1926	Pataljoonaan muodostettiin Viipurissa lakkautetusta 3.Er.KKK:sta konekivääri-komppania; sen I päällikkönä oli kapteeni J.P. Lyytikäinen.
22.11.1926	Otettiin käyttöön palveluksessa ajanlaskussa virallisesti 24-tuntijärjestelmä; ei vielä siviilielämässä tuolloin.
13.07.1927	Pataljoonaan perustettiin viestiosasto, I johtajana vänrikki I Koponen.
26.01.1928	Polkupyöräpataljoona 1:n vuosipäiväksi määrättiin 11.03. Joutselän taistelun päivä vuodelta 1555.
15.08.1928	2.K ja 4.K (vasta marraskuussa) siirtyivät Kellomäeltä Terijoelle ja AUK Rällälästä 4.K:n kasarmiin. 2.K pääsi alueen parhaaseen kasarmiin ks. piirros kasarmi-alueesta.
05.07.1931	Joutselän taistelun muistomerkki paljastettiin Joutselässä, idean isä oli pataljoonan komentaja everstiluutnantti Hjalmar Strömberg.
Kesä 1931	Kivennavan lenkki n. 60 km polkupyöräkilpailuperinne käynnistyi.
28.09.1931	Pataljoonaan nimitettiin ensimmäiset ylikersantit (10).
09.04.1932	Terijoella juhlittiin Upseerikerhon vihkiäisiä.
1933	Polkupyöräpataljoona 1 voitti ensi kerran Parolan Kilven, pysyvästi kiertävän varusmiesammunnan arvostetuimman kiertopalkinnon; tulos 0,580784.
15.09.1933	Pataljoonaan perustettiin kranaatinheitinosasto I johtajana luutnantti P. Vuorinen.
06.03.1934	4.K hajoitettiin jälleen.
05.05.1934	Aliupseerikoulu siirrettiin Teriojen vanhalle asemalle.
1934	Polkupyöräpataljoona 1 voitti Parolan Kilven tuloksella 0,698597.
1935	Polkupyöräpataljoona 1 voitti Parolan Kilven tuloksella 0,660859.
06.12.1935	Er. PionK aloitti Rajapioneerien pyykkikivi-perinnäistävän Kellomäen kasarmi-alueellaan päällikkönään luutnantti Olanti; 1. todistus annettiin luutnantti E Saariselle.
23.04.1936	Polkupyöräpataljoona 1 siirtyi hallinnollisesti Ratsuväkiprikaatin alaiseksi.
16.05.1936	Polkupyöräpataljoona 1 nimi muuttui Jääkäripataljoona 1:ksi, vaalittavaksi tulivat Jääkäripataljoona 27 kunniakkaat perinteet. Sotamiehistä tuli jääkäreitä. Kunniamarssiksi tuli Jääkärien marssi.

”Tärkeät tapahtumat” pataljoonan 90-vuotistaipaleella Terijoelta Sodankylään	
Tapahtuma-aika	Lyhyt tapahtumakuvaus
1936	Esittelijäneuvos (sosiaaliministeri v. 1924) Einar Böök lahjoitti JP 1:n upseerikerholle ostamansa Jääkärien marssin salapainoksen kehystetyn kappaleen, joka on nykyisin Jääkäriprikaatin perinnetiloissa.
06.08.1936	Pataljoonan korpraali Yrjö Nikkanen voitti keihäänheitossa hopeamitalin Berliinin Olympiakisoissa tuloksella 70,77.
1936	Jääkäripataljoona 1 voitti Parolan Kilven tuloksella 0,784605.
01.06.1937	Viestiosasto muutettiin komppaniaksi, kranaatinheitinosasto Tykkikomppaniaksi ja Aliupseerikoulu Reservialiupseerikouluksi. Pataljoonaan kuului tuolloin esikunta, kolme jääkärikomppaniaa, konekiväärikomppania, tykkikomppania, viestikomppania ja reservialiupseerikoulu.
12.06.1937	Kivennavan lenkin reittiennätyksen ajoi korpraali T Mäkinen, 2.K ajalla 1.48,51.
1937	Jääkäripataljoona 1 voitti Parolan Kilven tuloksella 0,834468.
16.05.1938	Joukko-osaston lippuun annettiin lupa kiinnittää 4 lk:n vapaudenristi nauhoineen. Kiinnittäminen tapahtui lipun uusimisen yhteydessä 06.12.1936; lipun pohjaväriksi tuli vihreä. Vapaudenristin nauhan kiinnittivät lipun lahjoittajien edustajina rouvat Ida Soinen ja Bertta Karjalainen.
1938	Jääkäripataljoona 1 voitti jälleen Parolan Kilven, nyt tuloksella 0,852666.
01.10.1938	Pataljoonan valmistunut uusi kaksikerroksinen betoninen sairaalarakennus otettiin käyttöön.
1939	Jääkäripataljoona 1 voitti seitsemännen kerran peräkkäin Parolan Kilven tuloksella 0,737161.
30.11.1939 – 27.04.1945	Talvi- ja jatkosodan aika, Lapin sota. Pataljoona sai 14.07.1941 vastaanottaa ns. Marskin konepistoolit 10 kpl, jotka olivat käytössä koko jatkosodan ajan. Jääkäripataljoona 1:stä palkittiin sotilaallisista ansioista 2 lk Mannerheimristillä (MR 2) alikersantti Toivo Ovaska ristillä n:o 89 / 31.08.1942 ja luutnantti Eino Laihiala ristillä n:o 172 / 21.12.1944.
elokuu 1945	Jääkäripataljoona 1 siirrettiin Vaasan varuskuntaan.
01.01.1957	Joukko-osaston nimi muutettiin Pohjanmaan Jääkäripataljoonaksi.
11.03.1957	Vaasan Suomalaiset naiset luovuttivat pataljoonan perusyksiköille kapteeni Eero Voiman suunnittelemat kiväärin jatkettuun puukkopistimeen kiinnitetyt yksikköviirit, joiden aiheet on saatu pataljoonan perinteistä ja taistelupaikoista. 1.K:n viirin tunnuksena on Inkerin vaakuna, paikannimi Mainila ja vuosiluku 1944; 2.K:n viirin tunnuksena on Karjalan vaakuna, paikannimenä on Nietjärvi ja vuosilukuna 1940; 3.K:n viirin tunnuksena on Vienan-Karjalan vaakuna, paikannimenä Onkamus ja vuosilukuna 1941; Tukikomppanian viirissä on tunnuksena sinisellä pohjalla Joutselän muistomerkki, paikannimenä Joutselkä ja vuosilukuna 1555; Aliupseerikoulun viirin tunnuksena on Jääkäripataljoona 27:n tunnus paikannimenä Lockstedt ja vuosiluku 1915. Myöhemmin teetettiin vielä kaksi yksikköviiriä lisää, toinen Esikuntakomppanialle, jonka viirin tunnuksena on Karjalan vaakuna tekstinä Terijoki, vuosilukuna 1921 ja toinen Panssarintorjuntakomppanialle, tunnuksena Ilomantsin vaakuna, tekstinä Ilomantsi, vuosilukuna 1944.

”Tärkeät tapahtumat” pataljoonan 90-vuotistaipaleella Terijoelta Sodankylään	
Tapahtuma-aika	Lyhyt tapahtumakuvaus
25.02.1958	Vaasan hovioikeudenpuiston reunaan pystytetty Lauri Leppäsen veistämä Jääkäripatsas paljastettiin. Patsaan paljasti tasavallan presidentti Urho Kekkonen Jääkärien kotiinpaluun 40-vuotispäivänä. Pataljoona osallistui tilaisuuteen.
28.10.1959	Viimeinen puolustusvoimien palveluksessa ollut Jääkäripataljoona 27:n jääkäri jääkärikenraali Kaarlo A. Heiskanen erosi täysin palvelleena puolustusvoimain komentajan virasta. Hän on toistaiseksi samalla ainoa perinnejoukon komentaja, joka on tullut valituksi puolustusvoimain komentajan tehtävään.
11.03.1961	Vuonna 1939 viimeksi ilmestyneen joukko-osastolehden Etupyörän julkaiseminen aloitettiin uudelleen Vaasassa.
11.03.1961	Pataljoona sai vastaanottaa sen sodanaikaisten jääkärien ja Vaasan maanpuolustusväen toimesta teetetyn Koukkaajapatsaan kilpailtavaksi vuosittain yksiköiden välisissä todellista sotilaskuntoa vaativissa kilpailulajeissa.
12 – 13.08.61	Pataljoona osallistui omalla osastollaan maatalousnäyttelyyn Sodankylässä.
09.02.1962	Jaettiin ensimmäisen kerran Suomen Ruotsalaisen Kuorolaululiiton lahjoittama upea kiertopalkinto JÄÄKÄRIMALJA saapumiserän parhaiten palvelleelle jääkärille. Sen sai vastaanottaa korpraali Rauno Heikkilä 1.K:sta, kotipaikka Les-tijärvi.
13.02.1962	Joukko-osastokilta Jääkäripataljoona 1:n Kilta ry perustettiin.
11.03.1962	Pataljoona sai uusitun lipun, jonka lahjoitti sille Vaasan Sotilaskotiyhdistys ry.
28.07.1964	Pataljoona lahjoitti joukko-osastokillan teettämän, kasarmintorin päälipputan-gon juureen sijoitetun, Jääkärikiven laattoineen Vaasan kaupungille. Kiven on suunnitellut jääkäri Pentti Penttilä.
29.07.1964	Pataljoona aloitti heittomarssina siirtymisen uudelle sijoituspaikkakunnalle So-dankylään, jossa Pohjanmaan Jääkäripataljoona otettiin vastaan 02.08.1964.
02.08.1964	Pohjanmaan Jääkäripataljoona tuli Sodankylään jäädäkseen.
01.07.1966	Pataljoonan nimi muuttui Lapin Jääkäripataljoonaksi. Perinteisen polkupyörä-joukkojen joukko-osastotunnuksen tilalle hyväksyttiin 28.10.1967 jahtitorvi, jonka sisällä Lapin Jääkäripataljoonalla on tyylitelty Pohjantähti. Uuden tun-nuksen suunnitteli sodankyläläinen opettaja, taiteilija Lasse Talosela.
06.12.1967	Joukko-osastokilta lahjoitti pataljoonalle pystyttämänsä Joutselän patsaan pienennetyn jäljennöksen, johon kiinnitettyihin pronssilaattoihin on kaiver-rettu Jääkäripataljoona 1:n riveissä sodissa 1939 – 1945 kaatuneiden 410 tais-telijan nimet.
02.04.1969	Kyljärven taisteluampuma-alueen ensimmäiset laukaukset ammuttiin.
11.03.1971	Joukko-osaston historiateos julkistettiin 50-vuotisjuhlavuoden kunniaksi.
16.02.1975	Pataljoona sai sodankyläläisten musiikintekijöiden opettaja Jouko Tekoniemen säveltämän ja opettaja Arvo Ylitalon sanoittaman Lapin Jääkärin marssin lahjaksi nimikkomarssiksi tekijöiltä.
kevät 1975	Ilmatorjuntakoulutus pataljoonassa päättyi, joukkue siirrettiin Rovaniemelle.
syksy 1977	Varuskunnan puhelinkeskus automatisoitiin ja otettiin käyttöön.
11.03.1978	Käynnistyi perinne palkita vuoden kouluttaja: I palkittiin ylik Kalevi Ahonen.
kesä 1978	Pataljoonan hevoset siirrettiin Kajaaniin Kainuun Prikaatiin.

”Tärkeät tapahtumat” pataljoonan 90-vuotistaipaleella Terijoelta Sodankylään	
Tapahtuma-aika	Lyhyt tapahtumakuvaus
1979	Vuoden alussa otettiin käyttöön uusi komea rantasauna Jeesiönjokivarressa.
11.03.1979	Pataljoonan perinnehuone avattiin kasarmi 5:n luokkatilassa.
11.03.1979	Lapin Jääkäristin ensimmäiset kappaleet jaettiin pataljoonan viimeisessä vuosipäiväjuhlassa. Jatkossa 11.03. tuli olemaan pataljoonan perinnepäivä.
11.09.1979	Vahvistui tieto, että tulevan yhtymän nimeksi tulee Jääkäriprikaati.
01.10.1979	Jääkäriprikaati aloitti toimintansa puolustusvoimain komentajan kenraali Lauri Sutelan antamin velvoittavin sanoin. Lapin Jääkäripataljoonasta tuli Jääkäriprikaatin joukkoyksikkö.
11.03.1987	Kilta lahjoitti Lapin Jääkäripataljoonalle entisin kuvion valmistetun uusitun joukkoyksikkökokoon tehdyn perinnelipun.
06.12.1991	Sodankylän Sotilaskotiyhdistys lahjoitti uudet kantotankoon kiinnitetyt entisin kuvion teetetetyt yksikköviirit käyttöön valantekotilaisuuden yhteydessä Kitisenrannan koulun piha. Pakkasta oli yli – 30°C.
11.03.1995	Viimeinen Jääkäripataljoona 27 jääkäri jääkärikenraali Väinö Valve kuoli.
30.07. – 02.08. 2004	Yhdessäjoukko-osastokillankansasuoritettiin Pohjanmaan Jääkäripataljoonan Sodankylään siirtymisen 40-vuotisjuhlavuoden muistoksi perinnepyörämarssi Vaasasta Sodankylään tasan 40 vuotta aikaisemmin käytettyä reittiä mukaillen. Pyöräilijöitä oli 45, joukossa viisi everstiä. Marssin johti silloinen Lapin Jääkäripataljoonan komentaja everstilutnantti Pasi Virta.

Käytetyt lähteet: Lapin Jääkäripataljoona 1921 – 1971, Etupyörä-lehden numerot vuosilta 1925 – 1939, 1961– 2010, Revontulten Prikaati, Puolustusvoimat – joukko-osastoperinteet, Jääkäriprikaatin Kilta ry:n Kiltakäsikirja 1995 – 2010.

Lisätietoja on saatavissa mm. seuraavista teoksista: Suomen sodat 1941 – 1945, Talvisodan historia, Jatkosodan historia, Kansa taisteli-lehden numerot vuosilta 1963 – 1986.

Jääkäripataljoona 1:n sotien aikaisia tapahtumia käsitellään mm. seuraavissa Kansa Taisteli-lehden numeroissa; koonnut Harald Johansson		
N:o / vuosi	Aiheen otsikointi	sivun:o
07 / 1963	Ryhmä Oinonen, Jääkäripataljoona 1 (RO – JP 1)	213
03 / 1969	Jääkäripataljoona 1 ennen talvisotaa	65
04 / 1969	Jääkäripataljoona 1 ennen talvisotaa	97
10 / 1974	Onkamusta motittamassa, RO / JP 1	292
03 / 1975	Hävitysretki RO, I osa	79
04 / 1975	Hävitysretki RO, II osa	118
06 / 1976	Suomen armeijan käyttämät aseet 1918 – 1945, jatkoa ...	
09 / 1976	Kepposia kannaksella	360
10 / 1977	Lukemisen arvoinen kertomus itse kullekin – lääkintämies	371
12 / 1977	Viipurin kirkot	416
11 / 1978	Äänisen laivaston valtaus	392

Kansa Taisteli-lehden lähes täydellinen vuosikertasarja koko ilmestymisajalta on Jääkäriprikaatin perinnetiloissa.

Henkilöstössä tapahtuu

Vuoden jääkäriprikaatilainen 2010 on teknikkoyliluutnantti Pasi Mikkola.

1.10.2010 myönnetyt pienoisliput, ansioristit ja mitalit

Jääkäriprikaatin pienoisliput
Everstiluutnantti Jari Haataja
Majuri (evp) Jorma Mustonen
Kapteeni Sami Sipponen
Kapteeni Petteri Kovalainen
Kapteeni Mika Penttinen
Kapteeni Timo Jaakola
Kapteeni (evp) Pentti Määttä
Kapteeni (evp) Ilkka Välimaa
Kapteeni (evp) Jyrki Sirkeinen
Kapteeni (evp) Sami Karjalainen

Kapteeni (evp) Markku Kallatsa
Kapteeni (evp) Jukka Rautio
Kapteeni (evp) Jari Tuomisto
Yliluutnantti Sami Sievänen
Yliluutnantti (evp) Heikki Jänkälä
Luutnantti (evp) Mikko Jumisko
Luutnantti (evp) Tapio Koski
Luutnantti (evp) Juha Sirviö
Ylivääpeli (evp) Heikki Maunu
Toimistosihteeri Sirkka Tepsa

Lapin Jääkäriaritit

Musiikkimajuri Juha Tiensuu (LAPSK/LAPITR)
Yliluutnantti Tapani Lampinen
Yliluutnantti Mikko Koskimaa
Luutnantti Pekka Korhonen
Luutnantti Jukka Martikainen
Luutnantti Jarmo Sverloff
Toimistosihteeri Kaarina Similä-Kuukasjärvi
Varastomestari Jarmo Alatalo
Liikenneopettaja Esko Junttila

Jalkaväen ansioristi

Yliluutnantti Tarmo Toivanen
Yliluutnantti Jorma Ovaska

Automiesristi

Kapteeni Arto Jokelainen
Kapteeni (evp) Markku Kallatsa
Luutnantti (evp) Tapio Koski
Ylivääpeli Erkki Lohela
Liikenneopettaja Esko Junttila

Maanpuolustusmitali kultaisella soljella

Toimistosihteeri Riitta-Liisa Särkelä
Toimistosihteeri Ulla Backman
Henkilöstösihteeri Ahti Rantakokko

Maanpuolustusmitali pronssisella soljella

Toimistosihteeri Tuula Ojaniemi

Maanpuolustusmitali

Luutnantti Henrik Rundgren

Vapaaehtoisen maanpuolustustyön hopeinen ansiomitali

Varastomestari Niilo Tasala

Jalkaväen säätiö palkinnut

23.9.2010 Lappeenrannassa
jalkaväen kehittäjänä
Yliluutnantti Toni Sulasalmen

Myönnetyt aloitepalkinnot

Vahtimestari Jouni Huikurille aloitteesta "Siilashallin elämysuinti"

Kapteeni Harri Huttuselle aloitteesta "Termospullon talviparannus"

1.10.2010 ylennykset

Luutnantiksi vänrikki Henry Rautio

6.12.2010 Ylennykset reservin sotilasarvossa

Luutnantiksi ylikersantti Juha Mattila
Vääpeliksi ylikersantti Tuomo Vaaraniemi
Ylikersantiksi kersantti Kari Hoppula
Ylikersantiksi kersantti Tuomas Hautaniemi
Ylikersantiksi kersantti Antti Mällinen
Ylikersantiksi kersantti Lassi-Pekka Ollikainen
Ylikersantiksi kersantti Niko Turpeinen
Kersantiksi alikersantti Janne Poikela
Kersantiksi alikersantti Joonas Huhtala
Kersantiksi alikersantti Juha-Matti Korvanen
Kersantiksi alikersantti Pekka Raassina

6.12.2010 Myönnetyt palvelusarvot

Vääpeliksi ylikersantti Antti Vihriälä
Vääpeliksi ylikersantti Tuomo Vaaraniemi
Ylikersantiksi kersantti Roni Törmänen
Ylikersantiksi kersantti Kari Hoppula
Ylikersantiksi kersantti Janne Poikela
Ylikersantiksi kersantti Joonas Huhtala
Ylikersantiksi kersantti Tuomas Hautaniemi
Ylikersantiksi kersantti Antti Mällinen
Ylikersantiksi kersantti Lassi-Pekka Ollikainen
Ylikersantiksi kersantti Niko Turpeinen
Ylikersantiksi kersantti Juha-Matti Korvanen
Ylikersantiksi kersantti Pekka Raassina

27.12.2010 Ylennykset reservin sotilasarvossa

Alikersantiksi sotilasammattihenkilö Seppo Melamies

27.12.2010 myönnetty palvelusarvo

Kersantiksi alikersantti Seppo Melamies

Virkaan nimitykset

Määräaikaisen nuoremman upseerin virkaan
26.8.2010 - 25.8.2020
Luutnantti Mats Nybo opetusupseeriksi
Luutnantti Juha Puurunen opetusupseeriksi
Luutnantti Ville Vähäpassi opetusupseeriksi

Määräaikaisen nuoremman upseerin virkaan
1.10.2010 - 26.8.2019
Luutnantti Henry Rautio opetusupseeriksi

Aliupseerin virkaan
6.12.2010
Kersantti Kristian Nieminen opetusaliupseeriksi
Kersantti Olli Säkkinen opetusaliupseeriksi
Kersantti Hannu Peltoniemi varastoaliupseeriksi
Kersantti Tatu Leppänen opetusaliupseeriksi
Kersantti Essi Fonselius liikuntakasvatusaliupseeriksi
Kersantti Juho Niemonen opetusaliupseeriksi
Määräaikaisen aliupseerin virkaan
1.9.2010 - 31.8.2015
Kersantti Taneli Vaarala sotilaspoliisialiupseeriksi
Kersantti Janne Luukinen opetusaliupseeriksi
Kersantti Antti Oikarinen opetusaliupseeriksi

1.12.2010 - 30.11.2015
Kersantti Henri Miettinen opetusaliupseeriksi
Kersantti Ilkka Näsi opetusaliupseeriksi

17.1.2011 - 16.1.2016
Kersantti Matti Hautala varastoaliupseeriksi
Kersantti Mika-Matti Aho opetusaliupseeriksi

Määräaikaiseen virkasuhteeseen sopimussotilaaksi
1.12.2010 - 31.5.2011
Vänrikki Salla Kortelainen kouluttajan tehtävään

17.1. - 16.7.2011
Vänrikki Akseli Antikainen kouluttajan tehtävään
Kersantti Tero Pesonen kouluttajan tehtävään

1.11.2010
ESJA -arviointijärjestelmän
siviilivirkaan talouspäällikön tehtävään
Taloussunnittelija Leena Rautanen

Siirrot Jääkäriprikaatista

1.10.2010

Taluspäällikkö Pia Ryyänen Pääesikuntaan ylitarkastajan tehtävään

1.12.2010

Majuri Jari Lassila Lapin Lennostoon

1.1.2011

Everstiluutnantti Arto Vaarala osastoesiupseeriksi suunnitteluosaston operatiivisen ja strategisen suunnittelun sektorille Maa-voimien Esikuntaan

Kapteeni Veli-Pekka Raunio Puolustusvoimien Johtamisjärjestelmakeskuksen Pohjois-Suomen Johtamisjärjestelmakeskuksen Rovaniemen Johtamisjärjestelmäyksikköön

Siirrot Jääkäriprikaatiin

1.1.2011

Everstiluutnantti Aki-Juhani Sund Pääesikunnan suunnitteluosastolta Lapin Jääkäripataljoonan komentajaksi

1.2.2011

Majuri Jari Piira Pohjois-Suomen Huoltorykmentistä Huoltokeskuksen päälliköksi

1.8.2011

Luutnantti Tapio Maikkula Kainuun Prikaatista

Reserviin ja eläkkeelle

1.2.2011

Taloussihteeri Kyllikki Kavakka

Majuri Jari Ristolan, majuri Jari Lassilan ja sotilaspastori Pertti Lah-tisen läksiäiskahvitilaisuus järjestettiin 30.11.2010.

1.2.2011

Ylivääpeli Erkki Lohela.

1.6.2011

Kapteeni Arto Jokelainen

Palkittuja varusmiehiä

Myönnetyt Lapin Jääkäriarit:

6.10.2010

Korpraali Aki Petteri Kiviniemi, SISSIK

6.1.2011

Upseerikokelas Tero Tapani Tallgren, 1.JK

Kersantti Aksu Ensio Lämsä, 1.JK

Korpraali Matias Mikael Leppänen, 1.JK

Upseerikokelas Akseli Pekanpoika Antikainen, TUKIK

Alikersantti Miika Johan Henrik Ollila, TUKIK

Jääkäri Simo Petteri Rantakokko, TUKIK

Kersantti Tero Kyösti Pesonen, H- JA KULJK

Korpraali Samppa Mikael Kalliorinne, H- JA KULJK

Upseerikokelas Joonas Pertti Pellervo Koskelainen, SISSIK

Upseerikokelas Mika-Matti Olavi Aho, 3.JK

110 saapumiserän 270 vuorokautta palvelleista varusmiehistä palkittiin seuraavat henkilöt 7.4.2010:

Jääkäriprikaatin puukko ja kunniakirja erittäin ansiokkaasta palveluksesta Jääkäriprikaatissa:

Jääkäri Leinonen Heikki Tapani, SISSIK

Jääkäriprikaatin puukko ja kunniakirja hyvästä palveluksesta sotilaspoliisina Jääkäriprikaatissa:

Korpraali Karvonen Janne Heikki Juhani, SISSIK

Jääkäriprikaatin puukko ja kunniakirja hyvästä palveluksesta lääkintämiehenä Jääkäriprikaatissa:

Korpraali Stähle Mikko Antti Juhani, SISSIK

Kiltamitali hyvähenkiselle varusmiehelle

Korpraali Mäki Juho Matias, H- JA KULJK

Korpraali Stähle Mikko Antti Juhani, SISSIK

Oulun Sotilaskotiyhdistyksen stipendi Oulun seudulta olevalle rehdille, reippaalle ja joukkoon sopeutuvalle varusmiehelle:

Korpraali Isola Aleksi Viljami, SISSIK

Korpraali Vinkka Antti Johannes, SISSIK

110 saapumiserän 362 ja 210 saapumiserän 180 vuorokautta palvelleista varusmiehistä palkittiin seuraavat henkilöt:

Jalkaväen mitali, kunniakirja ja jalkaväen vuosikirja erittäin ansiokkaasta palveluksesta Jääkäriprikaatissa:

Upseerikokelas Aho Mika Matti, 3.JK

Kersantti Leivo Hannu-Pekka, SISSIK

Sodankylän Reserviupseerien mitali ja puukko ansiokkaasta palveluksesta Jääkäriprikaatissa:

Upseerikokelas Tallgren Tero Tapani, 1.JK

Lapin Reserviläispiirien mitali ja puukko ansiokkaasta palveluksesta Jääkäriprikaatissa:

Kersantti Tohola Mikko Tuomas, TUKIK

Itsenäisyyden puolesta -kirja ja Jääkäriin testamentti ansiokkaasta palveluksesta Jääkäriprikaatissa:

Korpraali Virmasalo Sampo Vilhelmi, SISSIK

Jääkäriprikaatin kunniakirja ja puukko taitavasta ja kolarittomasta moottoriajoneuvon kuljettamisesta varusmiesaikana

Jääkäri Rahkola Iikka Olavi, H- JA KULJK

Jääkäriprikaatin kunniakirja ja puukko hyvästä palveluksesta erikoisajoneuvon kuljettajana Jääkäriprikaatissa:

Korpraali Yliniemi Janne Matias, TUKIK

Jääkäriprikaatin kunniakirja ja puukko ansiokkaasta palveluksesta Lapin Jääkäripataljoonassa:

Jääkäri Hinkkainen Matti Henrik, TUKIK

Jääkäriprikaatin kunniakirja ja puukko ansiokkaasta palveluksesta ansiokkaasta palveluksesta Pohjan Jääkäripataljoonassa:

Korpraali Pätsi Niko Patrik, SISSIK

Jääkäriprikaatin Killan luovuttama "Puolesta Maan" –veteraanimatrikkeliki parhaalle sodankyläläiselle 362 vrk palvelleelle:

Upseerikokelas Aho Mika Matti, 3.JK

Jääkäriprikaatin Killan luovuttama "Puolesta Maan" –veteraanimatrikkeliki parhaalle sodankyläläiselle 180 vrk palvelleelle:

Jääkäri Melamies Jussi Jouni Eemeli, TUKIK

Oulun Sotilaskotiyhdistyksen stipendi Oulun seudulta olevalle rehdille, reippaalle ja joukkoon sopeutuvalle varusmiehelle:

Upseerikokelas Heinikoski Kimmo Tapani, 1.JK

Upseerikokelas Pääkkö Pertti Tapio, TUKIK

Alikersantti Suvanto Patrik Nikolai, 3.JK

Alikersantti Taskila Pekka Paavali, SISSIK

Korpraali Määttä Henrik Mikael, SISSIK

Jääkäri Tihinen Jyrki Tuomas, 3.JK

Pohjan Prikaatin Killan stipendi erittäin ansiokkaasta palveluksesta Pohjan Jääkäripataljoonassa

Upseerikokelas Koskelainen Joonas Pertti Pellervo, SISSIK

Kiltamitali hyvähenkiselle varusmiehelle:

Upseerikokelas Kosola Ville Veijo (3.JK)

Upseerikokelas Tallgren Tero Tapani (1.JK)

Upseerikokelas Vilmi Ville Martti (SISSIK)

Alikersantti Kytölä Niilo Esa Samuli (TUKIK)

Jääkäri Kalliorinne Samppa Mikael (H- JA KULJK)

Jääkäriprikaatin tapahtumakalenteri 1.3.-31.7.2011

TAPAHTUMA	AIKA	PAIKKA
1. Kotiuttaminen		
Kotiuttaminen 210/270	7.4.	Sodankylä
Kotiuttaminen 210/362, 111/180	8.7.	Sodankylä
2. Juhlatilaisuudet		
Vala	11.2.	Sodankylä
Lapin Jääkäripataljoonan perinnepäivä	11.3.	Sodankylä
Kotiuttamisjuhla 210/270	6.4.	Sodankylä
Lippujuhla	4.6.	Sodankylä
Tulojuhla	15.7.	Sodankylä
3. Kirkolliset tapahtumat		
Sotilasrippikoulu	2.-4.3.	Rovaniemi
Kenttäiltahartaus	6.7.	Sodankylä
Tulojumalanpalvelus	17.7.	Sodankylä
4. Muut tapahtumat		
JPR:n RK-ampumahiihto	28.3.	Sodankylä
Hiihdon sotilaiden SM-kilpailu	21.-24.3.	Joensuu
JPR:n partiohiihto	8.4.	Sodankylä
Hiihtomarssi	13.4.	Sodankylä
Hiihdon sotilaiden SM	21.-24.4.	Kajaani
Terveitä aamuja tapahtuma	28.4.	Sodankylä
Maastoammunnan sotilaiden SM	17.-20.5.	Lappeenranta
Sotilaiden ampumasuunnistuksen SM	25.-26.5.	avoin
Maavoimien sotilaiden 5-ottelu	6.-8.6.	Utti
5. Harjoitukset ja kurssit		
Sotilaskuljettajakurssi C	28.2.-15.3.	Sodankylä
Lääkintämieskurssi	7.3.-3.4.	Sodankylä
Sotilaspoliisimiehistökurssi	21.2.-20.3.	Sodankylä
Kunnossapito-, täydennys- ja sotilastehtäväkurssit	7.-27.3.	Sodankylä
Kokelasvaellus	26.-28.4.	Kilpisjärvi
Sotilaspoliisien maastoharjoitus	8.-10.3.	Sodankylä
Telakuorma-autokurssin maastoharjoitus	14.-18.3.	Sodankylä
E-kurssien ampuma- ja taisteluharjoitus	21.-24.3.	Kyläjärvi
Huollonkurssien maastoharjoitus	21.-24.3.	Sodankylä
Alueellinen sotilaspoliisiharjoitus	21.-26.3.	Rovajärvi
Kaukoliikenne harjoitus	21.-24.3.	Sodankylä
Valtakunnallinen kaukoliikenneharjoitus	4.-8.4.	Kajaani
Joukkueammunnat	2.-6.5.	Rovajärvi
Sissi- ja sotilaspoliisiharjoitus	17.-20.5.	Rovajärvi
Joukkueammunnat	9.-13.5.	Rovajärvi
Aselajiharjoitus	23.-27.5.	Kyläjärvi
Alueellinen taisteluharjoitus KOTKA	4.-9.6.	Rovajärvi
Maavoimien panssaritorjuntaohjusharjoitus	4.-9.6.	Rovajärvi
PASI-kurssi	25.7.-6.8.	Sodankylä

Vierailuja ja tapahtumia

Jääkäriprikaatin vuosipäivää juhlittiin 1.10.2010 Sodankylän varuskunnassa perinteisen ohjelman mukaisesti. Yksiköt kilpailivat paremmuudesta erilaisissa sotilaskuntoa vaativissa tehtävissä Jääkärikilpailussa. Sankarivainajien muistoa kunnioitettiin laskemalla seppeleet Sankarihautausmaan Sankarimuis-

tomerkille, Joutselän patsaalle ja Jänkäjääkärien muistomerkille.

Paraatikselsmus ja ohimarssi järjestettiin Joutselän patsaalla. Paraatijoukkoja komensi everstiluutnantti Hans Adolf Ehrnrooth ja katselmuksen vastaanotti Jääkäriprikaatin komentaja eversti Mauri Koskela.

Päiväjuhlaa vietettiin kahvitilaisuutena Sotilaskodissa ja illanvietto rantasaunalla. Lämpimät kiitokset rantasaunalla järjestetyn illanvieton tarjoiluista Jääkäriprikaatin Killalle ja K-Supermarket Pohjantähdelle, Senaattikiinteistöille ja Puolustushallinnon Rakennuslaitokselle.

Vierailuja ja tapahtumia

Jääkäriprikaatin vuosipäivänä juhlittiin myös 50 vuotiasta Jääkäriprikaatin komentajaa eversti Mauri Koskelaa. Eversti Koskelan saamista lukuisista lahjoista erikoisin oli Sodankylän Korjaamolla kehitetty "sentinvenytyskone".

Sotilaspastori Pertti Lahtinen vihki nuorenparin arktisen lämpimästi Joutselän patsaalla 29.10.2010.

Saapumiserän 210 sotilasvala vannottiin ja sotilasvakuutus annettiin Sodankylän varuskunnassa perjantaina 13.8.2010. Valan ja vakuutuksen esilukijana toimi sotaveteraani Matias Niemi Sodankylän Kieringistä.

Vierailuja ja tapahtumia

Tammikuussa palvelukseen astuneet alokkaat vannoivat valan tai antoivat juhlallisen vakuutuksen Jääkäriprikaatissa 11.2.2011. Valan ja vakuutuksen esilukijana toimi kansanedustaja Janne Seurujärvi.

Suomeen akkreditoituidut sotilasasiamiehet puolisoineen tutustuivat Jääkäriprikaatin arktiseen osaamiseen 25–35 asteen pakkasessa 14.–15.2.2011. Vierailun isäntänä toimi eversti Mauri Koskela.

Pohjan Jääkäripataljoonan perinnepäivä 16.2.2011

Pohjan Jääkäripataljoona vietti perinnepäiväänsä komentajansa everstiluutnantti Jari Osmonen johdolla 16.2.2011. Tuo päivämäärä periytyy alkuperäisestä perinnejoukosta, Kuninkaallisesta Pohjanmaan Jalkaväkirykmentistä, jonka perustamisen kuningas Kustaa II Aadolf vahvisti allekirjoituksellaan 16.2.1626 eli 385 vuotta sitten.

Tilaisuutta vietettiin kirpeässä yli 30-asteen pakkassäässä paraatikatselemuksella Joutselän patsaalla, jonka päätteeksi laskettiin seppele Joutselän muistomerkillä. Paraatikatselemuksen jälkeen pataljoona suoritti ryhdikkään ohimarssin poikkeuksellisesti muonituskeskuksen edessä. Tilaisuus jatkui muonituskeskuksessa päiväjuhlalla, jossa juhlapuheen piti vuosina 1993-1996 Pohjan Jääkäripataljoonan suoranaisten perinnejoukko-osaston, Pohjan Prikaatin komentajana toiminut eversti evp Reijo Sallinen. Kunniavieraina päivän tapahtumissa olivat sotiemme veteraaneja sekä Pohjan Prikaatin killan edustajat.

Perinnepäivänä muistettiin ja palkittiin seuraavia henkilöitä:

Pohjan Jääkäripataljoonan pienoislippu:
 Everstiluutnantti Jari Haataja
 Majuri evp Jari Ristola
 Kapteeni Sami Sipponen
 Kapteeni evp Jukka Rautio
 Kapteeni evp Pentti Määttä
 Yliluutnantti evp Risto Moilanen
 Luutnantti evp Juha Sirviö
 Luutnantti evp Jorma Nieminen

Pohjan Prikaatin killan stipendi ja Pohjan Jääkäripataljoonan puukko:
 Vuoden 2010 kouluttaja ylikersantti Saku Aikio

Lisäksi vuonna 2009 kouluttajastipendillä palkittu yliluutnantti evp Risto Moilanen palkittiin Pohjan Jääkäripataljoonan puukolla

Vesaisen Risti:
 Kiltasisar Paula Kivioja
 Sotaveteraani Hemmi Jaara
 Kiltaveli Esko Keränen

Jääkäriprikaatin aloitepalkinto ja kunniakirja:
 Kapteeni Harri Huttunen

Jääkäriprikaatin komentaja, eversti Mauri Koskela, ylensi päivämäärällä 16.2.2011 korpraaleiksi
 Jääkäri Kimi Oskari Filpus (SISSIK)
 Jääkäri Sami Jaara (SISSIK)
 Jääkäri Saku Johannes Laakso (SISSIK)
 Jääkäri Sakari Tuomas Penttilä (SISSIK)
 Jääkäri Jermu Esko Pikkarainen (SISSIK)

Pohjan Jääkäripataljoona haluaa onnitella joukko-osastomme veljes joukko-yksikköä, Lapin Jääkäripataljoonaa, 90-vuotispäivän johdosta. Arktista onnea ja menestystä tulevillekin vuosille.

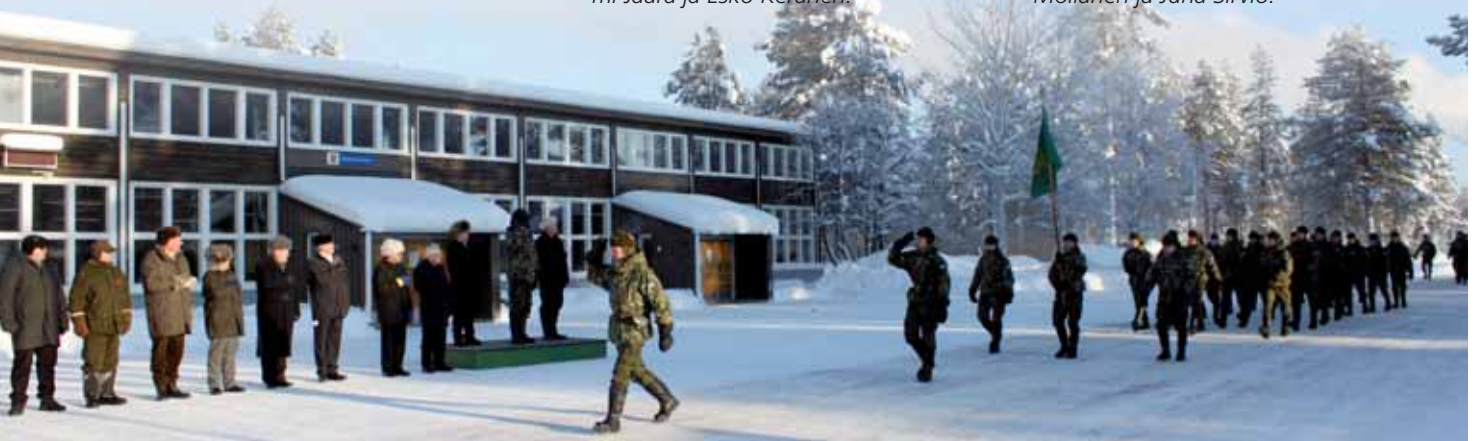
Pohjan Jääkäripataljoonan komentaja everstiluutnantti Jari Osmonen.

Kuvassa vasemmalta Paula Kivioja, Hemmi Jaara ja Esko Keränen.

Kuvassa vasemmalta Jukka Rautio, Risto Moilanen ja Juha Sirviö.

Arvo Ylitalon muistoja

Tämäkertaisen Etupyörän veteraaniesittelyn kohdehenkilö on Sodankylään vuonna 1950 peruskoulunopettajaksi tullut ja paikkakunnalla siitä asti monin eri tavoin kulttuurillisesti ja monipuolisesti järjestötoimintojen alalla vaikuttanut, nyt 88-vuotias, sanankäytön virtuoosi Arvo Ylitalo. Hän syntyi Vimpelissä, osallistui ryhmänjohtajana ja tukikohdan päällikkönä jatkosotaan 2./JR 52:n ja ErP 12/JR 7:n riveissä Karjalan kannaksella. Haavoittuminen tuli hänen kohdalleen kahdesti 17.3.1944 Ohtassa ja 10.6.1944 Vaskisavotassa. Hänen tuotantonaan on mm. nyt 90-vuotisjuhliinaan viettävän joukkoyksikön Lapin Jääkäripataljoonan perinnemarssin, Lapin Jääkäriin marssin, sanoitus, yhtenä noin 200 sävelteoksen tekstityksestä. Hänen alla olevan kirjoituksensa yhteys liittyy tapahtumaan, joka sijoittuu jatkosodan aikana kymmenen kilometrin etäisyydelle muinaisen Joutselän taistelun maastosta vuodelta 1555. Seuraavassa Arvo Ylitalo muistelee tapahtumaa.

Me olimme sen hinta

Kauttaaltaan aukeaksi hakattu pyöreälakinen mäenharjanne, sotaisaa ympäristöään valtatie vartijana halliten. Jo kaukaa katsoen se ikään kuin kasvoi esiin maisemassaan muusta merkittävästä erottuen. Salaperäisenä, uhkaavanaikin, se kantoi hartioillaan muistoa sotai-

sesta menneisyydestään ikään kuin taas uutta aikaansa odottaen. Se oli hallitseva maastokohta, sodassa haluttu omaisuus. Sellaisen hinta maksetaan verellä.

Vuosikausia olimme ahkeroineet sen uumenissa sotaisen aikamme omituiset askareet arkipäivänämme. Maan mustaan syliin olimme kaivaneet kylämme. Maan kylmä kohtu kasvatti kaupunkimme muureinaan miinakenttiä ja piikkilanka-aitaa. Taisteluhaudat, kuin kylätiet kukkulaa kiertäen, puettiin puulla ja kengitettiin konekivääripesäkkeillä ja pimeään maanalaisen majamme katto oli kolme hirsikertaa.

Kelpo kenttälinnoituksemme, eräänlaisella innolla omin käsin rakennettu, oli tuttu ja turvallinen, mutta maailmansota ympärillämme oli yllätyksiä täynnä ja sen jokainen arki odottamaton. Mikään ei ollut takuuarmaa. Vuosikausia enimmäkseen vain omillaan ollut vihollinen oli virkistymässä. Aavistimme, tunsimme, tiesimmekin sen. Olimme kuulleet ja nähneet suuren muutoksen merkit eikä niistä voinut enää erehtyä. Kolme näköesteiden perättäistä riviä etumaaston aukealle sivustalle ilmestyessään olivat oireelliset. Tieltä niiden takaa kuultiin joka yö uhkaavia ääniä; kenties marssirivistöjä, moottoriajoneuvoja, materiaalia? Se kaikki oli matkalla meitä kohti. Kolkko kolina eräänä yönä kuin kuulutti uutisensa: panssareita! Enää ei ollut epäilystäkään; vihollinen sai raskaita aseita ja uusia joukkoyksiköitä riveihinsä. Se valmistautui suurhyökkäykseen ja he tulisivat pian.

Suuren taistelun lähestyvä uhka on kuin elävä olento. Kaiken muun tieltään työntäen se täyttää koko tietoisuutesi tilan. Alati itseään kasvattaen se asuu mielesi maisemassa eikä sinulla ole mitään valtaa sen yli. Se on kuin toinen minuutesi, se on ankara käsky käsissäsi. Kun aamu koittaa, tällä paikalla alkaa

*Arvo Ylitalo
peruskoulunopettaja, Jääkäriprikaatin
kunniajääkäri, kotiseutuneuvos, Sotain-
validien Veljesliitto ry:n hallituksen jäsen
2004 – 2008.*

taistelu elämästä ja kuolemasta. Silloin jokaista kättä tarvitaan ja jokainen antakoon itsensä alttiiksi arvaamattomalle.

Silloin kysytään, kuka olet

Yli ajan ja paikan ulottuvuuksien elää ihmismielessä yhteys ikuiseen. Toivo on toinen todellisuus, sotilaan viimeinen ja usein ainoa pakopaikka. Mielensisäinen maailma avaa armeliaan ovensa suurimman hädän hetkellä. Kukaan meistä ei sitä ääneen sanonut, mutta jokainen sen näki, että edessämme oli vain yksi tie.

Sinä yönä emme nukkuneet. Myös vihollinen valvoi. Vaiti oloa, jähmettynyttä jännitystä, aavistelevaa, kasvavalla levottomuudella ladattua odotusta. Hätäisiä katseita hämärtyvään yöhön. Kuultiin outoja ääniä etumaaston jylhästä au-tiudesta. Jossakin taaempänä, kesäyön kohisevassa hämärässä, nähtiin tanssivia valopisteitä. Olivat kuin tulikärpäsiä, taustastaan tuskin erottuen.

- Mahorkkasätkät siellä säkenöivät!

Vartiomiehen ojennettu käsi osoittaa uhkaavaan etelään. Muinaisten sotien mustat varjot viipyivät kuin viestin tuojina ajan mystisessä maisemassa. Tällä paikalla oli ennenkin taisteltu.

Olimme suomalaisen olemassaolon uhanalaisella rajalla ja vastassamme oli suurvallan sotavoima. Olimme ylivoimaisen edessä, mutta se, mitä tunsimme oli väkevyttemme. Me olimme osa jostakin enemmästä, merkityksellisestä.

Me olimme sen hinta.

**Yhteistyöllä hyvät vuosipäiväjuhlat
01.10.2010**

**LapJP:n
90-vuotisjuhlat
odottavat v. 2011**

**Jääkäriprikaatin
Kilta ry
– 49 vuotta
joukko-osastokilta-
toimintaa**

**Kultamuseo ja
Tankavaaran taistelut
kiltalaisten kohteena**

Killan kotiuttamisinfo ja lähtökahvit

Sivun kuva: Pekka J Heikkilä

Jääkäriprikaatin joukko-osastokilta vaalii joukko-osastoperinteitä

Jääkäriprikaatin Kilta ry saavutti 49. vuoden iän kuukausi sitten (13.02.). Jääkäriprikaatin perinnetiloista löytyy ns. Jääkäripataljoona 1:n ”vanhojen partojen” kokoontumisten vieraskirja, joka on otettu käyttöön Vaasassa 17.08.1953 saatesanoin, että kokoontumiset tapahtuvat virkaiältään vanhimman allekirjoittajista koollekutsumana vuosittain elokuun ensimmäisenä lauantaina niin kauan kuin ”vanhoja” on palveluksessa. Kirja merkinnät päättyvät viimeisen ”vanhan” sotilasmestari Armas Saastamoisen jäätyä eläkkeelle 06.12.1968 Sodankylässä.

Tuossa kirjassa on 02.12.1961 Vaasan upseerikerholla vietetyn ”pumpputtien” ja ”pumputtarien” illanvieton läsnäolokuittausten jälkeen merkitty, että kyseisessä illanvietossa lausuttiin Jääkäripataljoona 1:n Killan syntysanat. Kyseiseen kokoontumiseen osallistuivat Pohjanmaan Jääkäripataljoonan komentaja, everstiluutnantti Otto Ylirisku, rouva Eeva Ylirisku, pataljoonapuseeri, majuri Erkki Reinikainen, Armas Saastamoinen, rouva Rauha Haapalinna, Antti Haapalinna, Tapani Lampinen, rouva Eila Moi-

lanen, Vilho Moilanen, rouva Toini Pöntinen, Väinö Pöntinen, rouva Elli Siltala, Antero Siltala, rouva Hellin Vanhanen ja Eino Vanhanen.

Killan perustaminen toteutui runsas kaksi kuukautta tästä ajankohdasta eteenpäin pidetyssä perustavassa kokouksessa samassa huoneistossa helmi-kuun 13. päivänä 1962.

Olemme nyt tapahtuneiden monien muutosten jälkeen siinä vaiheessa, että valmistaudumme viettämään Jääkäriprikaatin Kilta ry:ksi 28.03.1985 nimensä muuttaneen joukko-osastokillan viisikymmenvuotisjuhlia vuoden kuluttua. Killan hallitus ottaa mielellään vastaan jäsenistöltä hyviä ajatuksia ja toteuttamiskelpoisia ideoita tämän merkittävän tapahtuman juhlistamiseksi. Todetakoon, että näistä em. kirjan ”vanhojen partojen” joukosta on keskuudessamme enää 91-vuotias everstiluutnantti Ilmo Haario. Sen sijaan Killan perustavan kokouksen osallistujia on vielä elossa useampia. Toki he ovat osuutensa Killan hyväksi kiitettävästi tehneet perustamalla Killan, mutta jos heiltä hyviä ajatuksia löytyy, otamme ne kiitollisuudel-

la vastaan edelleen. Vetoamme myös nuorempiin kiltalaisiin heidän saamiseksi mukaan suunnittelemaan yhteisen joukko-osastokiltamme juhlaa ja tulevaisuutta periaatteella, että kiltta on sitä, mitä sen jäsenistö haluaa sen olevan, kunhan toiminta on puitteiltaan maan lakiin ja killan sääntöihin sopivaa.

Tiedossamme on, että nykyinen Kiltamme puheenjohtaja, professori Tauno Turunen on jäämässä virkatyöstään ansaitulle eläkkeelle lähikuukausien aikana ja on alustavasti antanut lupauksensa, kannatuksen riittäessä, jatkaa puheenjohtajana ”täysipäiväisesti” edelleen.

Jääkäriprikaatin Kilta ry:n hallitus ja jäsenistö yhtyvät niihin onnen ja jatkuvan menestyksen toivotuksiin, jotka itsenäisen maamme vanhimmalle katkeamattoman elinkaaren omaavalle perinnejoukolle Lapin Jääkäripataljoonalle sen 90-vuotisperinnettä päivänä osoitetaan – kunniaakkaat perinteet velvoittavat ja luovat arvokkaan pohjan, jolta ponnistaa Jääkäriprikaatin joukkoyksikkönä alkavalle uudelle vuosikymmenelle kohti täyttä sataa!

Kuva: Seifa-Sätiö/Mediaopaja/Luho Takala

Iloista hymyä ei ole vielä arvotettu:

Aloitin Sodankylän Sotilaskotiyhdistyksen puheenjohtajana tämän vuoden alussa ja tältä osin voidaan sanoa, että ympyrä on kohdallani sulkeutunut.

Muutin Sodankylään Savukoskelta vajaa kaksi vuotta sitten, mutta Sodankylä ja Sodankylän Sotilaskotiyhdistys eivät ole minulle vieraita asioita. Kun tulin etelästä Lappiin 1980-luvulla, oli kotini silloin Sodankylässä ja vieläpä varuskunnassa, jossa asuin liki 20 vuotta. Minua houkuteltiin pian muuttoni jälkeen yhdistyksen toimintaan mukaan ja muistan vieläkin ensimmäisen metsäkeikkani, jonka tein muista sisarista poiketen sininen äitiysmekko uljaasti hulmuten!

Pian huomasin istuvani yhdistyksen johtokunnassa ja melkein yhtä pian olin mukana harjoituksissa Rovajärvellä. Kaikkein rakkaimmat muistot minulla on ehkä juuri Heinuvaarasta, kun muiden sisarien kanssa odottelimme toisia öisin pitkiltä autokeikoilta tai kun monen mutkan kautta saimme myymäläautomme jonnekin kauas yön pimeyteen, ja myyntiluukun eteen asettui joukko nokinaamaisia nuoria miehiä ja naisia. Tunsimme olevamme todella tervetulleita munkkilaatikoinemme.

Silloisen puheenjohtajan, Riitta Kivilan jälkeen minut valittiin myös yhdistyksen puheenjohtajaksi. Tänä aikana kiinnostuin myös European Christian Home Organisationin eli ECHOS-järjestön toiminnasta entisen Jugoslavian maissa. Kesken puheenjohtajakauden lähdin itsekin sisarten kannustamana Sarajevon miljoonakaupunkiin, josta kotiuduin puolen vuoden kuluttua. Minut kuitenkin pyydettiin Bosnia-Hertsegovinaan takaisin ja seuraava asemapaikkani oli sillastaan kuuluisa Mostar, jossa lentokentän lähellä olevassa suuressa Nato-leirissä asuin seuraavat kolme kuukautta. Nämä ajat opettivat minut taipumaan tämän elämän edessä niin, että tulen aina kunnioittamaan puhdasta vettä ja ruokaa ja sitkeitä bosnialaisia naisia, jotka olivat selvinneet sodasta, vaikka olivat menettäneet optimistista elämänsänsä lukuun ottamatta lähes kaiken.

Vaikka olen kierrellyt ammattini takia muutaman vuoden ympäri Lapin lääninä ja ollut vuosia pois sotilaskotitoiminnasta, tuntuvat leirit olevan edelleenkin yhtä mukavia ja yhteistyö Jääkäriprikaa-

tin kanssa sujuvan entiseen tapaan erinomaisesti. Jotkut asiat ovat muuttuneet poissa ollessani, jotkut pysyneet melkein samanlaisina. Tämän tulevan kauteni aikana tulen kiinnittämään entistä enemmän huomiota sisartoimintaan, henkilökunnan hyvinvointiin sekä palveluumme ja tuotevalikoimaamme. Työntekijät, sekä vapaaehtoiset sisaret että palattu henkilökunta on yhdistyksen tärkein voimavara ja heistä on pidettävä hyvää huolta. Yksi suuri haaste on yhdistyksemme historian tallentaminen. Toivon, että se saadaan ainakin alkuun jo tämän kolmivuotisen kauteni aikana. Jatkuvuuden kannalta on myös tärkeää, että joukkoomme saadaan uusia sisaria, vaikka kilpailu ihmisten vapaa-ajasta on nykyään melko kiivasta. Tämä on hyvä harrastus, se kulkee aina mukana, tähän ei tarvitse kalliita välineitä, sillä iloista hymyä ei ole vielä arvotettu, ja samanhenkisiä ystäviä löytyy joka puolelta Suomea.

Kattojärjestömme Sotilaskotiliitto täyttää tänä keväänä 90 vuotta ja me sisaret matkustamme toivottavasti suurella joukolla Helsinkiin juhlistamaan liitto. Lapin Jääkäripataljoona on melkein päällekkään saman ikäinen. Onnittelten lämpimästi juhlistamaan joukkoyksikköä ja toivon, että työemme jatkuu edelleenkin samassa yhteisymmärryksen hengessä.

Leena Klemi-Lohiniva

Sotkun munkki kevyemmäksi

Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen aloitti vuonna 2006 Varusmiesten painonhallinta- ja terveyden edistäminen –projektin, joka jatkui vuoteen 2010 saakka. Projektin tarkoituksena oli saada tietoa nuorten miesten terveydestä, ruokailutottumuksista ja niihin vaikuttavista käsityksistä, lisätä terveellisen ruoan tarjontaa varuskunnissa mausta ja houkuttelevuudesta tinkimättä sekä edistää terveellisiä ruokavalintoja varusmiespalveluksen aikana ja sen jälkeen. Sotilaskotijärjestöstä varsinaisessa tutkimuksessa olivat mukana Hämeenlinnan ja Kajaanin Sotilaskotiyhdistykset sekä näiden varuskuntien muonituskeskukset.

Sotilaskotiliitto seurasi tarkasti Hämeenlinnan ja Kajaanin Sotilaskotiyhdistysten kohdalla projektista saatuja kokemuksia ja ne osoittautuivat niin hyväksi, että liitto järjesti myös muille yhdistyksille, joilla on sotilaskoti, samansisältöisen kehittämissuunnitelman. Projekti toteutettiin työpajatoimintana ja pajojen vetäjänä toimi Lahden ammattikorkeakoulun lehtori, terveystieteiden maisteri Riitta Airola. Sotilaskotiliitossa toivottiin, että sotilaskotiyhdistyksistä työpajoihin osallistuisivat sotilaskodinhoitaja, leipuri ja yksi vapaaehtoinen sisar, jotka ovat kiinnostuneita yhdessä ja yhteistyössä yhdistyksensä sisarten ja henkilökunnan kanssa kehittämään tuotevalikoimaa varusmiehille terveelliseen suuntaan.

Sodankylän Sotilaskotiyhdistyksen työpajatoimintaan ovat osallistuneet vt. sotilaskodinhoitaja Tiina Korva/ sotilaskodinjohtaja Ari Kilpelä, leipuri Tuija Nätyntki ja johtokunnan jäsen Marja Tuovinen. Projektin myötä yhdistyksessämme on entistä enemmän alettu kiinnittämään huomiota myyntituotteidemme terveellisyyteen. Munkit paistetaan nykyään rypsiöljypohjaisessa rasvassa, munkkitaikinaan lisätään hieman kauralesettä ja sämpylätaikinaan käytetään kuitupitoisia leseitä, juoksevaa rypsiöljyvalmistetta ja osa vehnäjauhoista korvataan grahamjauhoilla. Sämpylöiden täytteenä käytetään juustoviipaleita, joissa on rasvaa 17 prosenttia, voileipäleikettä tai palvikinkkua, kevyetmetvurstia, pippurihätkää ja tietysti tuoretta kurkkua ja tomaattia. Mokka-palojen leivontaan käytetään juoksevaa rypsiöljyvalmistetta margariinin sijaan. Pizzajuustoraasteessa on rasvaa enintään 17

prosenttia ja pizzapohjat leivotaan auki vehnä- ja grahamjauhoseoksella. Ajoittain tarjoamme varusmiehille ilmaiseksi hedelmiä sotilaskodin kassalta. Myyntivalikoimiin olemme lisänneet isojen megapussien rinnalle pieniä sipsi- ja karamellipusseja.

Sotilaskodin leivonnaisvalikoimissa on myös uutuuksena pätkämunkki, joka painaa 30 grammaa, puolta vähemmän kuin tuttu rengasmunkki. Hinnaltaan pätkämunkki on tietysti rengasmunkkia edullisempi. Tällä hetkellä suosituin leivonnainen valikoimissamme on kinuskimunkki joita leivotaan keskimäärin 2550 kappaletta kuukaudessa. Suklaamunkin menekki on myös hyvä, sulatetaanhan munkin päälle aitoa tummaa suklaata, jonka terveysvaikutukset ovat kiistattomia. Lisäksi suklaa tunnetusti lievittää koti-ikävää ja sydänsuruja.

Kaiken kaikkiaan projekti oli hyvä ja antoisa. Tulemme jatkossakin toteuttamaan siitä syntyneitä ideoita ja kehittämään toimintaamme niin, että se vastaa entistä paremmin ajan haasteisiin.

Operaatio Tuntemattoman sotilaan villasukat

Sotilaskotiliitto täyttää tänä vuonna 90 vuotta ja juhlavuoden kunniaksi liitto

haastaa sotilaskotiyhdistykset sekä kaikki Naisten Valmiusliiton jäsenjärjestöt mukaan ilahduttamaan varusmiehiä käsin kudotuilla villasukilla. Projektin nimi on operaatio Tuntemattoman sotilaan villasukat. Kaiken kaikkiaan sukkaa aiotaan kutoa tässä maassa 25 000 paria.

Olemme ottaneet haasteen vastaan ja yhdistyksemme sisaret sekä lukuisat yhteistyökumppanimme ovat kutooneet jo satoja pareja näitä sukkaa. Kaikki tänä vuonna palvelukseen astuvat varusmiehet saavat kotiutumisen yhteydessä lämpimän, käsinkudotun sukkan parin muistoksi kansalaisvelvollisuutensa suorittamisesta.

Marita Lintula

Hilja Palosaari

AUK II/10

Kuva: Jääkäri Mikko Oksanen

Jalkaväen Aliupseerikurssi

Jalkaväen aliupseerikurssilla koulutetaan johtajia kivääri, tulenjohto, kranaatinheitin, sissi- ja panssarintorjuntakoulutushaaran ryhmänjohtajan tehtäviin, sekä moottorialiupseeriksi. Kurssin ensimmäisellä jaksolla annettiin lisäksi huollon ryhmänjohtajille perustiedot ja -taidot ryhmän johtamisesta ja taistelusta.

Ensimmäinen jakso muistuttaa sisälöltään erikoiskoulutuskauden koulutusta joukkotuotantoyksikössä, sillä tulevien ryhmänjohtajien on ensin itse opittava käyttämään ryhmänsä taisteluvälineitä. Aliupseerikurssin toisella jaksolla opetellaankin sitten opettamaan samat asiat tuleville alaisille.

Fyysisesti kurssin ensimmäinen jakso oli sopivasti nousujohteinen peruskoulutuskauteen verrattuna. Kunnon onkin syytä olla kohdallaan aliupseerikurssin toisella jaksolla.

AUK I:n seitsemän viikon jakso sisälsi kaksi tärkeää harjoitusta. Ensimmäisessä linjoittain toteutetussa yli yön taisteluharjoituksessa keskityttiin oppilaiden osalta partion ja ryhmän johtamisen perusteiden opetteluun ja taitotaso mitattiin toisessa harjoituksessa kovanosanammunoin Kyljärvellä. Yh-

deksänviikkoisella kaksojaksolla sotaharjoituksia on kolme, joista yksi on ampumarjoitus. AUK II:lla harjoitellaan jo tiiviisti ryhmänjohtajan toimenpiteitä taisteltaessa joukkueen ja komppanian osana.

Kasarmilla tapahtuvia teoriapäiviä ei suunnitelmaan enää montaa jäänytkään. Kovan koulutuksen läpikäyneillä on kuitenkin varaa itse vaatia alaisiltaan, ilman harhakuvitelmia omista kyvyistä. Korkealaatuisten koulutustulosten osalta kiitokset suunnattakoon erittäin ammattitaitoiselle ja motivoituneelle 3.Jääkärikomppanian henkilökunnalle.

Kranaatinheitinlinja, Tulenjohtolinja

Havaintoja? Suunnassa! Tasalla! Nämä komennot tulivat tuntuiksi tulenjohtolinjan oppilaille AUK 2/10:n aikana. Jotta tähän päästiin, tarvittiin tietenkin harjoitusta ja vielä lisää harjoitusta. AUK 1:n aikana opiskelimme ja harjoittelimme epäsuorantulen johtamista oppitunneilla ja maastossa. Erityisesti mieleen jäi ampumaleiri, jossa ammuttiin ensimmäistä kertaa oikeilla kranaateilla.

Tulenjohtamisen todellinen luonne paljastui kuitenkin vasta AUK 2:n aikana, jolloin opittuja taitoja harjoiteltiin käytännössä. Kahdessa taisteluharjoituksessa ja ”välisodassa” linjamme oppilaat jaettiin kahteen partioon (joista toinen meni kiväärilinjan ja toinen PST-linjan mukana), jolloin pääsimme toimimaan osana jääkärijoukkuetta eli harjoittelemaan tulenjohtopartion sodan ajan tehtäviä.

Vaikka linjan koko oli pieni, se oli sitäkin tiiviimpi. Reserviupseerikouluun lähteneiden jälkeen meitä jäi jäljelle 5 oppilasta, joista lopulta tuli tulenjohtoliupseereita.

Haluamme kiittää kouluttajaamme luutnantti Rundgrenia asiantuntevasta koulutuksesta. Ison kiitoksen ansaitse-

vat myös apukouluttajamme kokelas Le ja kersantti Heiskanen. Vaikka meidän oppilaiden motivaatio ei ollut aina paras mahdollinen, jaksoitte pysyä tyynenä ja opettaa asiat.

Tulleille alokkaille vinkki – jos haluatte kuulua sodan ajan tärkeimpiin tehtäviin, tulenjohtue on se oikea paikka!

Vasemmalta oikealle: Hurskainen Henri Sakari, Alatalo Juho Matti Paavali, Lapinoja Ville Petteri Antero, Pulska Unna-Maari. Kuvasta puuttuu Tapaninen Juuso Eemeli

Kuva: Jääkäri Mikko Oksanen

Kranaatinheitinlinja, Tuliasemalinja

Kuva: Jääkäri Mikko Oksanen

Ylärivi vas-oik: Kerola Mika Toivo Juhani, Palosaari Anna Heidi Kristiina, Pitkäniemi Joni Juhani, Vanhala Taava-Tuulia, Mikkonen Olli-Pekka, Virranniemi Toni Petteri. Keskirivi vas-oik: Vesa Sami Jonne, Pätsi Matti Sakari, Honkanen Ville Samponpoika, Pirskanen Jussi Petteri. Alhaalla vas-oik: Kettunen Tatu Juho Viljami, Perttunen Sami Henrik Jalmary. Kuvasta puuttuu Pöyhtäri Alekski Matias

P-kauden loputtua napapiirin nopeimmat soturit koottiin yhteen aliupseerikoulun tuliasemalinjalle. Aliupseerikoulu pärähti meidän osaltamme käyntiin uuteen kalustoon tutustuesssa sekä oppitunneilla ja lähialueen metsissä heittimistön aliupseerin perustietojen ja -taitojen opettelulla. Saattoipa jonkun päässä vielä tuossa vaiheessa käväistä ajatus, että helpollahan tässä päästään, kun karttalaukut olalla jammaillimme muiden syödessä multaa näköetäisyydellä.

Pian kuitenkin pääsimme tutustumaan itse heittimiin. Tästä alkoivatkin lukemattomat tuliasemakouluspäivät, jolloin asemarallia päästiin maistamaan turtumiseen asti. AUK I huipentui ampumaleiriin, jolloin vihdoinkin saimme ensimmäiset kovat kranaatit ilmaan. Pääsim-

me ampumaan myös valoammuksia, jotka valaisivat uskomattoman makeasti pikimustassa alkutalven yössä.

Aliupseerikoulun puolivaiheilla tehtiin RUK ja erikois-AUK valinnat, koeviikolla ja ajan kuluessa annettujen näyttöjen perusteella. Näiden valintojen ja parin loukkaantumisen vuoksi linjamme kutistui lähes puoleen alkuperäisestä. Tämän ei kuitenkaan annettu haitata, vaan tunnelman tiivistyessä jutut vain paranivat!

AUKin toisen osan aikana metsissä vietetyt päivät lisääntyivät entisestään ja leirielämää päästiin tunnustelemaan joka toinen viikko. Harjoitusten lomassa turhat virheet ja jimmy-hommat alkoivat vähitellen karsiutua pois tulevien heitinmiesten tekemisestä ja annetut tehtävät sujua entistä paremmin. Luon-

nollisesti alkutalven kovimmat pakkaset osuivat toisen ampumaleirin ajalle, muttei se haitannut, sillä koviin naattien ampuminen taas kerran lämmitti mieltä monin kerroin enemmän!

Leppoisan asutuskeskusteluviihkonlopun jälkeen alkoikin Riekkö10, jonka meistä koottu kranaatinheitin-komppania selvitti kunnialla läpi. Harjoituksesta mieleen jäi erityisesti valeasemat, johon onnelliset kiväärimiehet tekivät rynnäkön pimeään laskeuduttua.

Loppuun vielä kiitokset linjan loistaville kouluttajille, yliluutnantti vastaappaitte-tuohon-kysymykseen-Sulasalmelle ja luutnantti unuttamiseksi-meni-Korhoselle! Royal-Tas kiittää ja siirtyy vain lähtöaskel ottaen kohti tulevia haasteita...

Kiväärilinja

Kuva: Jääkäri Mikko Oksanen

Ylärivi vasen --> oikea: Sankala Kaisa Elina, Peltomaa Henri Sauli Ilmari, Vääräkangas Juho Matias, Kangas Joona Juho Aukusti, Luiro Tuomas Henriikki, Pekkala Antti Tapio, NorrgÅrd Toni Mikael, Lehtikangas Kristian Jari, Ijäs Sanna Mari Annika, Väänänen Arttu Kimmo, Lehtonen Sakari Matias, Tuomas Heikki Johannes, Oinas Juho Petteri. Keskirivi vasen --> oikea: Backman Markus Antero, Laine Olli Matti Johannes, Isto Meri Eveliina, Herranen Juho Kristian, Kropsu Klaus Yrjänä, Ojala Ville Matias Eemeli, Muotkavaara Mika-Juhani, Petäjaniemi Roope Veli, Pehkonen Pirkka Tapio, Aikio Teemu Juhani, Riikola Sami Petteri. Alarivi vasen --> oikea: Myllymäki Henri Tapio, Kinnunen Janne Lauri Petteri, Kahila Juha Pekka Sakari. (Kuvasta puuttuu Hanhimäki Jaakko Esko j?)

Kiväärimies on aivotonta tykinruokaa. Tällainen käsitys monella asiaan perehtymättömällä saattaa olla. Niin minäkin, peruskoulutuskauden oppien perusteella, jossain määrin kuvittelin. Kuinka väärässä olinkaan.

AUK:n alussa koulutus potkaistiin käyntiin perusasioilla. Käsiteltävinä aiheina olivatkin hyökkäys, puolustus sekä kalustoon perehtyminen. Tavallinen viikko sisälsi lyhyen oppitunnin maanantai-aamuna ja koko loppuviikko rymyttiin sitten taisteluyöt päällä metsässä. Patruunoissa ei säästely: Ammuimme harjoituksissa minkä kerkesimme. Hyökkäsimme, puolustimme ja rakensimme varamiinoitteita. Teimme siis sitä mistä kiväärimiehet tunnetaan: "Rynnäsimme"

Koulutus oli kovaa ja kunto kohosi kohisten. Taisteluyöistä, kypärästä ja etenkin kivääristä tuli oppilaiden lähei-

simpiä "kavereita", sillä ne tuntuivat olevan aina mukana. Linjan sisäinen henki taottiin taistelun tohinassa lujaksi ja se lujeni entisestään väen vähetessä AUK-I lopussa, kun RUK ja erikois-AUK komennuksille lähtijät erosivat joukostamme. Lisäksi useita taistelijoita joutui poistumaan rivistä marssimurtumien vuoksi.

Harjoituksissa harjaannuimme ryhmänjohtajan tehtäviin, joissa piileekin kiväärijohtajan suurin haaste. Me olemme kaiken rähinän ja rytinän keskiössä. Aseet raikaa ja viestien välitys takkuu; viereinen kaveri ei kuule vaikka miten karjuisi. Silti meidän pitäisi pystyä toimimaan järkevasti ja samalla vielä johtamaan ryhmää, joka koostuu lähes itsenäisesti toimivista taistelijapareista.

Ryhmän ja sen johtajan taitoja koeltiin entisestään lukuisilla leireillä, etenkin AUK:n loppupuolella. Teltassa nuk-

kuminen ja vartiossa kykkeminen tuli jo turhankin tutuksi; monen monta viikkoa nukuimme ainoastaan torstain ja perjantain välisen yön kasarmin lämpimässä punkassa. Asetoverit ja toivo tulevasta auttoivat jaksamaan pakkasen ja ainaisen pimeyden, unen puutteen ja uupumuksen. Mutta tämä kaikki oli vasta alkusoittoa niin sanotulle "välisodalle", RIEKKO 10-harjoitukselle, jossa jaksamista vasta koeteltiin.

Nyt kun aliupseerikoulu on suoritettu, voimme toiveikkain mielin suuntaa katseet tulevaan ja I/11 alokkaiden saapumiseen ylpeinä siitä mitä olemme läpikäyneet ja mistä testeistä olemme suoriutuneet.

Olemme taistelukenttien teräksistä eliittiä, kiväärimiehiä, ja ylpeitä siitä.

Moottorilinja

Kuva: Jääkäri Mikko Oksanen

Yläriivi vasemmalta oikealle: Sorvari Toni Matias, Hakoköngäs Tapani Akseli, Lämsä Juho Aleks, Rautio Roni Tapani, Valtanen Tommi Ilmari, Väänttilä Samppa Matias, Malkamäki Juho Aleks, Tainio Pasi Johannes, Kuukasjärvi Tuomas Juhani ja Peteri Janne Olavi. Alhaalla vasemmalta oikealle: Tyttö Elias Heikki Juhani ja linjan priimus Nilirova Jesse Veli Jalmari.

Noniin! Moottorilinja otti tapan-
sa mukaan varaslähdön AUK:iin
aloittamalla koulutuksensa 30.8.,
viikkoa ennen muita linjoja. Sodanky-
lään saapui Rovaniemeltä kolme Lapin Il-
matorjuntarykmentin ja kaksi Lapin Len-
noston miestä perehtymään moottoriali-
upseerina toimimiseen. Alkuun hieman
hämmennyneissä tunnelmissa, uuteen
totuteltaessa, tutustuimme toisiimme
ja myös kuljetuskomppanian auditorion
penkkeihin. Siellä vietimmekin suurim-
man osan ajastamme ammattipätevyy-
s-tunneilla istuen AUK1 aikana. Vapaa-
ajan ongelmammekin olivat koko kurs-
sin ajan vähäiset, sillä tiivis C1e- ja E-kor-
tin käsittelyharjoitustahti alkoi jo kurs-
sin kolmannesta viikosta lähtien ja jatkui
aina joulukuun alkuun saakka.

Ei moottorilinjan koulutukseen kuu-
lunut pelkkää auditoriossa kyyhötystä ja
käsittelyharjoituksia, vaan ajoneuvoka-
lusto- perehtyminen vaati myös useita
rastikoulutuksia ja tyypikoulutuksia,
sekä viikon kestäneen tela-ajoneuvon
rakennekurssin.

Pääsimmpäs tekemisiin myös mui-
den linjojen kanssa yhtenäiskoulutuksen
viikolla, jolloin saimme muutakin ajatel-

tavaa kuin kuormaamisen perusteita ja
kuorma-autojen rakennetta. Yhtenäis-
koulutuksen viikolla otettiin tuntumaa
mm. käsäynäntoon ja puolustukseen
ryhmittämiseen. Pehdyimme myös
syväjohtamisen kulkakiviin johtamis-
opin tunneilla, vaikka ne olivat kirkkaa-
na mielissämme jo moottorilinjan kou-
luttajan luutnantti Särkelän ensitapaam-
misesta lähtien.

AUK1:sen huipentumia olivat ampu-
maleiri ja ns. ajoleiri. Ajoleirillä pääsim-
me kokeilemaan mm. ajoneuvosuun-
nistusta sekä maastoajoa. Maastoajossa
kokeiltiin mihin maastokuorma-autoilla
pääsee ja mihin EI pääse. Olipa yksi sisu
SK akseleita myöten rämeessä ja toinen
piirua vaille kyljellään hiekkamontun rin-
teessä, mutta isommilta vahingoilta väl-
tyttiin. Oltiinpa leirin jälkeen kuitenkin
piirun verran viisaampia ja kokeneem-
pia kuljettajia.

AUK2:sen aikana vietimme aikaa
hieman enemmän myös metsässä. Ko-
hokohtina olivat TST-harjoitus, jossa
hyökkäsimme PST-linjaa vastaan ja an-
noimme "kunnon runtua" viholliselle
voitokkaasti, sekä PSSL:n yhtymäharjo-
itus Riekkö 10 Sodankylän Pomokairas-

sa. Nk. välisodassa perustimme huolto-
komppanian täydennys- ja kuljetusjouk-
kueen sekä kunnossapitoryhmän, jossa
pääsimme soveltamaan koko kurssin ai-
kana opittuja asioita ja olemaan oikeis-
sa moottorialiupseerin tehtävissä. Huol-
simme harjoituksessa olleita kuorma-au-
toja ja telakuorma-autoja, evakuoimme
ajoneuvoja sekä kuljetimme polttopui-
ta paikanpäälle yms., joten hommia riit-
ti pienelle 17 hengen ryhmälle.

Kurssin päätyttyä meidät ylenneti-
ttiin alikersanteiksi, mutta harjoittelem-
me vielä tela-ajoneuvon ja auran käsit-
telyä, jotta saisimme kaikki mahdolliset
eväät moottorialiupseerina toimimiseen
tulevissa yksiköissämme. Iso kiitos linjan
sujuvuudesta, mielekkyydestä ja kou-
lutuksen ammattitaitoisuudesta kuu-
luukin linjamme kouluttajalle luutnant-
ti Markus Särkelälle sekä apukoulutta-
jalle kersantti Kaihulle! Mitä olisimme-
kaan ilman heitä?

Moottorilinja 2/10 Kiittää ja Kuittaa!

Ps. Kokelaat käyvät RUK:n 14 viikos-
sa, mutta moottorilinjan oppilaat kävivät
"(T)rukkikurssin" viikossa, taisteluharjo-
ituksen lomassa. On se kova!

Sissilinja

Kuva: Jääkäri Mikko Oksanen

Yläriivi vasemmalta oikealle: Piippo Antti Matias, Möttönen Antti Esko Johan, Ylitörmänen Janne Tapani, Lusikka Toni Markus Mikael, Lotvonen Mikko Ensio, Räsänen Kalle Juhani, Aurio Lasse Valtteri, Räihä Aappo Taavetti. Alarivi vasemmalta oikealle: Niemelä Matti Mikael, Oikarainen Jalmari Niilo, Nieminen Teemu Mikael, Heikkinen Timo Juhani, Rautio Tuukka Matias, Juotanniemi Jonne Tapani, Hyttinen Hannu Johannes

Aurinkoinen aamu alkoi syyskuussa sissikompaniassa kuulutuksella, että uusilla aliupseerikouluun (AUK) lähtijöillä on aika pakata tavarat ja siirtyä 3.Jääkärikomppanian leipiin aukkiiin. Tunnelma oli osalta jännittynyt ja osalta ylpeä, kaikki halukkaat eivät sissiaukkiin päässeet. Joukkueeseen valittiin vain näihin hommiin kykenevät taistelijat. Toisilleen ennestään tutut ja tuntemattomat sotilaat asettuivat taloksi 3.Jääkärikomppaniaan ja valmistautuivat henkisesti tuleviin koitoksiin. Osalla oli jo entuudestaan tietoa mitä tulevan pitää.

Pari asiaa oli kaikille selvä: yhteen hiileen puhaltaminen ja kaveria ei jätetä. Kun joku oli uupunut, hänen kantamuksia jaettiin muulle joukolle. Kun joku oli saanut omat hommat valmiiksi, lähdettiin auttamaan muuta joukkoa. Moni taistelija pääsi tämän koulun aikana ylit-

tämään itsensä ja kokemaan niin henkisesti kuin fyysisestikin raskaita taipaleita, kenenkään luovuttamatta. Jokainen meistä muistaa pitkät siirtymiset, yötömät yöt, nälän ja janon tunteen sekä onnistumisen tunteen mikä valtasi vaativan tehtävän jälkeen. Myös taistelukoulutuksessa käytetyt raskaat räjähdekalustot ja henkilökohtaisen rinkan kantaminen olivat arkipäivää metsien sisseille. Kaikki tämä tehtiin linjaylpeyden voimalla, kukaan ei halunnut luovuttaa koska kuului sissijoukkueeseen, jossa luovuttaminen ei ollut vaihtoehtona.

Aliupseerikurssin 2/10 mukana pääsi kokemaan muutakin kuin raskaita ja vaativia tehtäviä. Luonnonmuonaleirin tarjoama luonnon ehdoilla eläminen toi jokaiselle uusia elämyksiä; poron nylkeminen, laavuilla yöpyminen pakkasella ja tulen teko alkeellisilla välineillä olivat kaikkien mielestä mielenkiintoisia ja

ikimuistoisia kokemuksia. Myös miinojen tehoesittely jossa nähtiin mitä kovimpia räjähdyskappaleita oli mieleenpainuva tapahtuma.

Ammattitaitoinen luutnantti Mikkolainen sekä kokenut yliluutnantti Rautanen opettivat käytännön kikat ja kuinka asiat voi tehdä yksinkertaisemmin ja nopeammin. Apukouluttajat pitivät huolen siitä, että harjoitukset ja annetut tehtävät suoritettiin huolella loppuun asti. Ilman tätä henkilöstöä ei sissijoukkueesta olisi saatu koulutettua näitä taistelutantereen varjoja, jotka kavalasti ja viekaasti vihollista kuluttivat.

Kaiken kaikkiaan tämän kurssin aikana sissijoukosta saatiin koulutettua yhtenäisen, hyvähenkinen joukko joka taistelee aina viimeiseen mieheen asti.

Henki: HYVÄ! Kunto: KOVA! Sissi: PARAS!!

Sissilinja, Sissiradistit

Syyskuun alkupuolella 2010 tunnelma oli jännittynyt, kun joukko toisilleen tuntemattomia tulevia sissiradisteja kantoi varustesäkkinsä uuteen kotiinsa, 3.Jääkärikomppaniaan, aliupseerikouluun. Ensimetreiltä lähtien otettiin luulot pois ja painotettiin olevamme kaikki yhtä kunniaakasta sissilinjaa. Yhteiset aamureippailut, pitkät ja puuduttavat marssit niin jalan kuin suksilla, sekä rankat harjoitukset kasvattivat sissiradistijoukkueen sisäistä ja koko sissilinjan yhteishenkeä. Lähes jokaisessa harjoituksessa oli mukana pienenä kannustimena kisailu ja sissilinjan maineen ylläpitäminen. Juuri tämä asenne sai jokaisen antamaan kaikkensa ja puhaltamaan yhteen hiileen, jos joku jäi jälkeen, sitä autettiin, jos joku tarvitsi apua, sitä annettiin.

AUK II/10 aikana saimme laajan skaalan erinäisiä aselajiin kuuluvia koulutuksia tuntien mittaisista morsetus-harjoituksista ja radiopäivystyksistä tukiasemalla aina pitkiin tiedusteluretkiin ja luonnossa selviytymiseen. AUK 2 ampumaleirillä 30 asteen pakkasessa valmistimme yhdessä sissijoukkueen kanssa miinojen tehoesittelyn, johon kuului muun muassa 20 kg hävitepanos, raskas kylkimiina sekä legendaarinen ”telu” eli telamiina. Lisäksi ammuimme ryhmänä kootun iskun, jossa oli paljon elokuvamaista rätinää ja pauketta, kun kertasingot, epäsuoratuli, räjähdepanokset sekä käsiaseet lauloivat niin päivä- kuin pimeämmunnoissa. AUK:n taisteluharjoituksessa ryhmän henkinen ja fyysinen taistelukunto laitettiin koetukselle unettomien öiden, vähän ruoan sekä siirty-

misten kautta. Ikimuistoisin leireistä lie-nee sissilinjan oma luonnonmuonaharjoitus, josta kiitokset kuuluvat luutnantti Mikkolaiselle. Harjoituksessa valmistimme ruoan itse alusta loppuun, elävästä porosta aina käritykseen saakka. Yöt vietettiin itse tehdyissä laavuissa rakotulien vierellä ja muutama pääsi nauttimaan lumikammin hiljaisuudesta.

Vaikka 362 kuulostaa pitkältä ja siihen mahtuu monta puuduttavaa aamua, on päällimmäisenä mielessä paljon ikimuistoisia elämyksiä ja kokemuksia, jotka ovat tehneet näistä niitä ”hyviä hommia”. Täysillä on vedetty ja niin tullaan myös vetämään. Lopussa kiitos seiso ja sissikiima raikaa. ”Henki - HYVÄ, Kunto - KOVA, Sissi - PARAS!”

Yläriivi vasemmalta oikealle: Teinonen Teemu Tuomas Samuli, Winter Josi Jorma Pellervo, Hiltunen Ville Mikael, Hietalahti Mikko Tapani, Äral Veli-Matti Sameli. Alarivi vasemmalta oikealle: Ahola Rami Joonas, Leirimaa Jani Mikael, Jämsä Elias Tapani, Kivinen Karri Oskari, Holmi Juho-Heikki Matias.

Kuva: Jääkäri Mikko Oksanen

Panssarintorjuntalinja

Kuva: Jääkäri Mikko Oksanen

Ylärivi vasen --> oikea: Pennanen Pasi Johannes, Kolehmainen Mikael Kaarlo. Keskirivi vasen --> oikea: Veijo Olli-Pekka Aleks, Kuosku Juho Matias, Tyräs Juha Pekka Santeri, Lehtola Heikki Sakari, Joonas Tapani, Järvenpää Pasi Aukusti. Alarivi vasen--> oikea: Lempinen Kai Ilari, Uusitalo Heikki Sakari, Hyry Niko Antero, Jefremoff Prokopi

Kun prikaatin eliitti kokoontui, siitä syntyi kuninkaallinen PST-linja. Meidän kouluttaminen PST miehiksi alkoi kertasinkokoulutuksella, jonka aikana juostiin metsässä singot selässä ja opeteltiin tulitoimintaa sekä asemaanmenoa.

Aliupseerikoulun jatkuessa siirryimme raskassinkojoukkueen ja Mustin, suomen kovaäänisimmän aseiden pariin, jonka laukauksia ei voi sanoa kuvailla. Mustin vetäminen veren maku suussa ja kampeet märkänä hiestä jäi pysyvä-

ti jokaisen mieleen. Yhtenäkin yönä heräsin kun tuvassa joku huusi, "Minä en ***** enää vejä sitä!". Me nähtiin mustin vetämisestä jo painajaisia!

AUK:in aikana pääsimme ampumaan kovat apilakset ja myös sotilaspistooliammuntoja.

Mustien kanssa irtautumisien, raskaiden kalustomarskien, oijen ja soiden ylitysten jälkeen kiväärikalustolla toimiminen ei tuntunut enää missään!

Kovista kokemuksista ja tiukoista tilanteista syntyy PST-linjan yhteishenki.

Vastaavaa tiimityötä ei muualla näy.

Tuleville 1/11 PST johtajille terveisiä: Onneksi olkoon! Olette päässeet miesten hommiin. Pitäkää yllä PST ylpeyttä, ja linjan korkeaa tasoa. "PST-linjalla vain osuma ratkaisee, ja nopeus!" Jokainen joka tämän raskaan koulun on käynyt, on ylpeä ollessaan PST-mies sillä ovathan nämä parhaita hommia mitä suomen puolustusvoimilla on tarjota.

PST-linja kiittää ja kiittää.

Huoltopalvelukurssilla Kajaanissa

Lähdimme päivällä Sodankylästä kiiväärilinjalta sekä tuliasemalinjalta kohti Rovaniemeä ja sieltä Kajaaniin junalla. Tapasimme rovaniemeläiset, jotka olivat tulossa samalle linjalle Kajaanin rautatieasemalla. Kerkesimme tutustua jo vähäsen toisiimme, ennen kuin alikersantit saapuivat hakemaan meidät rautatieasemalta. Kun saavuimme kasarmille, oli aika mennä jo nukkumaan.

Aamulla silmät tötteröllä katselimme ympärille, että minkälaista porukkaa samassa tuvassa oikein oli. Muut olivat jo nukkumassa kun me ”jänkhän” miehet saavuimme edellisenä iltana. ”Jänkhän” nimen me lapin pojat saimme jossain vaiheessa kurssia. Aamupalan jälkeen kävimme noutamassa henkilökohtaisen varustuksen materiaalivarustolta. Seuraavat päivät olivat talon tavoille

oppimista sekä oppitunnilla hereillä pysymistä. Ensimmäisellä viikolla porukka jaettiin kahtia. Toiset opiskelivat ja toiset olivat ampumaleirillä. Loppuviikosta osat vaihtuivat.

Ajan myötä tulivat linjan muut oppilaat, apukouluttajat ja kouluttajat tutuiksi. Kurssi kului muun muassa erinäisten huoltopalveluoliupseerin tehtävien harjoitteluilla, taistelukoulutuksen lomassa. Ryhmähenki oli korkealla ja ka-verisuhteita alkoi jo tulla.

Monien harjoitusten lomassa pääsimme perustamaan mm. muonituspaikkaa. Ajat jotka vietimme metsässä, jäivät ikimuistoisesti mieleen.

Olimme hiljalleen sulautuneet Kainuulaiseen huoltopalvelujoukkoon. Tähän joukkoon oli helppo sulautua, koska joukko oli koottu eri yksiköistä. Se-

assa oli mm. pioneereja, viestimiehiä ja tykkimiehiä.

Komennuksen viimeinen kuukausi kului linjaharjoituksissa, ampumaleireillä, E3-marsilla ja lopulta kaikki huipentui välisotaan. Välisodassa olimme keltaisten puolella, huoltokomppanian mukana. Ryhmän henki oli huipussaan, sitä ei edes haitannut loputtomat potero vuorot, kulunvalvonta, kiertovartion tai vaikkapa kipinät.

Yhdeksän viikkoa kului kuin siivillä. Suuri ja odotettu hetki koitti, ylenimme alikersanteiksi. Ylennystilaisuuden jälkeen pohjoisen poikien oli aika siirtyä takaisin omiin varuskuntiin ja sanoa Kajaanille hyvästit.

Lääkintäaliupseerikurssilla Lahdessa

Jo kotoisaksi muodostunut Sodankylä peittyi hiljalleen ensilumen ohueen vaippaan, kun pieni ryhmämme lähti matkalleen kohti uusia haasteita ja Lahden Hennalan varuskuntaa. Ryhmä koostui yhdestä kranaatinheitinjalaisesta, yhdestä sissilinjalaisesta ja kolmesta kiväärilinjalaisesta. Pahaa-aavistamattomana tulevasta porukkamme suhtautui reippain mielin edessä olleeseen 18-tuntiseen matkustukseen ja vaihtelun tuomaan virkistykseen.

Lahdessa todellisuus iski kuitenkin vääjäämättä vasten kasvoja. Idyllisten tiilitalo-kasarmirakennusten keskellä kohosi entinen sotilassairaalarakennus jonka ovista oli määrämme käydä sisään. Ajatukset "huollon aukista" ja sen maineesta hiipivät hiljalleen varmasti itse kunkin tiedostukseen aiempaa vahvempina. Sodankylän karuhkon kasarmin rinnalla paikka vaikutti todellakin "lepokodin" omaiselta. Ensivaikutelmasta syntynyt mielikuva oli kuitenkin turhan jyrkkä.

Kun ensimmäiset viikot lähtivät vierimään ja päästiin tutustumaan eri puo-

lilta Suomea värvätyihin, pääosin motiivituneisiin taistelijoihin, alkoi usko armeijan arkea kohtaan hiljalleen palautua. Täytyy tosin myöntää, että jokaisessa joukkoyksikössä ei Lääkintäaliupseerikursiin oltu selvästikään osattu suhtautua sen vaatimalla vakavuudella. Ne, jotka olivat lähteneet tai lähetetty Lahteen lekottelemaan, kokivatkin heti kurssin aluksi melkoisen kolauksen kolmen viikon leiriputken muodossa. Vaikkei leirien fyysinen haastavuus vastannutkaan täysin evakuointikokemuksiin perustuvia odotuksia, niin koeteltiin niissä henkisesti sitäkin enemmän. Aikamääreet olivat tiukkoja ja jos joku asia ei luonnistunut, se todellakin meni uusiksi.

Ensihoitopaikkojen ja ensihoitoasemien kokoamista jatkettiin tarvittaessa vaikka aamuun asti. Leirialueena toimi pahamaineinen Hälvälä, joka tarjosikin kelielämyksiään täydellä skaalalla. Ensimmäisen leirin ajan satoi täydeltä laidalta. Toisella leirillä elohopea heilui nolnan molemmin puolin, päivien kastellessa ja öiden jäädyttäessä. Neljännellä eli viimeisellä leirillä pakkanen taas ehti ki-

ristyä jo kipakkaan -25 asteeseen.

Kouluttajat olivat osaavia, huumorintajuisia ja jämäkkiä. Lääkinnällisesti monipuolisen punaisen ristin ensiapu 2 -kurssin reilusti kattavan koulutuksen lomassa painotettiin lisäksi lääkinnässä vaadittavia ripeitä toimenpiteitä, sekä sille ominaista fyysistä puolta. Fyysisen koulutuksen jäädessä kuitenkin jotakuinkin perusjoukko-tasolle, saivat marssinsa tai evakuointinsa keskeyttämään joutuneet kuulla kunniansa, henkilökunnan äänihuulia säästelemättä.

Moni Lääkintä AUK komennuksella käynyt kokee varmasti oppineensa varusmiespalveluksen ajan hyödyllisimmät taidot juuri Lahden osaavien kenttäsairaanhoidtajien johdolla. Kurssi oli kokonaisuudessaan antoisa kokemus, ja sitä voi suositella jokaiselle, joka johtajakoulutukseen valittuaan sattuu olemaan kiinnostunut muustakin kuin poterosta toiseen juoksentelusta. Kurssilla opitut ensiaputaidot ovat arvokkaita siviilissäkin.

Lapin tähtikunta

Kulttuurin ja tapahtumien Sodankylä 2011

KÄYNTIKOhteita

Museo-Galleria Alariestossa esitellään taidemaalari Andreas Alarieston elämäntyötä ja tuotantoa.

Sodankylän vanha kirkko vuodelta 1689 on Suomen vanhimpia puukirkkoja.

Kotiseutumuseossa tutustut entisajan elämään Sompion kairoissa.

Revontulikota Pohjan Kruunun revontuliesitys johdattaa vierailijan vanhoista uskomuksista viimeisiin tieteellisiin totuuksiin revontulista.

Tankavaaran kultamuseo on maailman ainoa kansainvälinen kullanhuuhdonnan historiaa ja nykypäivää esittelevä museo.

Urho Kekkonen ja Pyhä-Luoston kansallispuistot luontokeskuksineen esittelevät alueen monipuolista luontoa, eläimistöä ja kasvillisuutta sekä saamelaisuutta, poronhoitoa ja retkeilyn historiaa.

Ametistikaivos on Euroopan ainoa yleisölle avoin ametistikaivos, jossa kävijä perehtyy tämän mystisen kiven saloihin ja voi itse kaivaa muistoksi oman onnenkivensä.

Pyhä-Luosto - kahden tunturikeskuksen monipuolinen kokonaisuus.

Maaseutukohteet - loistavat metsästys-, kalastus-, retkeily- ja majoitusmahdollisuudet.

TAPAHTUMIA

- Laskiaisrieha 6.3.
- **Martin Pilkki 9.4.**
- Pertsan Hiihto 10.4.
- Lokan Aurinkopilkit 15.-16.4.
- Sattasen porokisat 22.4.
- Luoston Tempo -pyöräilykisa 21.5.
- Korvasienimarkkinat 10.-12.6.
- Kitisen Kirmaus 11.6.
- Midnight Sun Film Festival 15.-19.6.
- Askare kesänäyttely 28.6.-25.9.
- Yöttömän yön ravit 2.7.
- Kullanhuuhdonnan SM-kisat 28.-30.7.
- Watercross 6.8.
- Kitisen Kesä 6.-7.8.
- Luosto Classic 11.-14.8.
- Korpihillamarkkinat 12.-14.8.
- Porttipahta Uistelut 27.8.
- Art Aska 2.-25.9.
- Joulun avajaiset 2.12.

Lisää tapahtumia www.sodankyla.fi
Oikeudet muutoksiin pidätetään

Matkailuneuvonta | Jäämerentie 3 | 99600 Sodankylä | puh. 040 74 69 776 | info@sodankyla.fi | www.sodankyla.fi

